

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: katedra historie
Studijní program: učitelství pro 2. stupeň ZŠ
Studijní obor: dějepis – český jazyk
(kombinace)

ELEKTRONICKÝ PRACOVNÍ SEŠIT PRO ŽÁKY 6. A 7. TŘÍDY ZŠ

INTERACTIVE WORKBOOK FOR PUPILS OF THE 6th AND 7th GRADE OF CZECH BASIC SCHOOLS

Diplomová práce: 2010–FP–KHI– 221

Autor:
Kristýna ŠULCOVÁ

Podpis:

Adresa:
Dubová 227
468 01, Jablonec nad Nisou 8

Vedoucí práce: Mgr. Václav Ulvr
Konzultant: PaedDr. Eva Poláková

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
222	8	322	0	32	2

V Liberci dne: 10. 12. 2010

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra historie

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(pro magisterský studijní program)

pro (diplomant): Kristýnu Šulcovou
adresa: Dubová 227, 468 01 Jablonec nad Nisou
studijní obor (kombinace): dějepis - český jazyk
Název DP: **Elektronický pracovní sešit pro žáky 6. a 7. třídy ZŠ**
Název DP v angličtině: Interactive Workbook for Pupils of 6th and 7th Grade of Czech Basic Schools
Vedoucí práce: Mgr. Václav Ulvr
Konzultant: PaedDr. Eva Poláková
Termín odevzdání: 1. května 2010

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování DP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 9. 4. 2010

děkan

vedoucí katedry

Převzal (diplomant): Kristýna Šulcová

Datum:

18. 6. 2009

Podpis:

Název DP: ELEKTRONICKÝ PRACOVNÍ SEŠIT PRO ŽÁKY 6. A 7. TŘÍDY ZŠ

Vedoucí práce: Mgr. Václav Ulvr

Cíl: Vytvoření systému úloh z dějepisu v programu SMART BOARD pro
tématické celky: Křesťanství a středověká Evropa; Objevy a dobývání.
Počátky nové doby.

Požadavky: znalost anglického jazyka, schopnost pracovat v programu Smart board

Metody: Obsahová analýza programu Smart board. Obsahová analýza RVP ZV a
učebnic dějepisu pro 6. a 7. ročník ZŠ. Komparativní metoda.

Literatura: Čapek, V.: Obecná didaktika, Praha 1988
Průcha, J.: Teorie a analýzy edukačního média, Brno 1998
Průcha, J.: Moderní pedagogika, Praha 2002
Skalková, J.: Obecná didaktika, Praha 1999
Učebnice dějepisu pro 6. a 7. třídu ZŠ

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum: 10. 12. 2010

Podpis:

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu diplomové práce Mgr. Václavu Ulvrovi za cenné rady, připomínky a vedení práce. Dále děkuji PaedDr. Evě Polákové za odborné rady týkající se programu SmartNotebook a za umožnění přístupu k interaktivní tabuli SMARTBoard.

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá tvorbou elektronického pracovního sešitu pro interaktivní tabule SMARTBoard™ pro vzdělávací obor Dějepis. Teoretická část pojednává o znalostech a dovednostech potřebných k tvorbě elektronického pracovního sešitu a k práci s interaktivní tabulí obecně. Praktickou část tvoří systém úloh pro tématické celky: Křesťanství a středověká Evropa; Objevy a dobývání. Počátky nové doby. Součástí práce jsou i výsledky průzkumu, který proběhl mezi žáky základních škol a který reflektuje jejich názory na elektronický pracovní sešit a na využívání interaktivní tabule ve výuce.

Klíčová slova

interaktivní tabule, SMARTBoard, pracovní sešit, dějepis, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání. Počátky nové doby

Abstract

This thesis deals with creating an electronic workbook for the interactive board SMARTBoard™ which will be used for the subject History. The theoretical part engages in knowledge and skills needed for making the electronic workbook and using an interactive board. The practical part is formed by a set of tasks according to the themes “Christianity and the Medieval Europe”; “Discoveries and Exploration. The Dawning of a New Age”. I made a survey among pupils at elementary schools which reflects their opinions about interactive boards and electronic workbook used during lessons. The research results are included.

Key words

an interactive board, SMARTBoard, a workbook, History, Christianity and the Medieval Europe, Discoveries and Exploration. The Dawning of a New Age

Zusammenfassung

Diese Diplomarbeit befasst sich mit Bildung von einem elektronischen Arbeitsheft für die interaktive SMARTBoard™ für Unterrichtsfach Geschichte. Der theoretische Teil beschäftigt sich mit Kenntnissen und Fertigkeiten, die zur Herstellung des elektronischen Heftes und zur Arbeit mit der interaktiven Tafel im allgemeinen notwendig sind. Den praktischen Teil bildet ein Aufgabensystem für diese thematischen Einheiten: „Christentum und das mittelalterliche Europa“; „Entdeckungen und Eroberungen. Anfang der Neuzeit“.

Zum Bestandteil der Arbeit gehören auch Ergebnisse einer Umfrage, die unter Schülern der Grundschulen verlief und ihre Ansichten über das elektronische Arbeitsheft und über Ausnützung der interaktiven Tafel im Unterricht widerspiegelt.

Schlüsselworte:

interaktive Tafel, SMARTBoard/Whiteboard, Arbeitsheft, Geschichte, Christentum und das mittelalterliche Europa, Entdeckungen und Eroberungen. Anfang der Neuzeit

Úvod.....	11
1 Interaktivní tabule ve výuce.....	13
1.1 Co je interaktivita.....	13
1.2 Co je interaktivní tabule.....	14
1.3 Využívání interaktivní tabule ve vzdělávacím procesu	16
1.4 Výhody a nevýhody používání interaktivní tabule ve výuce.....	16
1.5 Potřebné kompetence učitele k práci s interaktivní tabulí	19
1.5.1 Didaktické zásady pro práci s interaktivní tabulí.....	19
1.5.2 Kompetence pracovat s interaktivní tabulí	22
1.5.3 Kompetence vytvářet učební pomůcky pro interaktivní tabuli.....	23
2 Organizační formy vyučování	26
2.1 Frontální vyučování	26
2.2 Skupinové vyučování.....	28
2.3 Kooperativní vyučování.....	29
2.4 Projektové vyučování	30
3 Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání	32
3.1 Člověk a společnost	33
3.2 Klíčové kompetence	35
3.3 Průřezová témata.....	37
4 Dotazníkové šetření	39
4.1 Formální stránka elektronického pracovního sešitu pro 6. a 7. ročník ZŠ	40
4.2 Typy úloh v hodnocení žáků.....	40
4.3 Interaktivní tabule versus pracovní sešit v hodnocení žáků	42
4.4 Obrázky a komentáře k interaktivním cvičením v hodnocení žáků.....	43
4.5 Aktivita vhodná pro interaktivní tabule podle hodnocení žáků.....	45
5 Elektronický pracovní sešit pro žáky 6. a 7. třídy ZŠ.....	47
Středověk	48
Slované.....	54
Franská říše	65
Byzantská říše	70
Sámova říše.....	75
Velká Morava	79

Křesťanství.....	84
Islám a islámský svět	90
Vikingové.....	94
Počátky středověké Anglie	98
Počátky středověké Francie	102
Svatá říše římská.....	106
Čechy v době knížecí	111
První čeští králové	117
Poslední Přemyslovci.....	122
Románský a gotický sloh	128
Křížové výpravy	133
Karel IV.	137
Lucemburkové	143
Stoletá válka.....	149
Jan Hus.....	154
Husitství	159
Doba Poděbradská	167
Jagellonci na českém trůně	172
Renesance a humanismus	177
První habsburští králové na českém trůně	182
Doba rudolfínská.....	187
Zámořské objevy.....	193
Třicetiletá válka	199
Baroko a osvícenství.....	209
Závěr	213
Seznam použité literatury:	216
Seznam použitých pramenů:	217
Seznam použitých zdrojů:.....	217
Seznam příloh	219

Seznam zkratk

RVP ZV	–	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
ŠVP	–	Školní vzdělávací program

Úvod

Didaktická technika se v posledních letech stala neodmyslitelnou součástí vyučovacího procesu. K základním didaktickým zařízením patří dnes i interaktivní tabule. Přestože se tyto tabule objevují na trhu již od počátku 90. let¹, teprve v posledních letech se rozšířily do vzdělávacích institucí ve větší míře. Za didaktickou techniku můžeme označit taková technická zařízení, která mohou být využívána za účelem zefektivnění výuky.² Slouží především k prezentování vlastních učebních pomůcek a společně s nemateriálními didaktickými prostředky (např. organizačními formami vyučování a vyučovacími metodami) jsou základním prostředkem, který vede ke splnění výchovně vzdělávacích cílů.

Osobně jsem měla možnost zúčastnit se několika vyučovacích hodin, ve kterých pedagog pracoval s interaktivní tabulí. Přestože se jednalo o hodiny jiných aprobačních předmětů, než které studuji, byly natolik inspirující, že jsem se rozhodla věnovat se této problematice, a sice se zaměřením na dějepis.

Diplomová práce sestává ze tří oddílů. Těžištěm práce je část praktická, ve které bylo mým cílem vytvořit rámcové soubory úloh pro interaktivní tabuli SMART Board pro dva tématické celky RVP, a to: Křesťanství a středověká Evropa a Objevy a dobývání. Počátky nové doby.

Všechna cvičení vycházejí z cílů uvedených v RVP ZV a v rámci možností rozvíjejí jednotlivé klíčové kompetence. S ohledem na to, že moje práce nemá sloužit jako doplnění k jedné z konkrétních učebnic, které jsou v současné době na trhu, ale spíš jako univerzální cvičení, bylo mojí snahou sestavit jednotlivé úlohy ze základních vědomostí vztahujících se k danému tématu, které se obvykle vyskytují ve většině učebnic.

Cvičení mají charakter závěrečného shrnujícího opakování daného tématu. Vzhledem k různorodosti používaných učebnic, různému pojetí vyučování učitelů a rozdílným potřebám jednotlivých tříd, není v mých silách vytvořit podrobnější univerzální pracovní sešit pro jednotlivé hodiny. Věřím ale, že mnou vytvořené úlohy budou

---

¹ veskole.cz [online]. 2006 [cit. 2010-10-24]. Inspirace pro vaši interaktivní výuku. Dostupné z WWW: <www.veskole.cz/download/0060ef47b12160b9198302ebdb144dcf>.

² PRŮCHA, Jan – WALTEROVÁ, Eliška – MAREŠ, Jiří: Pedagogický slovník, Praha 1995, s. 48.

dobrým vodítkem k dotvoření podrobnějších cvičení určených k využití v konkrétních hodinách pro konkrétní třídu a zároveň i zpestřením pro žáky, kteří jsou většinou zvyklí jen na jeden „rukopis“ úloh od svého učitele.

Součástí praktické části jsou i tištěné karty jednotlivých úloh, které obsahují náhledy zadání a správného řešení tak, aby si učitel mohl jednotlivá cvičení projít před výukou bez nutnosti mít k dispozici interaktivní tabuli nebo osobní počítač. Součástí karty jsou také komentáře k jednotlivým úlohám, které vymezují cíle zadání za pomoci aktivních sloves Bloomovy taxonomie výukových cílů. Z formálního hlediska nechybí v kartě ani seznam použitých zdrojů.

Praktickou část doplňuje část teoretická, která je pojata jako jakýsi „manuál“ k tvorbě cvičení pro interaktivní tabuli pro žáky klasických základních škol. Nemám tím namysli podrobný návod jak pracovat s tabulí a softwarem určeným k tvorbě úloh, ale spíš přiblížení určitých zásad pro sestavení a použití jednotlivých cvičení v hodinách, ať už půjde o obecné didaktické zásady, nebo moje postřehy, které vycházejí ze samotného tvoření úloh a jejich následného použití v hodinách.

Třetí část diplomové práce se zabývá dotazníkovým šetřením. Výzkum proběhl mezi žáky, kteří si v hodinách vyzkoušeli mnou zhotovené materiály, a měl za úkol zjistit názory žáků na elektronický pracovní sešit i na využívání interaktivní tabule ve výuce obecně. Pro přehlednost jsou výsledky průzkumu znázorněny v grafech.

1 Interaktivní tabule ve výuce

Přestože se interaktivní tabule objevují na trhu již od počátku 90. let³, teprve v posledních letech se rozšířily do vzdělávacích institucí ve větší míře. V současné době je na trhu poměrně bohatá nabídka interaktivních tabulí různých výrobců, přičemž na českém trhu dominují tabule SMARTBoard™ a ActivBoard. Každý výrobce dodává k tabuli vlastní software, který umožňuje tvorbu interaktivních prezentací. Jednotlivé výrobky se od sebe nepatrně liší, a to vizuální podobou, ovládáním, mírně i možnostmi softwaru, avšak jejich podstata je stejná.

Tabuli lze využívat v celém procesu vzdělávání. Její využití není omezeno pouze na procvičování nebo ověřování již získaných vědomostí, stejně dobře může posloužit i při výkladu a získávání nových znalostí a dovedností. Podmínkou efektivní výuky je schopnost vytvářet vhodné učební pomůcky pro práci s tabulí tak, aby byla využita právě její interaktivita. Lze tedy říci, že interaktivní tabule je jednou z možností, jak účinně inovovat vyučovací proces, ale pouze za předpokladu, že pedagog ví, jak s tabulí i učebními pomůckami zacházet.

1.1 Co je interaktivita

Interaktivitou se rozumí vztah dvou nebo více objektů, které na sebe reagují, vzájemně komunikují a ovlivňují jednání druhé strany. K interaktivitě může docházet mezi učitelem a žákem, mezi žáky navzájem, nebo žáky a interaktivními technickými systémy.

Jako interaktivní systémy se označují ty, které umožňují aktivní podíl uživatele na řízení průběhu jednotlivých procesů. Umožňují žákovi např. výběr z možných variant, kladou nebo zodpovídají jeho otázky, případně mu poskytují zpětnou vazbu o jeho výkonu apod.⁴

Interaktivní výuka přináší do výchovně vzdělávacího procesu spoustu inovací oproti klasické výuce. Má žákům nabídnout zábavnější a různorodější formu výuky, zvýšit

---

³ veskole.cz [online]. 2006 [cit. 2010-10-23]. Inspirace pro vaši interaktivní výuku. Dostupné z WWW: <<http://www.veskole.cz/download/0060ef47b12160b9198302ebdb144dcf>>.

⁴ BERTRAND, Yves: Soudobé teorie vzdělávání, Praha 1998, s. 92.

jejich motivaci k učení a především je aktivně zapojit do procesu vzdělávání – již nemají být jen pasivními posluchači.

1.2 Co je interaktivní tabule

„Interaktivní tabule je dotykově-senzitivní plocha, prostřednictvím které probíhá vzájemná aktivní komunikace mezi uživatelem a počítačem s cílem zajistit maximální možnou míru názornosti zobrazovaného obsahu.“⁵

Vývojem, výrobou a prodejem interaktivních tabulí se zabývá celá řada zahraničních (a dnes) i českých firem. Mezi nejznámější patří produkty SMARTBoard™ firmy Smart Tech, ActivBoard firmy Promethean Limited, Whiteboard ONfinity™ firmy Ontec Group a nově ekoTAB projection české firmy VMS Vision, s.r.o.

Pro běžného uživatele jsou produkty velmi podobné – srovnatelné. Liší se zejména technologií realizující detekci dotyku, fyzikálními charakteristikami a požadavky na projekční plochu. Český výrobce VMS Vision také sází na cenovou konkurenceschopnost.

Společným rysem je použití dataprojektoru jako prostředku pro emisi obrazu na projekční plochu. Aktivní promítaná plocha tak může být realizována i na několika metrech čtverečních. Projekční plocha musí být spektrálně neutrální – „bílá“, jinak odražené světlo změní barevné spektrum a dojde tak ke zkreslení barevného podání.

Jak již bylo zmíněno, jednotlivé nabízené interaktivní tabule se liší zejména technologií detekce dotyku (pohybu) „pera“ po plátně. SMARTBoard a ActivBoard shodně používají rezistivní dotykovou plochu. Její výhodou je schopnost detekce přiblížení libovolného předmětu – tedy leze „psát“ i rukou. Stylus je pasivní bez nutnosti napájení a neobsahuje žádnou elektroniku. Systém je citlivý i na velikost přtlaku. Pořizovací cena je ale vysoká, protože dotyková plocha je velice rozměrná a je nedílnou součástí projekčního plátna. V případě těchto tabulí je nevýhodou také nemožnost používání plátna jako běžné tabule a její popisování fixem.

Induktivní princip snímání využívá například ekoTAB. Nevýhodou je aktivní stylus a nemožnost ovládání displeje prstem. Tabule zase může být z vrstvených materiálů

---

⁵ DOSTÁL, Jiří [on-line]. 2009 [cit. 2010-10-24]. Interaktivní tabule ve výuce. Dostupné z WWW: <http://www.jtie.upol.cz/clanky_3_2009/dostal.pdf>.

a keramický povrch ekoTABu lze použít zároveň jako běžnou tabuli popisovanou fixy při zachování dostatečné odrazivosti.⁶

Zajímavou alternativou k dotykovým tabulím je infračervené snímání polohy ukazovátka nebo stylusu. Snímač polohy stačí zaměřit na libovolnou projekční plochu (může jí být i bílá zeď). Hrot aktivního ukazovátka poté vysílá krátké pulzy infračerveného světla, které snímač detekuje a vyhodnotí tak jeho aktuální polohu na projekční ploše. Metoda není tak přesná ve srovnání s rezistivním nebo induktivním principem. Infračervené snímání vyžívají tabule Whiteboard ONfinity.⁷

Možnosti interaktivních tabulí rozšiřují volitelná příslušenství.⁸ Například interaktivní tablet, díky kterému může učitel nebo žák ovládat tabuli z kteréhokoliv místa ve třídě. Pro učitele představuje výhodu zejména v tom, že se při práci s tabulí nemusí otáčet k žákům zády. Tabletů může být připojeno v jeden okamžik několik a žáci tak mohou pracovat najednou. Velkou výhodou tabletu je i zpřístupnění práce s interaktivní tabulí žákům s tělesným handicapem, kteří mohou při práci zůstat na svých místech v lavici.

Další zařízení, kterým lze rozšířit možnosti tabule je tzv. hlasovací zařízení. Hlasovací systémy přinášejí přímou vazbu od jednotlivých studentů k učiteli. Každý z žáků má vlastní ovladač, který je pomocí infračerveného nebo radiového vlnění připojen k tabuli a ta vizuálně zaznamenává volby každého ze studentů. Je tak možné realizovat průzkum, ale i test, kde si žáci vybírají z možných variant nebo třeba jenom netradiční formu hlášení se.

K tabuli lze připojit i další technické zařízení – vizualizér, který je založen na bázi digitální kamery. Snímaný dvou nebo trojrozměrný obraz je přenášen přímo do prezentace interaktivní tabule. Tento přístroj lze využít zejména k názorným ukázkám trojrozměrných učebních pomůcek, aniž by musely kolovat po třídě, nebo k předvedení drobných činností, např. laboratorních pokusů.

Na interaktivní tabuli lze promítnout materiály připravené v jakémkoliv programu. Pokud má být ale prezentace interaktivní, je zapotřebí speciální software. Ten dodává

---

⁶ VMS [online]. 2007 [cit. 2010-10-24]. Interaktivní tabule ekoTAB projection. Dostupné z WWW: <<http://www.vms.cz/produkty/interaktivni-tabule-1/interaktivni-tabule-ekotab-projection/>>.

⁷ Ontec Group [online]. 2007 [cit. 2010-10-24]. ONfinity CM2 MAX. Dostupné z WWW: <http://www.onfinity.com/Products_Show_05.asp>.

⁸ UJEP [online]. 2010-02-10 [cit. 2010-10-24]. Co je interaktivní tabule. Dostupné z WWW: <<http://pf.ujep.cz/attachments/article/3177/interaktivn%C3%AD%20tabule.ppt>>.

každý výrobce zároveň s tabulí. Například pro tabule SMARTBoard je dodáván program SMARTNotebook, k interaktivním tabulím ActivBoard potom ActivStudio. Teprve tento software umožňuje uživateli plně využívat všech možností interaktivní výuky.

1.3 Využívání interaktivní tabule ve vzdělávacím procesu

Alespoň jednou interaktivní tabulí je v současnosti vybaveno 53,8 % základních a středních škol⁹, přesto je její využití ve výuce poměrně malé. Ve více než polovině vyučovacího času ji užívá méně než čtvrtina škol, která má tuto tabuli k dispozici.¹⁰ Nakolik je ale její využití opravdu interaktivní, už žádné statistiky neuvádí. Řada učitelů sice tabuli ve svých hodinách používá, avšak často pouze jen jako běžnou tabuli nebo jako promítací plátno. Přitom vhodné využití tabule může být pro žáky velmi přínosné, ať už z hlediska motivačního vzhledem k přístupu ke vzdělávání, tak z hlediska rozvoje jejich kompetencí.

Nejčastěji je tabule využívána pro výuku cizích jazyků a přírodovědných předmětů¹¹, avšak díky svým možnostem ji lze prakticky využít pro výuku jakéhokoliv oboru, záleží pouze na ochotě učitele zařadit práci s tabulí do hodin.

1.4 Výhody a nevýhody používání interaktivní tabule ve výuce

Využití interaktivní tabule ve výuce s sebou přináší řadu nových možností, které žákovi usnadní a příjemní proces vzdělávání. To však jenom tehdy, je-li si učitel vědom nejen výhod, jež tabule nabízí, ale i jejich nevýhod, které odstraní, nebo alespoň eliminuje.

Jednou z největších výhod interaktivních pomůcek je názornost. Uplatňování názornosti ve výuce je jednou z nejdůležitějších didaktických zásad, protože člověk si je schopen zapamatovat 10 % z toho co čte, 20 % z toho co slyší, 30 % z toho co vidí, 50 % z toho

---

⁹ uiv.cz [online]. 2009 [cit. 2010-06-26]. Rychlá šetření 2/2009. Dostupné z WWW: <<http://www.uiv.cz/clanek/422/1644>>.

¹⁰ uiv.cz [online]. 2009 [cit. 2010-06-26]. Rychlá šetření 2/2009. Dostupné z WWW: <<http://www.uiv.cz/clanek/422/1644>>.

¹¹ uiv.cz [online]. 2009 [cit. 2010-06-26]. Rychlá šetření 2/2009. Dostupné z WWW: <<http://www.uiv.cz/clanek/422/1644>>.

co slyší a vidí, 70 % z toho co řekne, 90 % z toho co dělá.¹² Prostřednictvím jediné učební pomůcky lze spojit myšlení v abstraktní rovině, aktivní činnost a smyslové vnímání (ať už vizuální, nebo zvukové), tak jak to vyžaduje soudobé pojetí názornosti.¹³

Rozvoj kreativity žáků patří k dalším přednostem tabule. Na základě psychologického šetření o vlivu moderních technologií, konkrétně interaktivních tabulí SMARTBoard na žáky ve výuce, které provedli španělští odborníci, bylo zjištěno, že při správném využití interaktivní tabule ve výuce se kreativita dětí může zvýšit až o jednu čtvrtinu.¹⁴

Tím, že tabule v sobě spojuje více audiovizuálních zařízení, umožňuje pedagogovi snadno využívat mnoho různorodých učebních pomůcek, pro které bylo nutné dříve zajisti více druhů didaktické techniky. Vyučující má tedy možnost jednoduše vytvářet propracovaný jednotný multimediální systém, který lze s drobnými úpravami, zohledňující potřeby konkrétní třídy, používat opakovaně po mnoho let.

Důležitou podmínkou školní úspěšnosti je pozitivní motivace učební činnosti žáka.¹⁵ Řada pedagogických psychologů zastává názor, že je třeba vycházet z přirozených potřeb žáka, tzn. z primární motivace.¹⁶ Jako primární motivaci však neoznačují jen potřeby biologické, ale i duševní, kam řadí např. zvědavost dětí jako projev zájmu o vše nové, např. i o techniku.¹⁷ Už jen samotné využívání interaktivní tabule ve výuce je tedy pro žáky motivujícím prvkem k učební činnosti a tedy i prvním krokem školní úspěšnosti.

Užívání interaktivní tabule ve vyučovacích hodinách má ale i svá rizika. Některá jsou ryze formální a souvisejí s tvorbou a prezentací slidů. Již při přípravě materiálů musí vzít pedagog v úvahu, že zobrazovací zařízení interaktivní tabule má menší dynamický rozsah než monitor počítače. To znamená, že jas, kontrast a barevné spektrum, které vidí pedagog při tvorbě prezentace na svém monitoru, neodpovídá promítnutému obrazu

---

¹² spomocnik.cz [online]. 2010 [cit. 2010-07-02]. Vizualizace dat jako výukový prostředek budoucnosti. Dostupné z WWW: <http://www.spomocnik.cz/index.php?id_document=2430>.

¹³ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 250.

¹⁴ chytretabule.cz [online]. 2010 [cit. 2010-07-16]. Interaktivní tabule rozvíjí kreativitu žáků .Dostupné z WWW: <<http://www.chytretabule.cz/interaktivni-tabule-rozviji-kreativitu-zaku.a5.html>>.

¹⁵ LOKŠA, Jozef - LOKŠOVÁ, Irena: Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole, Praha 1999, s. 9.

¹⁶ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 175.

¹⁷ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 175.

na tabuli. Pokud tedy pedagog nepoužívá ověřené kombinace barev, měl by si vždy před hodinou vyzkoušet na konkrétní tabuli, kterou hodlá využít, zda je písmo čitelné a dostatečně kontrastní vůči pozadí. S čitelností souvisí i velikost písma, která je úměrně závislá na vzdálenosti mezi tabulí a čtenářem. V neposlední řadě je nutné zvolit přiměřenou hustotu textu na jednom slidu (viz Pravidlo 5x5, s. 28) tak, aby text zůstal logicky členěný, ale zároveň přehledný pro čtenáře.

Dalším potencionálním nebezpečím je skutečnost, že moderní technologie umožňují učitelům podat žákům větší množství informací, než by bylo možné s klasickými výukovými prostředky. Interaktivní tabule tedy může při nevhodném využití podpořit a být prodlouženou rukou tzv. frontálního verbalismu či slovního encyklopedismu. Tedy toho, od čeho se snaží současné školství oprostít.¹⁸

Otázkou také je, do jaké míry a zda vůbec lze umožnit všem žákům ve třídě práci s interaktivní tabulí. Podle mého názoru to při současných počtech žáků ve třídách není možné, aniž by nedocházelo k poklesu pracovního tempa. V případě, že s tabulí pracuje pouze pedagog, nebo jen malý počet žáků, může docházet k pasivitě ostatních. Z toho jasně vyplývá, že někdy jsou vhodnější pro práci v hodině pracovní listy, které sice nenabízejí přímou interaktivitu, ale umožňují aktivní práci všem.

S tím, že žáci základních škol využívají informační technologie často k zábavě, souvisí i další nebezpečí. Práci s tabulí mohou brát jen jako hru. Při osvojování nových poznatků a běžném opakování je samozřejmě pozitivem, že je práce s interaktivní tabulí zábava, ale v případě, kdy je tabule využívána třeba ke klasifikovanému opakování, měli by si žáci uvědomit, že jde o vážnou věc a že i výsledná známka bude mít stejnou hodnotu jako ta z klasického ústního zkoušení nebo písemné práce. Jak toho dosáhnout je otázka. Jednou z možností je využívat interaktivní tabuli ve výuce pravidelně tak, aby se stala běžnou součástí vyučování a žáci ji nebrali jen jako zpestření hodiny. Další variantou je přejít na zkoušení za pomoci interaktivní tabule postupně, například nejprve na tabuli zobrazovat jen zadání otázek, přičemž žáci odpovědi zapisují na papír, později mohou odpovídat pomocí hlasovacího zařízení a nakonec lze přistoupit ke zkoušení jednotlivců, kdy již vypracovávají cvičení přímo na tabuli.

---

¹⁸ NEUMAJER, Ondřej [on-line]. 2010 [cit. 2010-09-12]. Interaktivní tabule – vzdělávací trend i módní záležitost. Dostupné z WWW: <<http://ondrej.neumajer.cz/?item=interaktivni-tabule-vzdelavaci-trend-i-modni-zalezitost>>.

1.5 Potřebné kompetence učitele k práci s interaktivní tabulí

Pokud se učitel rozhodne, že ve svých hodinách bude využívat interaktivní tabuli, potřebuje mít určité znalosti a dovednosti. Vedle respektování didaktických zásad, užívání různých metod vyučování a rozmanitých organizačních forem, které platí pro vyučovací proces obecně, je důležitá především určitá informační gramotnost a dovednost s interaktivní tabulí pracovat a bezchybně ji ovládat. Třetím důležitým kritériem k pokročilému užívání tabule je schopnost vytvářet vlastní výukové objekty v příslušném softwaru, které později pedagog použije ve vyučovacím procesu.

1.5.1 Didaktické zásady pro práci s interaktivní tabulí

Bylo by chybou myslet si, že už jenom samotné využívání tabule ve vyučovacích hodinách musí automaticky vést ke kvalitnímu vzdělávacímu procesu. Užívání interaktivní tabule není cílem výuky, ale pouze prostředkem, jak cíle dosáhnout snáz a zábavněji. I při práci s interaktivní tabulí musí mít učitel na paměti didaktické zásady, teprve při jejich respektování bude vzdělávací proces maximálně efektivní.

„Didaktické zásady jsou obecné požadavky, které v souladu se základními zákonitostmi výuky a s výchovnými a vzdělávacími cíly určují její charakter.“¹⁹ Týkají se všech stránek vyučovacího procesu – vyučovací činnosti učitele, forem výuky, metod výuky, učiva, poznávací činnosti žáka, materiálního zajištění vyučování apod. Učitel by na ně měl myslet již při přípravě a plánování výuky, při její realizaci a také při hodnocení výsledků své práce.

o Zásada komplexního rozvoje osobnosti

Ve vyučovacím procesu dochází nejen ke vzdělávání žáků, ale i k jejich výchově, proto je někdy tento proces nazýván také jako výchovně vzdělávací. Při výuce by měl být rozvíjen nejen intelekt, ale mělo by docházet i k určitému formování stránky duchovní a fyzické, např. v oblasti hodnot, postojů a návyků žáků nebo jejich dovedností. Na konci výchovně vzdělávacího procesu by měl být člověk vzdělaný a všestranně připravený na život ve společnosti.²⁰

---

¹⁹ KALHOUS, Zdeněk – OBST, Otto a kol.: Školní didaktika, Praha 2009, s. 268.

²⁰ KALHOUS, Zdeněk – OBST, Otto a kol.: Školní didaktika, Praha 2009, s.269-270.

- Zásada vědeckosti

Podstatou této zásady je předávat žákům znalosti, které odpovídají posledním vědeckým poznatkům a předávat jim ho v souladu se současnými závěry didaktické vědy. To s sebou přináší celoživotní vzdělávání pedagoga jak po stránce odborných aprobačních znalostí, tak po stránce pedagogické a didaktické.²¹

- Zásada uvědomělosti

Žáci by se neměli učit memorováním poznatků, je třeba dbát na přesné pochopení učiva a jasné představy žáků. Uvědomělé učení má vliv na trvalost zapamatování, na vytváření správného úsudku, na pochopení vztahů mezi různými oblastmi lidského vědění a jejich částmi a také přispívá ke kladnému přístupu žáka ke vzdělávání.²²

- Zásada aktivity žáků

Aktivizace žáka je jedním z hlavních předpokladů pro úspěšnou učební činnost. Zadávání úkolů, které vyžadují duševní aktivitu nebo praktické uplatňování teoretických poznatků má bezesporu vliv na kvalitu, délku a hloubku zapamatování i na schopnost využít získaných znalostí a dovedností v praktickém životě.²³

- Zásada individuálního přístupu k žákům

Každý žák je individualita, proto je potřeba respektovat jeho zvláštnosti, vlastnosti, předpoklady k učení aj. Jiný přístup bude vyžadovat žák nadaný, jiný zase žák se speciálními potřebami. Všem je potřeba individuálním přístupem pomoci dosáhnout jejich osobního maxima.²⁴

- Zásada spojení teorie s praxí

Jedním z cílů výchovně vzdělávacího procesu je schopnost uplatnit získané teoretické znalosti v praktickém životě. Již získávání nových vědomostí proto musí

---

²¹ KALHOUS, Zdeněk – OBST, Otto a kol.: Školní didaktika, Praha 2009, s. 270.

²² KALHOUS, Zdeněk – OBST, Otto a kol.: Školní didaktika, Praha 2009, s.271.

²³ VLČKOVÁ, Kateřina [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-08]. Pedagogické zásady. Dostupné z WWW: <http://www.google.cz/url?sa=t&source=web&cd=1&ved=0CBcQFjAA&url=http%3A%2F%2Fis.muni.cz%2Felportal%2Fstud%2Fif%2Fps05%2Fmpmp071%2Fped_zasady.doc&rct=j&q=pedagogick%C3%A9%20z%C3%A1sad%C3%A9%20kate%C5%99ina%20v%C4%8Dkov%C3%A1&ei=tGz_TKXNIMev8QP0-dGMCw&usq=AFQjCNGEmr8Quq5EKzBb4wl_iRkr79R-UA&cad=rja>.

²⁴ KALHOUS, Zdeněk – OBST, Otto a kol.: Školní didaktika, Praha 2009, s. 270.

probíhat pokud možno co nejvíce se zaměřením na praxi – teoretické poznatky jsou užívány v praxi a naopak z praxe jsou vyvozovány teoretické závěry.²⁵

- Zásada postupnosti

Cílem této zásady je postupovat postupně, to znamená, že výuka musí následovat v určitém sledu a to od jednoduchého ke složitějšímu, od blízkého k vzdálenému, od konkrétního k abstraktnímu atd. Nejdříve je potřeba získat základní znalosti, na kterých lze postupně stavět učivo obtížnější, logicky navazovat nové poznatky.²⁶

- Zásada trvalosti

Vědomosti a dovednosti, které žák získá během vyučování, by měly být trvalé. K trvalému zapamatování látky nebo osvojení dovedností přispívá správná motivace žáků, opakování, střídání metod a organizačních forem vyučování.²⁷

- Zásada přiměřenosti

Obsah učiva, jeho obtížnost, rozsah i podání by mělo být přiměřené věku, schopnostem a dosavadním zkušenostem a znalostem žáků. Velký objem učiva nebo jeho nepřiměřená obtížnost vede k mechanickému učení bez hlubšího pochopení.²⁸

- Zásada názornosti

Požadavkem zásady názornosti je, aby žáci získávali nové vědomosti na základě smyslového vnímání jevů. Smyslové poznání skutečnosti je důležité ke správnému utvoření představ, ke kterým se později přiřazují pojmy. Tato zásada se ve vyučování uplatňuje za pomoci učebních pomůcek a didaktické techniky.²⁹

²⁵ KALHOUS, Zdeněk – OBST, Otto a kol.: Školní didaktika, Praha 2009, s. 270.

²⁶ infogram.cz [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-09]. Didaktické zásady. Dostupné z WWW: <<http://www.infogram.cz/article.do?articleId=1613>>.

²⁷ VLČKOVÁ, Kateřina [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-08]. Pedagogické zásady. Dostupné z WWW: <http://www.google.cz/url?sa=t&source=web&cd=1&ved=0CBcQFjAA&url=http%3A%2F%2Fis.muni.cz%2Fportal%2Fstud%2F%2F%2Fps05%2Fmpmp071%2Fped_zasady.doc&rct=j&q=pedagogick%C3%A9%20z%C3%A1sad%C5%99%C4%8Dkov%C3%A1&ei=tGz_TKXNIMev8QPo-dGMCw&usq=AFQjCNGEmr8Quq5EKzBb4w1_iRkr79R-UA&cad=rja>.

²⁸ KALHOUS, Zdeněk – OBST, Otto a kol.: Školní didaktika, Praha 2009, s. 271.

²⁹ KALHOUS, Zdeněk – OBST, Otto a kol.: Školní didaktika, Praha 2009, s. 271.

1.5.2 Kompetence pracovat s interaktivní tabulí

K efektivní a úspěšné vyučovací hodině přispívá vedle didaktických zásad i dovednost bezchybně ovládat tabuli, což umožňuje její přípravu k použití, plynulé užívání v hodině a využívání jejích možností v předem nepřipravených situacích.

Většina firem, dodávajících interaktivní tabule do škol, zároveň nabízí proškolení uživatelů. V těchto kurzech jsou pedagogové seznámeni se základním hardwarem i softwarem tabule, dozví se o základních možnostech využití a sami si mohou některé funkce, které tabule nabízí, vyzkoušet.

Základním předpokladem pro úspěšnou práci s tabulí je rozvinutá počítačová gramotnost. Počítačová gramotnost je obecně chápána jako schopnost ovládat a využívat osobní počítač.³⁰ Ale při přesnějším vymezení zjistíme, že termín počítačová gramotnost toho zahrnuje mnohem více. MŠMT ČR definuje počítačovou gramotnost jako *„schopnost uživatelsky využívat informačních a komunikačních technologií bez toho, že musíme vědět a znát, jak to v počítačích a „drátech“ probíhá. Počítačově gramotný člověk je schopen pracovat s nejčastěji využívaným programovým vybavením, je schopen používat internet ke komunikaci, k vyhledávání a zpracovávání informací, je schopen využívat služeb a možností, které mu tyto technologie nabízejí, a ví, k čemu a jak je může efektivně využít.“*³¹

Pokud bychom tedy vycházely z definice MŠMT ČR, stává se počítačová gramotnost jediným předpokladem k úspěšné práci s interaktivní tabulí. Uživatelská znalost interaktivní tabule spočívá v jejím praktickém ovládnutí, ve schopnosti zajistit před počátkem vyučování její uvedení do chodu, kalibraci dotykové plochy, aby místo kontaktu na projekční ploše odpovídalo poloze v promítaném obrazu. Vyučující musí být také seznámen s významem a rozsahem jednotlivých nástrojů, aby mohl využívat všech vlastností tabule.

Programovým vybavením se v tomto případě rozumí autorský software umožňující tvorbu interaktivních výukových objektů, který je dodáván společně s tabulí. Bývá založen na podstatě prezentace, jeho ovládnutí je přehledné a intuitivní. Je možné vkládání textů, obrázků, videí, animací, zvukových stop apod., obvykle obsahuje i šablony interaktivních cvičení, které lze snadno modifikovat do potřebné podoby. Do

---

³⁰ SAK, Petr a kol.: Člověk a vzdělání v informační společnosti, Praha 2007, s. 46.

³¹ SAK, Petr a kol.: Člověk a vzdělání v informační společnosti, Praha 2007, s. 46.

tohoto programu lze také snadno převést již hotové výukové materiály z jiných běžně používaných softwarů.

Interaktivní tabule byla vyvinuta především pro vzdělávací instituce, proto je její ovládání zcela jednoduché a postačí základní počítačová gramotnost. Tato gramotnost by měla být již plně rozvinuta u všech učitelů základních i středních škol. Tabuli tedy může využívat každý pedagog, záleží pouze na jeho ochotě zařadit práci s tabulí do výuky a na možnostech školy pořídit dostatečné množství těchto didaktických pomůcek.

1.5.3 Kompetence vytvářet učební pomůcky pro interaktivní tabuli

V dnešní době už není učitel nucen vytvářet si veškeré interaktivní výukové objekty pro tabuli sám. Existuje mnoho portálů, kde je možné zdarma stáhnout již hotová cvičení jiných vyučujících (např. www.veskole.cz), která lze případně modifikovat dle konkrétních situací a potřeb. Na boom interaktivních tabulí ve školství zareagovala také některá nakladatelství (Fraus, Nová škola), která vydávají ucelené řady interaktivních učebnic a k nim příslušných pracovních sešitů pro interaktivní tabule, jejich cena je ale poměrně vysoká.

Vzhledem ke konkrétním potřebám jednotlivých tříd i vyšší pořizovací ceně již hotových interaktivních pomůcek, je vhodné, aby si učitel dokázal vytvářet výukové objekty sám. Stačí mu k tomu skloubit několik znalostí a dovedností a propojit je s fantazií.

V počátcích může vyučující využívat a inspirovat se již hotovými šablonami, které jsou k dispozici v autorském softwaru dodávaným výrobcem, stejně tak má k dispozici celou galerii obrázků vhodných k jednotlivým předmětům. Předpřipravená cvičení lze velmi jednoduše doplnit, aby vyhovovali požadavkům konkrétní vyučovací hodiny, učitel tak může snadno připravit různé testové otázky, přiřazovací úlohy, nebo třeba slovní fotbal, přesmyčky apod.

Při tvorbě výukových objektů by měl pedagog dodržovat základní pravidla pro tvorbu prezentací. Vzhledem k logickému členění vět na řádky, témat na jednotlivé slidy apod. někdy není možné tato pravidla stoprocentně dodržet, ale je vhodné brát je přinejmenším v úvahu a příliš se od nich neodklánět.

Základními doporučeními jsou tato:

- Pravidlo 5×5

Na každý řádek uveďte maximálně pět slov, na každý snímek prezentace potom maximálně pět řádků.³² Text tak zůstane přehledný, čtenáři se v něm neztratí, zároveň bude zaručeno, že využijete-li rovnoměrně celou plochu obrazovky, velikost písma bude dostačující pro čtení z obvyklé vzdálenosti.

- Pravidlo vhodné rodiny písma

U proporcionálních písem jsou dvě rodiny řezů – patkové (např. Times New Roman, Cambria apod.) a bezpatkové (např. Arial, Calibri atd.). Patkové písmo je vhodné užívat pro nadpisy, bezpatkové potom pro vlastní text³³ – tedy přesně opačně než u tištěných dokumentů.

- Pravidlo kontrastnosti

Barvu písma vždy vybírejte v kontrastu k barvě pozadí. Nedostatečně kontrastní písmo je méně čitelné.

- Pravidlo použití grafiky

Jednotlivé snímky by měly být v jednotném vizuálním stylu. Není vhodné extrémně střídat barvy (dle mého názoru cca více jak šest barev) a typy písma – to odvádí pozornost od obsahu. Na velké plochy nepoužívejte příliš kontrastní barvy.³⁴ Obrázky by měly mít stejnou velikost, v případě různých poměrů strany shodný alespoň jeden rozměr.

K tvorbě interaktivních prezentací a cvičení by měl znát vyučující všechny možnosti softwaru a postupně tyto znalosti rozvíjet a doplňovat, aby mohl nabídnout žákům vždy něco nového a nestaly se jeho hodiny fádní a pro žáky nudné. Pokud bude učitel neustále využívat pouze jeden typ cvičení k procvičování, jednu vizuální podobu pro

---

³² uspesnaprezentace.cz [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-21]. Pravidla tvorby elektronické prezentace.

Dostupné z WWW: <<http://www.uspesnaprezentace.cz/tvorba-prezentace/ms-powerpoint/pravidla-pro-tvorbu-snimku>>.

³³ uspesnaprezentace.cz [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-21]. Pravidla tvorby elektronické prezentace.

Dostupné z WWW: <<http://www.uspesnaprezentace.cz/tvorba-prezentace/ms-powerpoint/pravidla-pro-tvorbu-snimku>>.

³⁴ akela.mendelu.cz [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-22]. Prezentace informací. Dostupné z WWW:

<<http://akela.mendelu.cz/~rybicka/prez/ie1/predn2tisk.pdf>>.

všechny prezentace apod., stanou se vyučovací hodiny po jisté době pro žáky nezajímavé a rutinní.

Vhodné je dbát i na vizuální stránku a tu přizpůsobit věku žáků. Přílišná barevnost a přehlcenost obrázky zbytečně odvádí pozornost. Slidy, kde jsou jen strohé barvy a žádné obrázky zase ničím neupoutají.

V neposlední řadě je již při přípravě výukových objektů dbát didaktických zásad (viz výše). Především by si měl pedagog uvědomit, pro jaké žáky cvičení nebo prezentace připravuje a co je jejich cílem. Pokud jsou tyto materiály připravované v souladu s pedagogickými zásadami, vyučování je efektivnější a pro žáky přijatelnější.

2 Organizační formy vyučování

K tomu, aby bylo úspěšně dosaženo vytyčeného vzdělávacího cíle, je kromě materiálních didaktických prostředků zapotřebí volit i vhodné nemateriální prostředky, tedy vyučovací metody a organizační formy vyučování.

Tato kapitola je proto věnována nejčastějším organizačním formám z hlediska možného využití interaktivní tabule.

Organizačními formami se rozumí způsob uspořádání vyučovacího procesu, jeho složek (učitel, žák, učivo) a vzájemných vazeb v čase a v prostoru.³⁵ Jednotlivé organizační formy vyučování se tedy liší podle činnosti učitele a činnosti žáků, dle struktury učiva, věcnými prostředky a jejich uspořádáním v prostoru a v čase a určením vazeb mezi tím vším, především směru informačních toků.

Organizačních forem je poměrně velké množství, v reálné školní praxi se jich však využívá jen omezené množství. Jednou z nejvýznamnějších a také u nás nejvyužívanějších forem je tzv. frontální vyučování, dále potom skupinové a kooperativní vyučování, poměrně časté a z mého pohledu velmi užitečné je i projektové vyučování. K optimálním výsledkům vzdělávacího procesu přispívají různorodé hodiny bez stereotypů, proto je potřeba využívat různé organizační formy.

2.1 Frontální vyučování

Frontální neboli hromadné vyučování je založeno na třídně-hodinovém systému, řídicím prvkem je učitel, který má vedoucí úlohu. Základní jednotkou této organizační formy je třída, tzn. skupina žáků stejného věku a přibližně stejné mentální úrovně. Žáci plní stejné učební úkoly ve stejnou dobu. Systém učiva je uspořádán v učebních předmětech, které většinou vycházejí z některé z vědních disciplín.³⁶

Výhody této formy, pro které je tak často využívána jsou jednoduchost, efektivnost a hospodárnost. Umožňuje s poměrně malými náklady obsáhnout velký počet žáků a značný rozsah poznatků.³⁷ Výhodou je i dlouhodobost pedagogického vedení konkrétní

---

³⁵ SOLFRONK, Jan: Organizační formy vyučování, Praha 1991, s. 11.

³⁶ SOLFRONK, Jan: Organizační formy vyučování, Praha 1991, s. 21 – 22.

³⁷ SOLFRONK, Jan: Organizační formy vyučování, Praha 1991, s. 24.

třídy, vyučující má tedy možnost získat přehled o úrovni znalostí a dovedností jednotlivých žáků a možnost do jisté míry uplatňovat individuální přístup. Je však omezen časem, který může věnovat jednotlivci, proto je nutné dodržovat normy žáků ve třídě. Protože výuka probíhá ve sourodé skupině žáků, rozvíjí tato metoda sociální vztahy a předpoklady pro vzájemnou kooperaci a spolupráci žáků.³⁸

Frontální vyučování má však i své nevýhody. Jednou z nich je například mnohdy nefunkční přesně daná délka vyučovací jednotky, v naší škole obvykle 45 minut. V nižších třídách je často potřeba pracovat s žáky v kratších sekvencích, ve vyšších ročnících je potom tato doba naopak příliš krátká pro osvojení nových poznatků, proto se někdy musí přistoupit ke zdvojení vyučovacích hodin apod. Této organizační formě bývá také někdy vytýkáno pravidelné střídání vyučovacích předmětů u starších žáků, protože jim není umožněno dostatečně se soustředit na obsah jednoho předmětu.³⁹ Navíc časté a mechanické používání této formy navozují jednotvárnost, která oslabuje zájem žáků o vyučování,⁴⁰ proto je nutné spojit ji s dalšími organizačními formami, se kterými se bude navzájem doplňovat.

Zakomponování používání interaktivní tabule do této organizační formy je velmi snadné. Můžeme vycházet například z jednotlivých fází vyučovací hodiny. Vyučovací hodiny se vyznačují určitou vnitřní strukturou, která respektuje průběh učení žáků a do jisté míry charakterizuje řád v postupu učitele. Každá z etap hodiny má specifické didaktické určení. Nejčastěji bývají vymezovány tyto etapy:

- zahájení vyučovací hodiny – stanovení tématu a cíle hodiny, motivace žáků
- opakování již dříve probraného učiva – připomenutí znalostí, kontrola a hodnocení vědomostí žáků, kontrola domácích prací
- probírání nového učiva
- opakování nových poznatků a kontrola jejich začlenění do celistvého systému vědomostí a dovedností⁴¹

Pro každou z etap je možno vymyslet téměř neomezené množství cvičení a ukázek pro interaktivní tabuli. Při probírání nového učiva s ní lze velmi dobře uplatnit zásadu názornosti, vhodné jsou motivační a opakovací úlohy, využít tabuli lze i při zkoušení

---

³⁸ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 221.

³⁹ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 221 – 222.

⁴⁰ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 223.

⁴¹ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 222.

jednotlivce, kdy bude tato varianta pro žáky určitě přijatelnější, než klasický ústní rozhovor. Za pomoci interaktivní tabule je možné vyzkoušet i celou třídu. Díky připojenému hlasovacímu zařízení může každý žák prostřednictvím dálkového ovládání vybírat správné odpovědi, na konci testu se pedagogovi zobrazí výsledky. Takovéto zkoušení mohou žáci brát spíše jako hru a zábavu, proto je třeba dávat pozor na to, aby žáci tuto variantu nepodceňovali a nebrali na lehkou váhu.

Frontální vyučování k využití interaktivní tabule přímo vybízí, protože s její pomocí je možné pracovat s poměrně velkým počtem žáků, zmírnit stereotyp a jednotvárnost a z toho plynoucí nezáměr žáků o výuku.

2.2 Skupinové vyučování

Skupinové vyučování je taková organizační forma, kdy jsou vytvářeny malé skupiny žáků, kteří spolupracují na řešení společného úkolu. Učitel sice zadává úkoly, pozoruje a usměrňuje práci skupin, v případě potřeby radí, hodnotí postup i výsledky práce skupiny, ale těžištěm této formy je rozvíjení vztahu a kooperace mezi žáky.

Sestavení skupin může probíhat buď nedirektivním způsobem, kdy si žáci sami vybírají, s kterými spolužáky chtějí spolupracovat. Při této možnosti je větší pravděpodobnost, že se do práce zapojí opravdu všichni členové skupiny. Další možností je rozdělení žáků direktivně, členy jednotlivých skupinek určuje sám vyučující a to tak, aby nejlépe vyhovovali jeho záměru. Tyto skupiny potom mohou být homogenní, tzn. výkonnostně relativně vyrovnané, nebo heterogenní. Třetí možností dělení žáků je losování, kdy obsazení skupin nemůžou ovlivnit ani žáci, ani pedagog.

K úspěšnému průběhu skupinového vyučování je důležité dodržovat určité podmínky. Zásadní je zadávat žákům složitější úkol či problém, ve kterém nejde jen o naučení a reprodukci faktů, ale i o hledání vhodného řešení, během kterého mají možnost žáci diskutovat a zdůvodňovat vlastní názory.⁴² Důležitý je i vhodně uspořádaný prostor tak, aby žáci jedné skupiny spolu mohly dobře kooperovat a také přítomnost učitele, který činnost skupin po celou dobu řešení problému usměrňuje a na závěr hodnotí, nejlépe slovně.

---

⁴² SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 226.

Vliv skupinového vyučování na výsledky učení žáků je hodnocen jako velmi kladný.⁴³ Žáci se učí formulovat své názory, účastnit se diskuze a vyvozovat obecné závěry. Tyto činnosti se neuplatňují při frontálním vyučování, proto je využívání této organizační formy žádoucí.⁴⁴ Práce ve skupinách však přispívá i k socializaci a k předpokladům k úspěšnému začlenění do společnosti. Mezi jednotlivými členy se vytvářejí sociální vztahy a rozvíjí sociální interakce, ve skupině se často uplatňují i nesmělí žáci, kteří se ve větším kolektivu bojí zaujmout a obhajovat vlastní stanovisko⁴⁵ a učí se tak postupně prosazovat.

Protože organizační forma skupinového vyučování dává důraz na interakci mezi žáky, v menší míře potom mezi učitelem a žáky, je využití interaktivní tabule při zvolení této formy omezené. Prostor učebny bývá navíc přizpůsoben právě práci ve skupině a není tak ideální k dlouhodobějšímu zaměření všech žáků k jednomu objektu ve třídě.

V některých softwarech, které se dodávají společně s interaktivní tabulí, jsou již předpřipravené různé možnosti rozlosování žáků, pomocí tabule lze losovat i jednotlivá zadání úkolů, ty však stejně musí být doplněny komentářem vyučujícího. Problémy k řešení mohou vzejít i z myšlenkové mapy realizované na tabuli, případně z audio-vizuální ukázky. S využitím tabule mohou jednotlivé skupiny také prezentovat výsledky své práce, ale příprava i samotná prezentace je velmi náročná na čas, navíc by každá skupina musela mít k dispozici osobní počítač, takže tato možnost není příliš reálná.

2.3 Kooperativní vyučování

Kooperativní vyučování je založeno na principu spolupráce mezi žáky při dosahování cílů. Výsledky jedince jsou podporovány činností celé skupiny a celá skupina má prospěch z činnosti jednotlivce.⁴⁶ Kooperativní vyučování nelze ztotožňovat se skupinovým vyučováním, avšak řešení problémů ve skupinách podstatně přispívá ke spolupráci žáků a jejich vzájemné pomoci.⁴⁷

---

⁴³ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 224.

⁴⁴ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 227.

⁴⁵ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 225.

⁴⁶ KASÍKOVÁ, Hana: Kooperativní učení, kooperativní škola, Praha 1998, s. 27.

⁴⁷ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 227.

Mezi základní principy kooperativního vyučování patří: „...*vzájemná pomoc, tolerance, získání dovednosti přesně formulovat vlastní myšlenky a chápat myšlenky druhých, reagovat na názory a požadavky skupiny, dovednost hodnotit sebe i druhé.*“⁴⁸ Žáci se učí vidět problémy z úhlu pohledů svých spolužáků, přijímají od nich postoje a hodnoty, které by nebyli ochotni přijmout od dospělých a učí se zodpovědnosti za práci celé skupiny.

Využití interaktivní tabule nahrává spíše pro kompetitivní styl vyučování, tedy k vyučování založeném na soutěživosti, kdy je úspěch jednoho podmíněn neúspěchem druhého žáka. Lze připravit mnoho soutěží typu Riskuj!, AZ kvíz aj., kdy není třeba dlouze přemýšlet a diskutovat o správném řešení, ale odpovědi jsou naučené. Kooperaci mezi žáky potom můžeme využít v soutěžích a hrách, kdy je vhodné zvolit nějakou strategii, na které se musí žáci shodnout, např. postupné odkrývání obrázků.

2.4 Projektové vyučování

Hlavní myšlenkou projektového vyučování je řešení komplexních teoretických nebo praktických problémů na základě aktivní činnosti žáka. Má překonávat nedostatky běžného vyučování, jeho izolovanost od praktického života, roztržitost vědění, zmechanizování školní práce, pamětní učení. Tato organizační forma nemá za cíl nahradit běžné vyučování, ale chce spíše sloužit jako jeho doplněk, který umožní prohlubovat a rozšiřovat kvalitu učení a vyučování.⁴⁹

Rozsah projektového vyučování může mít v praxi různý rozsah. Od řešení drobnějších problémů, které nezabere více než jednu nebo několik málo vyučovacích hodin, až po dlouhodobější projekty, které přesahují hranice jednotlivých předmětů.⁵⁰

Projektové vyučování se orientuje především na zkušenost žáka. Ta má být získávána ne spontánně, ale promyšleně. Postup při projektovém vyučování lze shrnout do těchto bodů:

- Volba situace, která představuje pro žáky skutečný problém. Mohou to být situace, které žáci skutečně prožívají, nějakým způsobem se jich dotýkají – globální problémy apod.

⁴⁸ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 228.

⁴⁹ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 234.

⁵⁰ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 236.

- Stanovení plánu řešení zvoleného problému. Zpřesňuje se téma, určuje se jaká bude forma výsledku atd.
- Rozvíjení činností vyžadující řešení tohoto problému. To znamená rozdělení úkolů, práce na projektu – vyhledávání a shromažďování informací, experiment, výroba různých předmětů a další potřebné práce k úspěšnému dokončení projektu.
- Presentace výsledků a zhodnocení práce na projektu.⁵¹

Ani v této organizační formě, kde jde především o získání zkušeností ve spojitosti s reálným životem, nelze tabuli využít ve větším rozsahu, protože není zdrojem informací ani praktických činností. Vhodná je například pro prezentaci výsledků práce žáků, která může být ve formě klasických slidů běžných prezentačních programů jako je např. PowerPoint, nebo v případě starších žáků přímo v softwaru určeném pro interaktivní prezentace.

---

⁵¹ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 234 – 235.

3   Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

Cílem mé práce bylo vytvoření úloh z dějepisu ke dvěma tématickým celkům, a to: Křesťanství a středověká Evropa; Objevy a dobývání. Počátky nové doby. Vzhledem k tomu, že zadání vycházelo z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) a proto, že je dnes tento program pro školy závazný, musela jsem při tvorbě pracovního sešitu brát v úvahu některé jeho části, které souvisí buď přímo s dějepisem jako předmětem, nebo obecně s ideami a cíli základního vzdělávání.

Rámcový vzdělávací program je kurikulární dokument, který vymezuje základní rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy – předškolní, základní a střední vzdělávání. Vychází z nové strategie vzdělávání, která dává důraz na jednotlivé klíčové kompetence a jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě.⁵²

RVP představuje státní úroveň vzdělávacího systému, na jednotlivých školách je rozpracován do tzv. školního vzdělávacího programu (ŠVP), který je tvořen s ohledem na potřeby žáků každé školy a podle kterého probíhá konkrétní výuka na těchto školách. Školy mají při jeho tvorbě určitou možnost změn, vždy ale musí dodržovat zásady stanovené RVP.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání navazuje na RVP pro předškolní vzdělávání a zároveň je východiskem pro RVP pro střední vzdělávání. Vymezuje, co je společné a nezbytné v povinném základním vzdělávání žáků, očekávané výstupy a učivo, specifikuje úroveň klíčových kompetencí, jíž by měli žáci na konci základního vzdělání dosáhnout atd.⁵³ Svým pojetím podporuje například zohledňování potřeb a možností žáků, vytváření širší nabídky povinně volitelných předmětů pro rozvoj zájmů

---

⁵² Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha : VÚP, 2007 [cit. 2010-11-18].

Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů, s. 10. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

⁵³ Tamtéž, s. 10.

a předpokladů žáků, vytváření příznivého sociálního, emocionálního i pracovního klimatu, snahu o průběžné a slovní hodnocení aj.⁵⁴

V RVP ZV jsou také vymezeny konkrétní cíle základního vzdělávání. Kromě rozvíjení klíčových kompetencí to jsou tyto:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci⁵⁵

Všechny cíle jsou tedy směřovány k duševnímu rozvoji žáků, k jejich úspěšnému začlenění do společnosti i do pracovní činnosti. Každá škola, každý pedagog by měl k této ideje přispívat pojetím vyučování, umožnit žákům naplnit tyto cíle.

3.1 Člověk a společnost

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí, které jsou tvořeny buď jedním vzdělávacím oborem, nebo více obsahově si blízkými

---

⁵⁴ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha : VÚP, 2007 [cit. 2010-11-18].

Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů, s. 10. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

⁵⁵ Tamtéž, s. 12 – 13.

obory.⁵⁶ Dějepis je společně s Výchovou k občanství zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a společnost, která vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti.⁵⁷ Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturní historické aspekty života lidí v jejich vzájemných souvislostech, seznámili se s vývojem společnosti, dále se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů a rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu.⁵⁸

Součástí charakteristiky vzdělávací oblasti je i vymezení cílového zaměření, které by měl brát každý učitel dějepisu nebo občanské výchovy na vědomí. Tato oblast směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka např. k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečností
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním i jiným odlišnostem lidí
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv aj.⁵⁹

Vzdělávací obor Dějepis by měl žákům přinést základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho smyslem je kultivace historického povědomí jedince a snaha o uchování historické paměti a zejména předávání historické zkušenosti.⁶⁰

Vzdělávací obsah tohoto oboru je rozdělen do osmi tématických celků. Ke každému z nich je definováno učivo, tedy jednotlivá témata, ze kterých si učitel může vybrat ta,

---

⁵⁶ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha : VÚP, 2007 [cit. 2010-11-18].

Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů, s. 18. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

⁵⁷ Tamtéž, s. 43.

⁵⁸ Tamtéž, s. 43.

⁵⁹ Tamtéž, s. 44.

⁶⁰ Tamtéž, s. 43.

která zařadí do vyučovacího procesu. Pedagog nemusí odučit veškeré uvedené učivo, povinně, ale musí vybrat to, které je nezbytné k naplňování očekávaných výstupů.⁶¹ Očekávané výstupy jsou další součástí každého tématického celku. Uvádí přehled znalostí, kterých by měl žák po absolvování konkrétního úseku učiva dosáhnout. Tyto očekávané výstupy jsou závazné a zároveň ověřitelné. Škola by měla dbát na to, aby očekávaných výstupů dosáhli všichni žáci, a to na maximální úrovni svých možností. S přihlédnutím k očekávaným výstupům u tématických celků, které byly předmět elektronického pracovního sešitu, je v jednotlivých cvičeních kladen důraz na znalost nejdůležitějších dat, událostí, osobností, jevů a pojmů z rozmanitých oblastí. Dále je rozvíjena schopnost orientace v čase i prostoru a uvědomění si příčinnosti a následnosti a z toho plynoucí schopnost popsat historický vývoj.

3.2 Klíčové kompetence

Jedním z cílů vzdělávání je vybavit žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Klíčovými kompetencemi se rozumí souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecných představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.⁶²

Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý proces, který se utváří během celého života. Úroveň klíčových kompetencí, které dosáhne žák během základního vzdělávání, není konečná, je ale základem pro celoživotní učení a úspěšný vstup do života.⁶³

RVP ZV stanovuje pro základní vzdělávání těchto šest základních kompetencí:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů

---

⁶¹ TUPÝ, Jan [on-line]. 2010 [cit. 2010-11-21]. Vzdělávací oblasti. Dostupné z WWW:

<<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/336/vzdelavaci-oblasti-vzdelavaci-obsah-.html>>.

⁶² Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha : VÚP, 2007 [cit. 2010-11-18].

Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů, s. 14. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

⁶³ Tamtéž, s. 14.

- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence občanské
- kompetence pracovní

Tyto kompetence se navzájem prolínají a lze je získat jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich rozvíjení musí směřovat veškerý vzdělávací obsah a činnosti, které ve škole probíhají.⁶⁴

Rozvíjení klíčových kompetencí byl také v rámci možností jeden z hlavních cílů mého pracovního sešitu. Přestože interaktivní opakovací cvičení jsou pouze jednou činností z mnoha, kterých se ve škole využívá, a přestože nenabízejí tolik příležitostí k maximálně všestrannému rozvíjení klíčových kompetencí, lze i tuto aktivitu poměrně dobře využít.

Práce s elektronickým pracovním sešitem přispívá k utváření a rozvíjení všech klíčových kompetencí, a to tím, že vede žáka například k:

- Kompetence k učení
  - správnému užívání obecných i dějepisných termínů
  - využívání poznatků z jiných vyučovacích předmětů
  - třídění informací
  - využívání informací v tvůrčích činnostech
  - pozitivnímu přístupu k učení
- Kompetence k řešení problémů
  - využívání získaných vědomostí a dovedností k řešení úkolu
  - samostatnému řešení úkolů
  - kritickému myšlení
- Kompetence komunikativní
  - formulování a vyjadřování svých myšlenek
  - obhajování svého řešení
  - porozumění různých druhů textu a obrazového materiálu a reagování na ně
- Kompetence sociální a personální

---

⁶⁴ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha : VÚP, 2007 [cit. 2010-11-18].

Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů, s. 14. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

- přispívání k diskuzi nad zadanými úkoly
- spolupracování při řešení zadaných úkolů
- poskytování vzájemných rad a pomoci
- Kompetence občanské
  - rozvíjení orientace v ekonomických, politických, etických a zejména historických faktech, na nichž spočívají dnešní normy a zákony
  - vědomí o národních historických kulturních dědictvích
  - zaujímání pozitivního postoje k uměleckým dílům
- Kompetence pracovní
  - užívání informační techniky

3.3 Průřezová témata

Průřezová témata zastupují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a tvoří jeho povinnou složku. Svým pojetím propojují vzdělávací obsahy oborů, čímž přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.⁶⁵

Všechna průřezová témata obsahují charakteristiku tématu, v níž je zdůrazněn jejich význam a vazba na jednotlivé vzdělávací oblasti, přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a schopností a v oblasti postojů a hodnot. Dále jsou zde uvedeny tématické okruhy průřezových témat obsahující nabídku námětů a činností ke zpracování. Tyto okruhy musí být v průběhu základního vzdělávání zařazeny do výuky, jejich rozsah a způsob realizace si stanoví každá škola v ŠVP. Průřezová témata tak může například integrovat do vyučovacích předmětů, vytvořit samostatné vyučovací předměty, nebo je realizovat jako projekty, případně jednotlivé způsoby různě propojit.⁶⁶

Pro základní vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova

---

⁶⁵ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha : VÚP, 2007 [cit. 2010-11-18].

Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů, s. 90. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

⁶⁶ Tamtéž, s. 90.

- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Protože mnoho současných problémů vychází z historických událostí, nebo s nimi alespoň souvisí, mohou být do vzdělávacího obsahu oboru Dějepis bez problémů zařazena všechna průřezová témata. Budeme-li se ale zabývat pouze variantou integrace průřezových témat do dějepisného elektronického pracovního sešitu, je smysluplné zařazení tématického okruhu obtížnější, obzvlášť pokud se jedná o cvičení opakovací. V tomto případě jsou cvičení většinou příliš krátká, stručná a často zaměřená k rychlému zopakování dat, nikoli k rozvíjení nebo ovlivňování postojů a hodnot žáků. Vhodné je alespoň nějakým způsobem připomenout souvislost mezi historickou událostí a soudobým globálním problémem, např. mezi průmyslovou revolucí a dopadem průmyslu na dnešní stav přírody, nebo mezi muslimskou tradicí a dnešními problémy vycházejícími z rozdílných tradic kultur apod.

4 Dotazníkové šetření

V rámci diplomové práce jsem provedla v několika třídách základních škol průzkum, který se zabýval názorem žáků na interaktivní cvičení pro tabule typu SMARTBoard. Šetření proběhlo celkem u 72 žáků ve věku 12–15 let a bylo anonymní. Předcházela mu jedna vyučovací hodina, ve které jsem žákům představila některá cvičení z mého pracovního sešitu. Studenti měli možnost vyzkoušet si práci s tabulí a jednotlivá cvičení vypracovat. Vzhledem k tomu, že všichni žáci se již více či méně se SMARTBoardem ve vyučování setkali, neměli problém s tabulí zacházet. Pro zjednodušení jsem v dotazníku užívala pojem SMARTBoard jako synonymum k interaktivní tabuli obecně, protože žáci se ve školách setkali pouze s tabulemi této značky a termín SMARTBoard používají právě ve smyslu interaktivní tabule.

Dotazník měl dvě části. První byla věnována konkrétně mému pracovnímu sešitu, kdy cílem bylo zjistit, zda jsou jednotlivá cvičení vhodná k práci ve třídě po formální stránce a jak žáci vnímají jednotlivé typy úloh. Větší část jsem potom směřovala k otázkám týkajícím se cvičení pro interaktivní tabule obecně. Zajímalo mě, jak žáci vnímají interaktivní procvičovací úlohy vůči úlohám v klasickém pracovním sešitě, nakolik jsou pro ně důležité doprovodné obrázky a komentář učitele, k jakým aktivitám se podle nich hodí využívat interaktivní tabuli a jak by si cenili známky, kterou by získali ze zkoušení probíhající za pomoci interaktivní tabule.

Žáci mohli u uzavřených otázek vybírat vždy jednu odpověď z možných (kromě otázky č. 11, která se týkala aktivit hodících se pro tabuli SMARTBoard). V případě, že odpověď u otázky nebyla z jakéhokoliv důvodu korektní, do procentuálního přehledu nebyla zahrnuta. V dotazníku se vyskytovaly i dvě otázky otevřené, ve kterých měli žáci uvést, proč vybrali konkrétní odpověď v předcházející otázce. Z větší části však tyto otázky zůstaly nezodpovězené, protože studenti nedokázali zformulovat důvody své volby. K těmto otázkám tedy budu uvádět pouze příklady (odpovědi těch, kteří byli schopni otázku zodpovědět), které vedly žáky, že zakroužkovali konkrétní odpověď.

4.1 Formální stránka elektronického pracovního sešitu pro 6. a 7. ročník ZŠ

První dvě otázky dotazníku se týkaly čistě formální stránky. Zajímalo mě, jak žáci hodnotí srozumitelnost zadání jednotlivých cvičení a zda byla velikost písma i obrázků dostatečná. 100% žáků ohodnotilo zadání cvičení jako srozumitelné, nebo většinou srozumitelné. Stejně procento uvedlo, že velikost písma i obrázků byla dostatečná, nebo většinou dostatečná.

Nikdo tedy neměl problém porozumět pokynům k jednotlivým cvičením a písmo i obrázky byly bez problému čitelné i ze zadních lavic. Předpokládám tedy, že ani u dalšího využití elektronického pracovního sešitu by neměly nastat problémy v těchto oblastech.

4.2 Typy úloh v hodnocení žáků

Tato část dotazníku byla věnována názorům žáka na jednotlivé typy úloh. Před samotným vyplňováním dotazníku si žáci vyzkoušeli různá cvičení. Některá byla založena na stejném základu, ale lišila se drobnostmi, např. doplňování slov do textu buď z nabídky možných, kdy počet možností přesně odpovídal počtu prázdných míst, nebo bylo více možností než prázdných míst, nebo nebyly na výběr žádné možnosti a žák musel do textu doplnit slova bez pomoci apod. Takto různorodé úlohy jsem shrnula do čtyř typů, ze kterých žáci vybírali pouze jeden, a to ten, který pro ně byl nejzajímavější, v další otázce potom ten, který pro ně byl nejtěžší.

Jednoznačně nejzajímavějším typem úloh byly pro žáky cvičení zábavní, tedy různé přesmyčky, křížovky, slovní fotbal, postupné odkrývání obrázků aj. Jako pro sebe nejzajímavější je označilo 45% dotazovaných žáků. Poměrně dost žáků zaujala i cvičení založená na srovnávání, přiřazování a třídění možných odpovědí, které označilo celých 35% žáků. Cvičení slovní (vysvětlování pojmů, ověřování správných odpovědí lupou apod.) a různé doplňovačky nejsou pro žáky příliš zajímavé, dohromady je zaškrtnulo jen 20% dotazovaných.

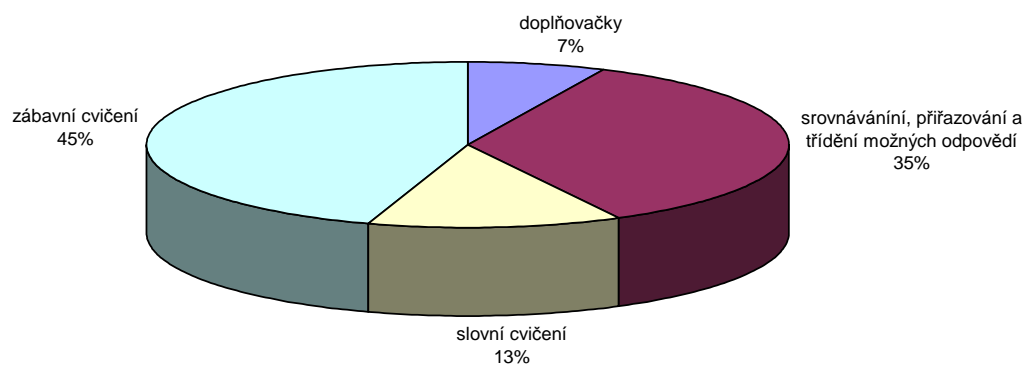
Z grafu tedy vyplývá, že žákům se zdají zajímavá cvičení založená spíše na hraní a tedy i na větší interaktivitě mezi žákem a tabulí. Úlohy, při kterých klesá počet reakcí tabule, je zaujaly podstatně méně.

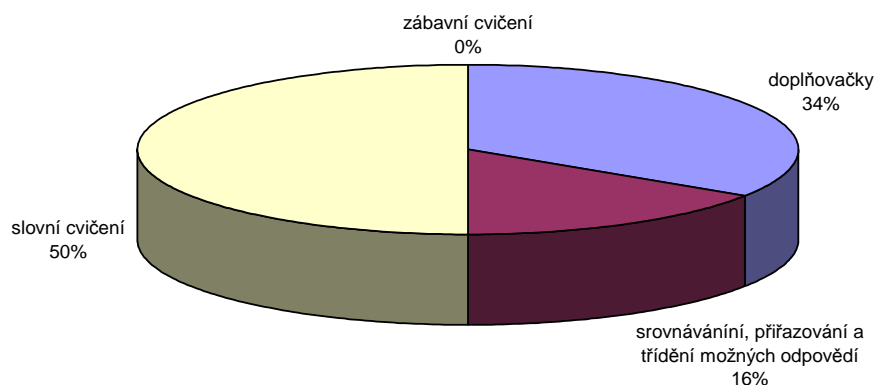
Nejvíce žáků označilo za nejtěžší typ cvičení slovní, a to celých 50%. Následují doplňovačky, které jsou těžké pro 34% žáků a cvičení založená na srovnávání, přiřazování a třídění možných odpovědí s 16%. Zábavní cvičení neoznačil žádný žák.

Žáci tedy mají největší problém s vyjadřováním, což může souviset s omezenou slovní zásobu a neschopností přesně formulovat své myšlenky. Tomu odpovídá i vysoký počet procent pro doplňovací cvičení, při kterých je třeba analyzovat nekompletní text a přiřadit (případně vymyslet) vhodné doplnění.

Souvislost mezi zajímavostí a obtížností se zde úplně neprokázala. Sice zábavní cvičení, která připadají žákům nejzajímavější, se jim zároveň jeví jako nejlehčí a bezproblémová, ale u dalších typů úloh se už tato souvislost neprojevuje.

Graf č. 1 - Nejzajímavější typ cvičení

Graf č. 2 - Nejtěžší typ cvičení

4.3 Interaktivní tabule versus pracovní sešit v hodnocení žáků

Další dvě otázky byly věnovány porovnání zábavnosti a obtížnosti cvičení pro interaktivní tabuli oproti cvičení v klasickém pracovním sešitě. Studenti jedné dotazované třídy nevyužívají ve vyučování klasický pracovní sešit, proto na tyto otázky neodpovídali a vyplňování dané části dotazníku se zúčastnilo pouze 48 osob.

Na tuto část navazovaly další zpřesňující otevřené otázky, ve kterých žáci měli uvést důvod, proč si myslí, že jsou cvičení pro interaktivní tabule zábavnější/nudnější nebo lehčí/těžší než klasická cvičení. Ve větším množství případů ale žáci nedokázali odpověď na tuto otázku zformulovat a tvrdili, že sice vypracovávat cvičení na interaktivní tabuli je zábavnější než v pracovním sešitě, ale nevědí proč apod.

Cvičení pro interaktivní tabule nepřipadají nikomu z dotazovaných žáků nudnější než cvičení v klasickém pracovním sešitě. Pouze 13% je považuje za stejně zábavná, všichni ostatní uvedli, že jsou interaktivní cvičení zábavnější, 39% žáků je dokonce považuje o hodně zábavnější.

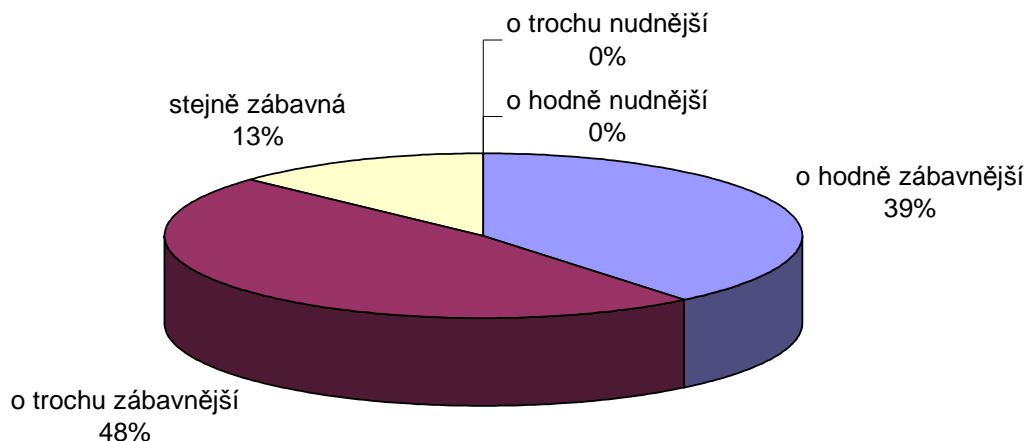
Jako důvod, proč jsou cvičení pro interaktivní tabule zábavnější než cvičení v pracovním sešitě, žáci uváděli například, že jsou pro ně netradiční a neokoukaná, že jsou barevnější a veselejší než papírové pracovní sešity, poměrně často se také objevovala odpověď související přímo s interaktivitou – možnost pohybovat s objekty, okamžité zobrazování správné odpovědi apod.

Co se týká obtížnosti interaktivních cvičení, zdají se být mírně těžší než cvičení v pracovním sešitě pro 4% dotazovaných. Jako stejně těžké vnímá obě možnosti procvičování 39% žáků. Téměř polovině studentů (48% procentům) připadají cvičení pro interaktivní tabuli o trochu lehčí, 9% procentům dokonce o hodně lehčí.

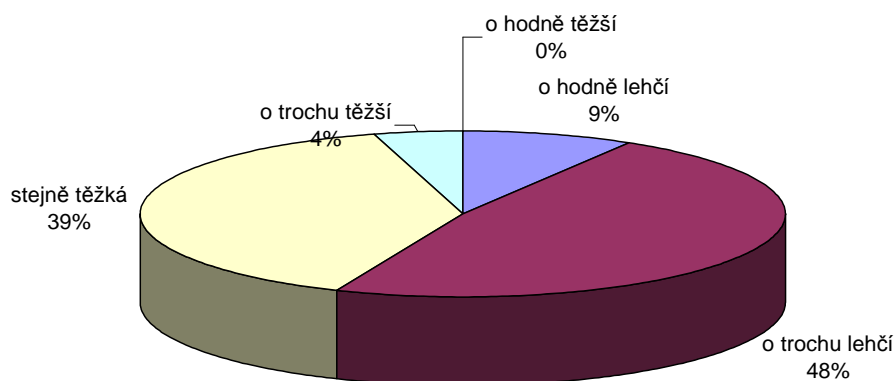
Žádný z žáků, který zaškrtl možnost, že se mu cvičení pro interaktivní tabuli zdají těžší než cvičení v pracovním sešitě, neuvedl důvod svého tvrzení. Žáci, pro které jsou interaktivní cvičení lehčí, odůvodňovali svoji volbu například tím, že jim při vypracovávání úlohy může pomáhat celá třída nebo to, že je tato cvičení baví a to jim samo o sobě ulehčuje řešení jednotlivých úloh.

Přestože někteří uváděli zábavnost cvičení přímo jako jeden z důvodů toho, že se jim interaktivní cvičení zdají lehčí než cvičení v pracovních sešitech, přímou spojitost mezi zábavností a obtížností úloh výsledky šetření neprokázaly. Všichni žáci sice uvedli, že jsou interaktivní cvičení stejně zábavná nebo zábavnější než cvičení v pracovním sešitě,

pro 4% z nich jsou ale zároveň těžší. Celkem pro 87% dotazovaných se zdála cvičení pro interaktivní tabule více či méně zábavnější, lehčí však přišla jen 57%.

Graf č. 3 - Zábavnost interaktivních cvičení oproti PS

Graf č. 4 - Obtížnost interaktivních cvičení oproti PS

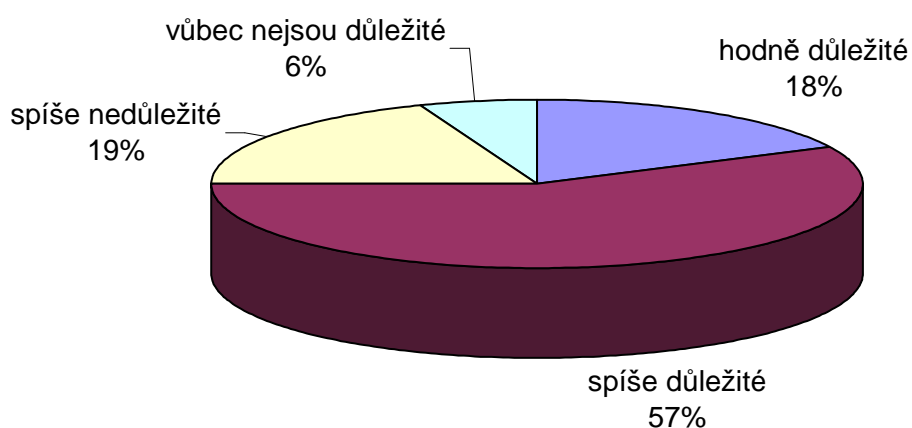
4.4 Obrázky a komentáře k interaktivním cvičením v hodnocení žáků

V dotaznících se vyskytovaly i dvě otázky, jejichž úkolem bylo zjistit, do jaké míry jsou pro žáky důležité tématické obrázky u jednotlivých cvičení a doprovodný komentář učitele, kterým případně upřesňuje zadání nebo uvádí téma cvičení do kontextu s probranou látkou.

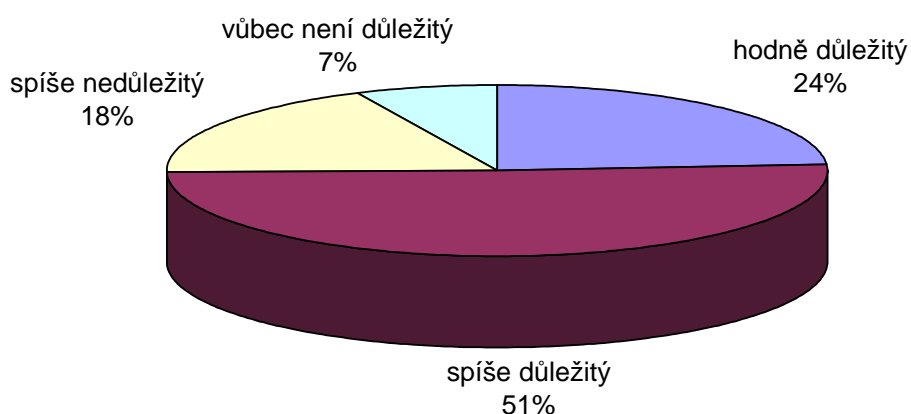
Doprovodné obrázky považuje za méně či více důležité celkem 75% žáků. Pro 19% nejsou obrázky příliš důležité a 6% žáků by se obešlo úplně bez nich.

Doplňující komentář vyučujícího potom považuje za nutný 24% dotazovaných žáků, více jak polovina žáků (celkem 51%) ho sice nepovažuje za nutný, ale je pro ně poměrně důležitý. 19% studentů uvedlo, že komentář je spíše nedůležitý a pro 7% studentů není vůbec důležitý.

Shodně jsou tedy pro tři čtvrtiny žáků důležité tématické obrázky i upřesňující a doplňující komentář pedagoga. Je tedy zřejmé, že cvičení by měla být doplněna vhodným obrazovým materiálem a učitel by neměl zadání pouze přečíst, ale upřesnit, rozšířit, případně dát do souvislostí s dalšími znalostmi.

Graf č. 5 - Důležitost tématických obrázků u cvičení

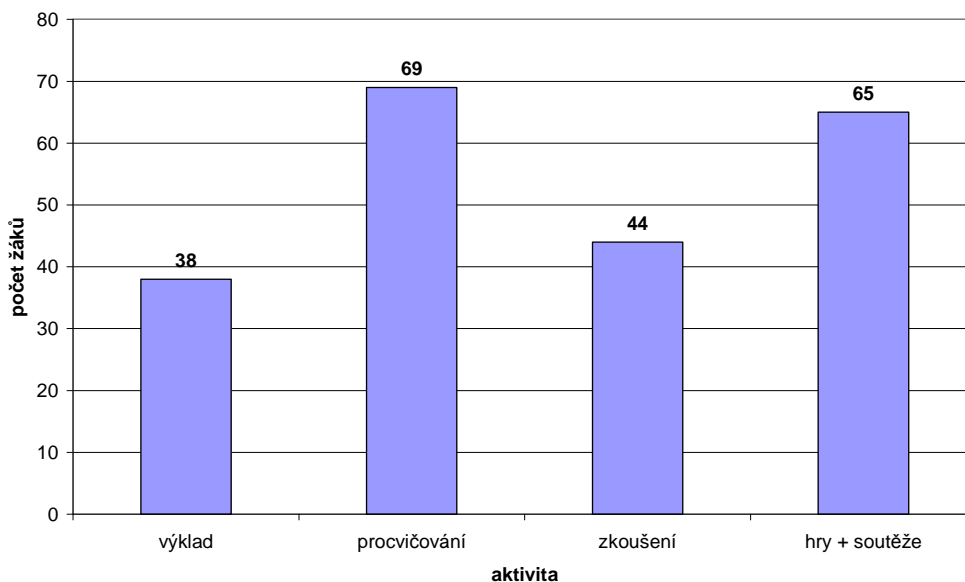
Graf č. 6 - Důležitost komentáře cvičení učitelem

4.5 Aktivity vhodné pro interaktivní tabule podle hodnocení žáků

Jedna otázka dotazníku se zabývala i názorem žáků na vhodnost použití interaktivní tabule k různým aktivitám vyskytujícím se ve vyučovacím procesu. Žáci mohli zaškrtnout jednu nebo více možností z nabídky činností, u kterých si mysleli, že by mohly být vhodné k využití interaktivní tabule. Otázku správně vyplnilo 72 žáků a do šetření tak byl zařazen stejný počet odpovědí.

Nejvíce dotazovaných žáků (celkem 69) si myslí, že se interaktivní tabule hodí k procvičování získaných znalostí a vědomostí. Jen o málo méně z nich (celkem 65) označilo za vhodnou aktivitu k práci s tabulí i různé hry a soutěže. 44 žáků si umí představit, že by s tabulí měli pracovat při zkoušení, jejich názory na takto získanou známku odráží poslední graf. Nejméně žáků (celkem 38) si myslí, že je tabule vhodná i jako pomocník při výkladu.

Celkově lze říci, že je podle žáků vhodné využívat tabuli ke všem zmíněným aktivitám při vyučování. Přestože výklad jako vhodnou činnost pro práci s interaktivní tabulí uvedlo nejméně žáků, stále to bylo více než 50% dotazovaných. Velké množství tázaných zakroužkovalo jako vyhovující všechny možnosti a všichni tázaní označili jako vhodnou minimálně jednu možnost.

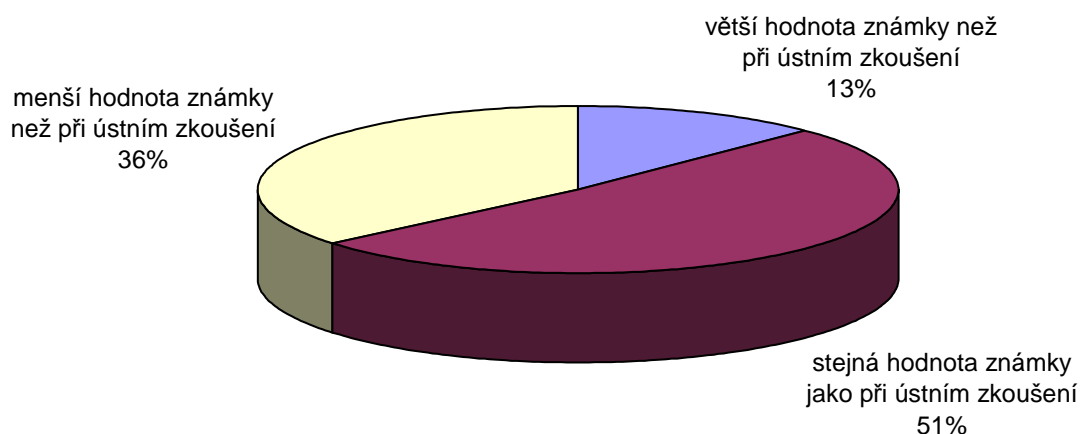
Graf č. 7 - školní aktivity vhodné pro práci s interaktivní tabulí

Následující otázka měla zjistit, jakou hodnotu by pro žáky měla známka získaná z případného zkoušení, které by probíhalo za pomoci interaktivní tabule. Vzhledem k tomu, že se mi při hodinách, ve kterých jsem pracovala s interaktivní tabulí, zdálo, že žáci takovou práci berou na lehčí váhu než činnosti ve školním prostředí zažité, zajímalo mě, jestli by pro ně takto získaná známka byla plnohodnotná.

Pro zhruba polovinu dotazovaných žáků by měla známka z ústního (případně písemného) zkoušení stejnou hodnotu jako známka ze zkoušení založeném na vypracování cvičení určených pro interaktivní tabuli, bez ohledu na to, že by pro její získání museli vynaložit menší či větší úsilí.

Druhá polovina žáků vnímá takto získané známky odlišně. Pro celých 36% by měla známka ze zkoušení pomocí interaktivní tabule menší hodnotu než známka z běžného ústního nebo písemného zkoušení. Může to být dáno tím, že pro některé je vyřešení zadaných cvičení na interaktivní tabuli zábavnější a snazší než v tištěné podobě (viz výše), proto si myslí, že na stejné hodnocení jim stačí vynaložit méně úsilí oproti získání stejné známky z ústního zkoušení.

Pouze 13% tázaných uvedlo, že by známka získaná zkoušením za pomoci interaktivní tabule pro ně měla vyšší cenu než známka z klasického zkoušení.

Graf č. 8 - Hodnota známky ze zkoušení pomocí interaktivní tabule oproti ústnímu zkoušení

5 Elektronický pracovní sešit pro žáky 6. a 7. třídy ZŠ

Těžištěm diplomové práce je část praktická. Jejím cílem bylo vytvořit elektronický pracovní sešit pro interaktivní tabuli SMARTBoard™ pro tématické celky: Křesťanství a středověká Evropa; Objevy a dobývání. Počátky nové doby.

Obsah pracovního sešitu vychází z učiva definovaného v RVP ZV pro tyto tématické celky. Cvičení v rámci možností přihlížejí k cílům základního vzdělávání uvedených v RVP ZV včetně rozvíjení klíčových kompetencí a k očekávaným výstupům pro dané tématické celky.

Všechna cvičení elektronického pracovního sešitu jsou rozdělena do 30 témat. Každé téma je pro větší přehlednost odlišeno barevně a číselně. Cvičení v rámci tématu jsou potom taktéž řazena číselně.

Pro každé cvičení je vytištěna karta, na které je kromě náhledů zadání a možného řešení uveden i komentář, který vymezuje cíle zadání za pomoci aktivních sloves Bloomovy taxonomie výukových cílů. Tato slovesa označují, co mají žáci dělat.⁶⁷

Na kartě jsou uvedeny i zdroje použitých obrázků a dále číslo označující konkrétní téma a konkrétní cvičení. Každé cvičení uvedené v tištěné podobě tak lze jednoduše dohledat na přiloženém CD ve formátu smart notebook a použít ve výuce.

---

⁶⁷ SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha 2007, s. 121.

Středověk

01 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje časovou osu a rozlišuje jednotlivé úseky časové osy
- žák seřazuje chronologicky jednotlivá období dějin

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Použité zdroje:

- 1) www.nzetc.org [online]. 2007 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <http://www.nzetc.org/etexts/BuiMoaH/BuiMoaH_186a%28h280%29.jpg>.
- 2) www.timtim.com [online]. 2008 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <http://www.timtim.com/public/images/drawings/large/2379_Caveman_2.gif>.
- 3) rlv.zcache.com [online]. 2008 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <http://rlv.zcache.com/woolly_mammoth_sticker-p217822221952083933qjcl_400.jpg>.
- 4) www.mrdowling.com [online]. 2007 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mrdowling.com/images/702caesar.gif>>.
- 5) www.pise.cz/ [online]. 2009 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.pise.cz/blog/img/kemet/142956.jpg>>.
- 6) www.schulbilder.org [online]. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.schulbilder.org/de-malvorlagen-ausmalbilder-foto-atum-i9831.html>>.
- 7) www.istockphoto.com [online]. 2009 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <http://www.istockphoto.com/file_thumbview_approve/5715959/2/istockphoto_5715959-three-turrets.jpg>.
- 8) cdn.okimg.com [online]. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <http://cdn.okimg.com/php/load_ok_image.php/images/1x1/425x1000/0x0/0/10960626553206285170>.
- 9) www.wilsonsalmanc.com [online]. 2004 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <http://www.wilsonsalmanc.com/images1/rudolf_II_bohemia_sm.jpg>.
- 10) www.timewarrior.com [online]. 2006 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.timewarrior.com/show/who/images/napoleon.gif>>.
- 11) www.ckinfo.com [online]. 2007 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ckinfo.com/clipart/military/landvehicles/tanks/0012.png>>.
- 12) enarc.space.swri.edu [online]. 2005 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://enarc.space.swri.edu/pics/Skyscraper.JPG>>.
- 13) www.agentur-allesodernichts.de [online]. 2005 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.agentur-allesodernichts.de/assets/images/Schloss-01.gif>>.

Středověk

01 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák definuje pojem středověk
- žák doplňuje jednotlivá období středověku

Obrázek č. 3

Obrázek č. 4

Použité zdroje:

1) www.imageenvision.com [online]. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.imageenvision.com/150/14541-monk-carrying-a-lantern-in-front-of-him-clipart-by-djart.jpg>>.

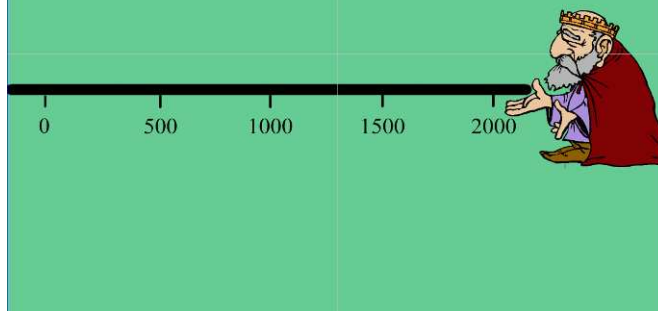
Středověk

01 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

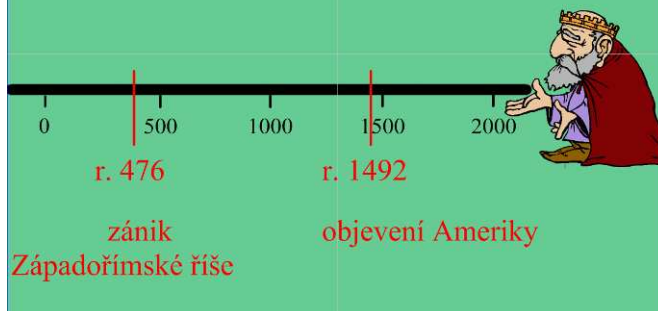
- žák doplňuje příslušná data a určuje události, která se obvykle udávají jako hranice pro období středověku

Označ na ose přibližný počátek a konec středověku a doplň události, které toto období vymezují.

Obrázek č. 5

Označ na ose přibližný počátek a konec středověku a doplň události, které toto období vymezují.

Obrázek č. 6

Použité zdroje:

www.tattooyourtank.com [online]. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <http://www.tattooyourtank.com/images/store_version1/king2%5B1%5D.gif>.

Středověk

01 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák objasňuje rozdíl mezi prameny hmotnými a prameny písemnými
- žák přiřazuje jednotlivé prameny ke správným kategoriím

Obrázek č. 7

Obrázek č. 8

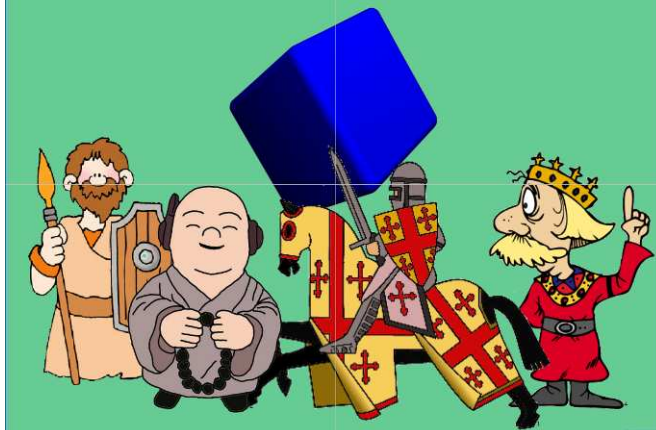
Středověk

01 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

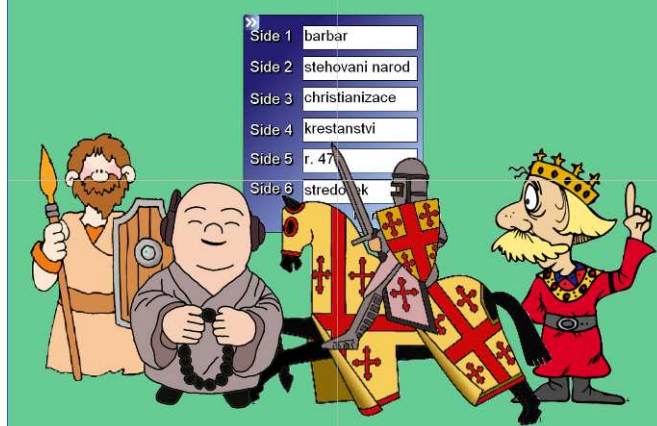
- žák vyjadřuje vlastními slovy vylosovaný pojem
- žák diskutuje o vylosovaném pojmu

Hod' kostkou a vysvětli pojem.

Obrázek č. 9

Hod' kostkou a vysvětli pojem.

Obrázek č. 10

Použité zdroje:

- 1) <http://rome.mrdonn.org> [online]. 2010 [cit. 2010-03-13]. Dostupné z WWW: <<http://rome.mrdonn.org/barbar1.gif>>.
- 2) <http://files.osobie.pl> [online]. 2007 [cit. 2010-03-13]. Dostupné z WWW: <http://files.osobie.pl/photos/0/6565/500_500/mnich.jpg>.
- 3) www.crystalinks.com [online]. 2004 [cit. 2010-03-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.crystalinks.com/crusader.gif>>.
- 4) www.spookysmouse.com [online]. 2004 [cit. 2010-03-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.spookysmouse.com/kidcrowns/images/King-of-Ing.gif>>.

Středověk

01 / 06

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák definuje jednotlivé vrstvy obyvatelstva
- žák objasňuje vztahy mezi jednotlivými vrstvami
- žák graficky seřazuje obrázky podle vztahů mezi jednotlivými vrstvami

Za pomoci obrázků naznač, do jakých vrstev se ve středověku rozdělila společnost.

Obrázek č. 11

Za pomoci obrázků naznač, do jakých vrstev se ve středověku rozdělila společnost.

Obrázek č. 12

Použité zdroje:

- 1) www.medienwerkstatt-online.de [online]. 2007 [cit. 2010-03-13]. Dostupné z WWW: <http://www.medienwerkstatt-online.de/lws_wissen/bilder/10664-1.jpg>.
- 2) www.medienwerkstatt-online.de [online]. 2007 [cit. 2010-03-13]. Dostupné z WWW: <http://www.medienwerkstatt-online.de/lws_wissen/bilder/10664-1.jpg>.
- 3) VÁLKOVÁ, Veronika: Dějepis pro základní školy 7, Praha : SPN, 2007, s. 19.
- 4) VÁLKOVÁ, Veronika: Dějepis pro základní školy 7, Praha : SPN, 2007, s. 19.

Slované

02 / 01.1

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák pojmenovává stavbu a vysvětluje, proč se stavba takto nazývá
- žák popisuje zařízení stavby

Obrázek č. 13

Obrázek č. 14

Použité zdroje:

1) www.arup.cas.cz[online]. 2007 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.arup.cas.cz/cz/aktivita/files/zahady_roztockeho_udoli/Obr_2.jpg>.

Slované

02 / 01.2

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje mapu a za pomoci kouzelného pera označuje pravděpodobnou pravlast Slovanů
- žák popisuje, kterými směry se Slované vydali v období stěhování národů

Obrázek č. 15

Obrázek č. 16

Použité zdroje:

1) www.lovecpokladu.cz [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.lovecpokladu.cz/home/slovane-a-avari-i-208>>.

Slované

02 / 01.3

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá příslušné obrázky potravin a zdůvodňuje, proč nemohly být na jídelníčku starých Slovanů

Obrázek č. 17

Obrázek č. 18

Použité zdroje:

- 1) [leccos.com](http://leccos.com/index.php/clanky/jecmen) [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://leccos.com/index.php/clanky/jecmen>>.
- 2) obst-gemuese.bitpalast.net [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://obst-gemuese.bitpalast.net/kartoffeln.html>>.
- 3) prozeny.blesk.cz [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://prozeny.blesk.cz/clanek/pro-zeny-zdravi-zdravi/114204/med-chrani-pred-rakovinou-a-dusevnim-vycerpanim-rikaji-experti.html>>.
- 4) [www.edbkunnskap.no](http://www.edbkunnskap.no/power2000/oppgaver/banan.jpg) [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.edbkunnskap.no/power2000/oppgaver/banan.jpg>>.
- 5) [www.marions-kochbuch.de](http://www.marions-kochbuch.de/zutat/rindfleisch.htm) [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.marions-kochbuch.de/zutat/rindfleisch.htm>>.
- 6) [radovan.blogger.cz](http://radovan.blogger.cz/ja-banan-a-projekty/Banan-je-uspesny-a-mladici-zavistive-kvici?km=d) [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://radovan.blogger.cz/ja-banan-a-projekty/Banan-je-uspesny-a-mladici-zavistive-kvici?km=d>>.
- 7) amandaduncan.files.wordpress.com [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://amandaduncan.files.wordpress.com/2009/01/sweet-corn.jpg>>.

Slované

02 / 01.4

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí jméno autora obrazu
- žák vlastními slovy shrnuje, které další informace o významném autorovi zná

Obrázek č. 19

Obrázek č. 20

Použité zdroje:

1) vlastenecka-pospolitost.wgz.cz [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://vlastenecka-pospolitost.wgz.cz/image/14625835>>.

Slované

02 / 01.5

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák pojmenovává strom na obrázku
- žák uvádí další příklady národních symbolů českých i cizích

Obrázek č. 21

Obrázek č. 22

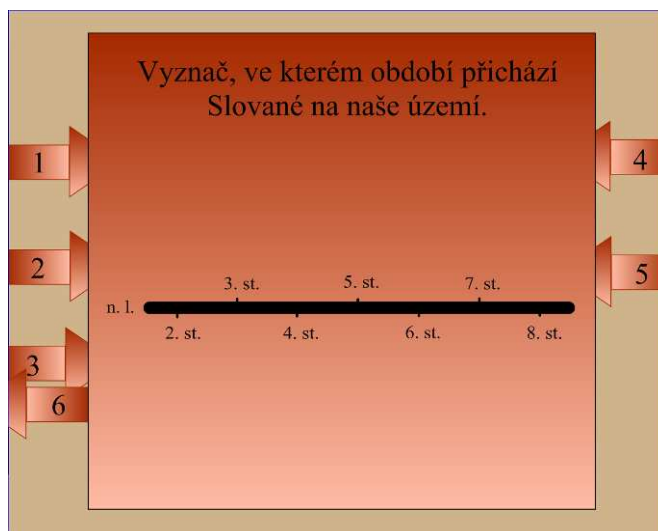
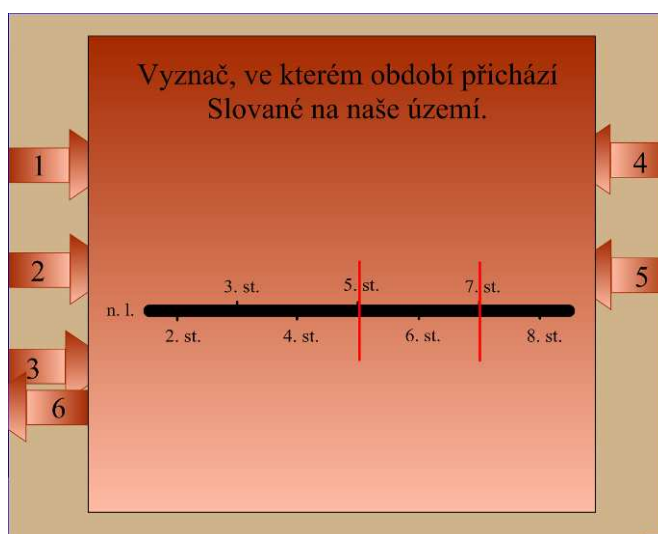
Použité zdroje:

- 1) www.mulouny.cz [online]. 2008 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.mulouny.cz/zivotniprostredi/images/stories/pamatne_stromy/8_pm_strom.JPG>.
 2) www.provaznik.info [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.provaznik.info/valis/kniha_max04.php>.

Slované**02 / 01.6**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje časovou osu
- žák určuje na ose přibližný časový úsek příchodu Slovanů na naše území

Obrázek č. 23**Obrázek č. 24**

Slované

02 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák určuje správné větve Slovanů
- žák objasňuje, podle kterého kritéria se jednotlivé národy řadí do příslušné větve

Obrázek č. 25

Obrázek č. 26

Použité zdroje:

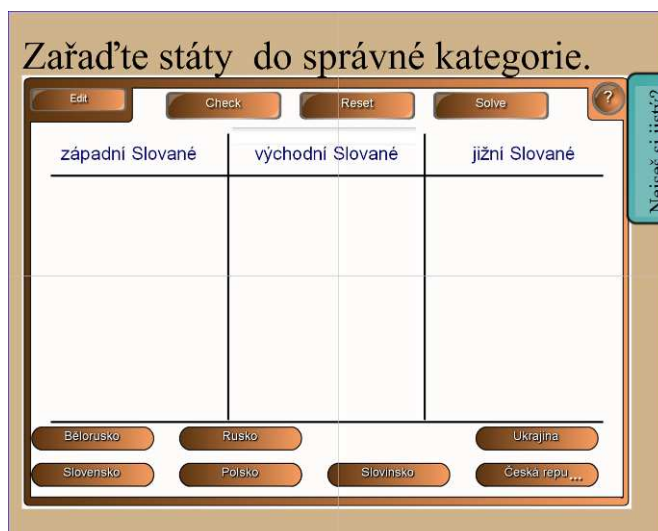
1) BUREŠOVÁ, Hana: Flash aplikace, školení AV Media, Praha, 2009.

Slované

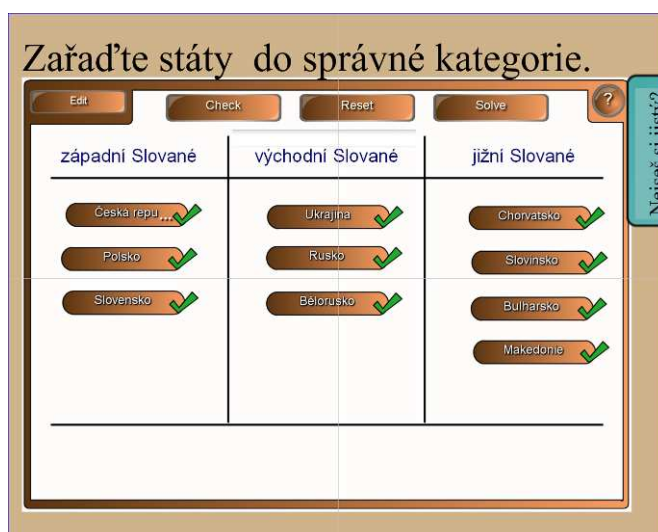
02 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uspořádává jednotlivé národy do příslušných větví
- žák v případě potíží kontroluje svá tvrzení za pomoci mapy

Obrázek č. 27

Obrázek č. 28

Použité zdroje:

1) www.pataki.cz [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.pataki.cz/skola/3bg_zem/obrysova_mapa_statu_evropy_slepa_nahl.jpg>.

Slované

02 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák definuje jednotlivé pojmy a přiřazuje je ke správným obrázkům

Obrázek č. 29

Obrázek č. 30

Použité zdroje:

- 1) [p-numismatika.cz](http://p-numismatika.cz/images/kapitola_6/hrivny.jpg) [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <http://p-numismatika.cz/images/kapitola_6/hrivny.jpg>.
- 2) [www.drakkaria.cz](http://www.drakkaria.cz/images_items/gombik---stibro_3.jpg) [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.drakkaria.cz/images_items/gombik---stibro_3.jpg>.
- 3) [www.slovane.cz](http://www.slovane.cz/rservice.php?akce=tisk&cislocianku=2008040004) [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.slovane.cz/rservice.php?akce=tisk&cislocianku=2008040004>>.
- 4) [www.moraviamagna.cz](http://www.moraviamagna.cz/symbolika/s_sokol.htm) [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.moraviamagna.cz/symbolika/s_sokol.htm>.
- 5) [curiavitkov.cz](http://curiavitkov.cz/images/curia/pecchlebova.jpg) [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://curiavitkov.cz/images/curia/pecchlebova.jpg>>.

Slované

02 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák seřazuje písmena tak, aby vzniklé slovo označovalo jednotlivé slovanské bohy

Obrázek č. 31

Obrázek č. 32

Použité zdroje:

1) drakkaria.cz[online]. 2009 [cit. 2010-03-23]. Dostupné z WWW: <<http://drakkaria.cz/plastiky/evropa/cechy-a-morava/slovansky-buh-radegast.html>>.

Slované

02 / 06

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje potřebná slova dle svého uvážení
- žák určuje, jakého období se ukázka týká

Doplňte:

Podle pověsti přivedl kmen Čechů na dnešní území vojvoda Č....., který se na cestu vydal se svým bratrem L..... z oblasti mezi řekami V..... a D..... Se svými lidmi se usídlil pod horou Ř....., kde bylo dostatek úrodné půdy pro všechny. Novou svoji vlast potom nazvali Č.....

Obrázek č. 33

Doplňte:

Podle pověsti přivedl kmen Čechů na dnešní území vojvoda Čech....., který se na cestu vydal se svým bratrem Lechem..... z oblasti mezi řekami Visla..... a Dněpr..... Se svými lidmi se usídlil pod horou Říp....., kde bylo dostatek úrodné půdy pro všechny. Novou svoji vlast potom nazvali Čechy.....

Obrázek č. 34

Použité zdroje:

1) ao-institut.cz [online]. 2009 [cit. 2010-03-23]. Dostupné z WWW: <<http://ao-institut.cz/Galerie/Ceska-zeme/detail/02-praotec-cech.jpg>>.

Franská říše

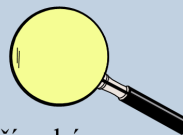
03 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje potřebná slova dle svého uvážení
- žák za pomoci lupy kontroluje, zda je jeho řešení správné

Doplňte:

(Odpovědi ověřte lupou.)

V roce..... zanikla říše západořímská.

Na jejím území byly germánskými kmeny zakládány

nové..... Nejvýznamnější z nich byla

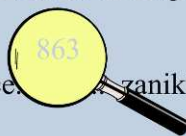
....., jejímž prvním králem

se stal..... z rodu.....

Obrázek č. 35

Doplňte:

(Odpovědi ověřte lupou.)

V roce 863 zanikla říše západořímská.

Na jejím území byly germánskými kmeny zakládány

státy

nové..... Nejvýznamnější z nich byla

franská říše

....., jejímž prvním králem

Chlodvík

Merovejců

se stal..... z rodu.....

Obrázek č. 36

Franská říše

03 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje správná data k událostem
- žák interpretuje jednotlivé události

K jednotlivým událostem přiřaďte správná data.

Word	Description
<input type="text"/>	bitva u Poitiers r. 732
<input type="text"/>	uzavření verdunské smlouvy, která rozdělila franskou ří. na 3 r. 751
<input type="text"/>	svržení mejoverských panovníků majordomy r. 800
<input type="text"/>	korunovace Karla Velikého na římského císaře r. 843

Obrázek č. 37

K jednotlivým událostem přiřaďte správná data.

Word	Description
✓ r. 751	svržení mejoverských panovníků majordomy
✓ r. 732	bitva u Poitiers
✓ r. 843	uzavření verdunské smlouvy, která rozdělila franskou ří. na 3 č.
✓ r. 800	korunovace Karla Velikého na římského císaře

Obrázek č. 38

Franská říše

03 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje text i obrázky nahrazující chybějící slova
- žák doplňuje potřebná slova

Doplňte:

Nejslavnějším panovníkem z rodu Karlovců
 byl ..... kterého r. 800
 ..... samotný .....
 za císaře. Za jeho ..... došlo
 k rozvoji vzdělanosti a kulturního života, proto
 tomuto období říkáme .....

Obrázek č. 39

Doplňte:

Nejslavnějším panovníkem z rodu Karlovců
 byl ..... **Karel velický** ..... kterého r. 800
 ..... **korunoval** ..... samotný ..... **papež** .....
 za císaře. Za jeho ..... **vlády** ..... došlo
 k rozvoji vzdělanosti a kulturního života, proto
 tomuto období říkáme **karolínská renesance**

Obrázek č. 40

Použité zdroje:

- 1) www.wpclipart.com [online]. 2010 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.wpclipart.com/famous/warriors/.cache/Charlemagne.png>>.
- 2) www.thetreemaker.com [online]. 2009 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z WWW: <http://www.thetreemaker.com/umages/clipart_pics/Simplistic-Crown-12-Charlemagne.jpg>.
- 3) medieval-europe.mrdonn.org [online]. 2010 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z WWW: <<http://medieval-europe.mrdonn.org/popead3.gif>>.
- 4) www.fotosearch.com [online]. 2010 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.fotosearch.com/FSP628/803040/>>.

Franská říše

03 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje mapu a popíše, na jaké tři části byla franská říše rozdělena
- žák vybírá a zařazuje odpovědi do příslušných okýnek

Obrázek č. 41

Obrázek č. 42

Použité zdroje:

1) VÁLKOVÁ, Veronika: Dějepis pro základní školy 7. Praha : SPN, 2007, s. 30.

Franská říše

03 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje mapu dnešní Evropy, na jejímž základě stanovuje, které územní celky vznikly z rozdělené franské říše

Obrázek č. 43

Obrázek č. 44

Použité zdroje:

- 1) servis.emkey.cz [online]. 2010 [cit. 2010-04-03]. Dostupné z WWW: <http://servis.emkey.cz/icons/hosting_01.png>.
- 2) www.prumyslova.cz [online]. 2010 [cit. 2010-04-03]. Dostupné z WWW: <http://www.prumyslova.cz/uploads/images/lokalita/mapa_evropy.gif>.

Byzantská říše

04 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správné odpovědi a doplňuje je do textu

Doplňte z nabízených možností:

Roku byla říše římská rozdělena na dvě části. Z říše východořímské se postupně vyvinula říše . Západořímská říše se roku rozpadla a na jejím území byla založena říše .

476

franská

395

byzantská

Obrázek č. 45

Doplňte z nabízených možností:

Roku byla říše římská rozdělena na dvě části. Z říše východořímské se postupně vyvinula říše . Západořímská říše se roku rozpadla a na jejím území byla založena říše .

476

franská

395

byzantská

Obrázek č. 46

Byzantská říše

04 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správnou odpověď a přesunutím do okýnka kontroluje její správnost

Obrázek č. 47

Obrázek č. 48

Použité zdroje:

1) www.socdigest.org [online]. 2005 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.socdigest.org/images/igelas3.jpg>>.

Byzantská říše

04 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje správné pojmy významné pro byzantskou kulturu

Doplňte:

Typickými pro byzantskou kulturu
jsou zejména obrazy s náboženským
motivem malované na dřevěné desce
zvané .....
a výzdoba sestavená z drobných
kamínků tzv. ....

Obrázek č. 49

Doplňte:

Typickými pro byzantskou kulturu
jsou zejména obrazy s náboženským
motivem malované na dřevěné desce
zvané ..... **ikony** .....
a výzdoba sestavená z drobných
kamínků tzv. .... **mozaiky** .....

Obrázek č. 50

Použité zdroje:

- 1) www.volny.cz/ikonaciko [online]. 2007 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.volny.cz/ikonaciko>>.
- 2) traumwerk.stanford.edu [online]. 2006 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://traumwerk.stanford.edu/philolog/Justinian2.jpg>>.

Byzantská říše

04 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák řadí chronologicky jednotlivé události
- žák reprodukuje uvedené události z historie byzantské říše

Srovnejte události, jak šly za sebou.

Edit Check Reset ?

dobytí Konstantinopole Turky

pronikání Slovanů a Arabů na byzantské území

vláda Justiniána I.

počátek pronikání Turků na byzantské území

vznik Konstantinopole

Obrázek č. 51

Srovnejte události, jak šly za sebou.

Edit Check Reset ?

✓ vznik Konstantinopole

✓ vláda Justiniána I.

✓ pronikání Slovanů a Arabů na byzantské území

✓ počátek pronikání Turků na byzantské území

✓ dobytí Konstantinopole Turky

Obrázek č. 52

Byzantská říše

04 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se Sámovy říše na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

Označte, která tvrzení jsou pravdivá:

Největšího rozmachu dosáhla byzantská říše za vlády Justiniána I.

Konstantinopol byla dobytá Turky roku 1453.

V dnešní době se Konstantinopol nazývá Ankara.

Byzantská říše plynule navázala na říši východořímskou.

Obrázek č. 53

Označte, která tvrzení jsou pravdivá:

Největšího rozmachu dosáhla byzantská říše za vlády Justiniána I. ✓

Konstantinopol byla dobytá Turky roku 1453. ✓

V dnešní době se Konstantinopol nazývá Ankara. ✗

Byzantská říše plynule navázala na říši východořímskou. ✓

Obrázek č. 54

Použité zdroje:

1) www.ahoffmann-illustration.de [online]. 2008 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ahoffmann-illustration.de/archives/Figur-Ronald-R.jpg>>.

Sámovalská říše

05 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje správná slova do textu o dějinách Sámovalské říše

Doplňte:

Slovany žijící na našem území ohrožovaly nájezdy

kočovných kmenů A..... V roce .....

Slované proti nim povstali. Povstání vedl

f..... kupec S....., který Avary porazil a

Slované si ho zvolili za svého p..... Tak

vznikl kmenový svaz nazývaný S.....

ř.....

Obrázek č. 55

Doplňte:

Slovany žijící na našem území ohrožovaly nájezdy

kočovných kmenů Avarů..... V roce ...623....

Slované proti nim povstali. Povstání vedl

franský..... kupec Sámoval, který Avary porazil a

Slované si ho zvolili za svého panovníka..... Tak

vznikl kmenový svaz nazývaný Sámovalská.....

říše.....

Obrázek č. 56

Sámová říše

05 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se Sámovy říše na pravdivé a nepravdivé a označuje je správným symbolem

Označte, která tvrzení jsou pravdivá:

Sámo sjednotil Slovary proti Avarům.

Roku 631 byli Slované poraženi Franky v bitvě u Wogastisburgu.

Záminkou k přepadení Sámovy říše Franky bylo přepadení franckých kupců.

O Sámově říši existuje písemný doklad.

Obrázek č. 57

Označte, která tvrzení jsou pravdivá:

Sámo sjednotil Slovary proti Avarům. ✓

Roku 631 byli Slované poraženi Franky v bitvě u Wogastisburgu. ✗

Záminkou k přepadení Sámovy říše Franky bylo přepadení franckých kupců. ✓

O Sámově říši existuje písemný doklad. ✓

Obrázek č. 58

Použité zdroje:

1) img.tfd.com [online]. 2007 [cit. 2010-04-17]. Dostupné z WWW: <<http://img.tfd.com/wn/1D/BF8E8-herald.jpg>>.

Sámoval říše

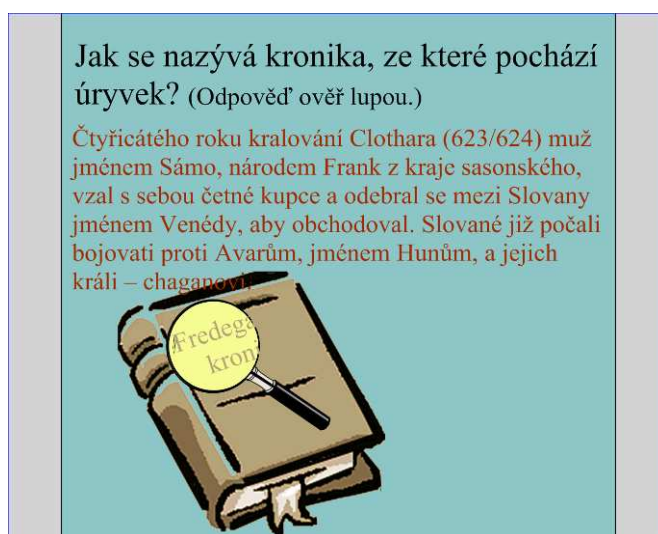
05 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí název kroniky, která je pramenem k dějinám Sámoval říši
- žák lupou kontroluje, zda je jeho tvrzení správné

Obrázek č. 59

Obrázek č. 60

Použité zdroje:

1) www.idahomasons.org [online]. 2006 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <http://www.idahomasons.org/CrypticMasons/images/book_clipart_3.gif>.

Sámová říše

05 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje mapu na základě které reprodukuje informaci o pravděpodobném rozsahu Sámovy říše
- žák přiřazuje názvy států na příslušné místo na mapě

Obrázek č. 61

Obrázek č. 62

Použité zdroje:

1) commons.wikimedia.org [online]. 2010 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_of_Europe_cropped_-_E69.svg>.

Velká Morava

06 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá a označuje z nabízených možností správnou odpověď a vlastním slovy vysvětluje okolnosti událostí

Vyberte správnou odpověď:

Edit Next ?

Kníže Pribina byl vyhnán Mojmirém:

A roku 833 C roku 823

B roku 838 D roku 828

Obrázek č. 63

Další otázky:

Q.2 – Konstantin a Metoděj byli vysláni na Velkou Moravu roku:

- a) 863 b) 866
- c) 873 d) 876

Q.3 – Konstantin a Metoděj přišli na Velkou Moravu, aby:

- a) založili klášter b) svrhli knížete Rastislava
- c) zabránili šíření křesťanství d) šířili křesťanství ve srozumitelném jazyce

Q.4 – Velká Morava zanikla na počátku 10. století kvůli:

- a) výbuchu sopky b) nájezdům Maďarů
- c) nájezdům Avarů d) smrti Metoděje

Q.5 – Legendy o životě Konstantina a Metoděje se nazývají:

- a) prokopské legendy b) velkomoravské legendy
- c) panonské legendy d) svaté legendy

Velká Morava

06 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správné odpovědi z nabízených možností a přiřazuje je k otázkám

Do okýnek doplňte správná jména.

Který kníže povolal na Velkou Moravu byzantské věrozvěsty?

» Drag text here

Kdo vyhnal z Nitry knížete Pribinu a nitranské knížectví připojil ke svému území?

» Drag text here

Za vlády kterého knížete došlo k největšímu rozkvětu Velké Moravy?

» Drag text here

Svatopluk Rastislav Mojmír I. Mojmír II.

Obrázek č. 64

Do okýnek doplňte správná jména.

Který kníže povolal na Velkou Moravu byzantské věrozvěsty?

» Rastislav ✓

Kdo vyhnal z Nitry knížete Pribinu a nitranské knížectví připojil ke svému území?

» Mojmír I. ✓

Za vlády kterého knížete došlo k největšímu rozkvětu Velké Moravy?

» Svatoopluk ✓

Svatopluk Rastislav Mojmír I. Mojmír II.

Obrázek č. 65

Velká Morava

06 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vysvětluje vlastními slovy vylosovaný pojem
- žák diskutuje o vylosovaném pojmu

Obrázek č. 66

Obrázek č. 67

Použité zdroje:

- 1) upload.wikimedia.org [online]. 2004 [cit. 2010-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a8/Glagolica.gif>>.
- 2) www.hlas.pravoslavi.cz [online]. 2001 [cit. 2010-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.hlas.pravoslavi.cz/html/2001-07/12.jpg>>.

Velká Morava

06 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozděluje jednotlivé karty do dvojic a vysvětluje, z jakého důvodu vytvořil právě tyto dvojice
- žák navrhuje další možné dvojice karet

Obrázek č. 68

Obrázek č. 69

Velká Morava

06 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje mapu a vypisuje státy, na jejichž území se kdysi pravděpodobně rozprostírala Velká Morava

Doplňte:

Za největšího rozkvětu zaujímala Velkomoravská říše území těchto současných států:

Obrázek č. 70

Doplňte:

Za největšího rozkvětu zaujímala Velkomoravská říše území těchto současných států:

Německo
Česko
Slovensko
Polsko
Rakousko
Maďarsko
Rumunsko
Ukrajina
Bulharsko

Obrázek č. 71

Použité zdroje:

1) www.cez-okno.net [online]. 2010 [cit. 2010-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.cez-okno.net/files/foto-s-komentarem-2009/velka-morava-2.jpg>>.

Křesťanství

07 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se církve ve středověku na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

Označ, která tvrzení jsou pravdivá:

Církev byla ve středověku nositelkou vzdělanosti.

K omezení moci církve sloužila tzv. inkvizice.

Církev se snažila ve středověku zasahovat do politiky.

Díky svému bohatství se církev zasloužila o rozvoj vzdělanosti a umění.

Obrázek č. 72

Označ, která tvrzení jsou pravdivá:

Církev byla ve středověku nositelkou vzdělanosti.

K omezení moci církve sloužila tzv. inkvizice.

Církev se snažila ve středověku zasahovat do politiky.

Díky svému bohatství se církev zasloužila o rozvoj vzdělanosti a umění.

Obrázek č. 73

Použité zdroje:

1) www.littlestarparties.ie [online]. 2010 [cit. 2010-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.littlestarparties.ie/images/55003nun-170.jpg>>.

Křesťanství

07 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá a označuje z nabízených možností správnou odpověď

Obrázek č. 74

Další otázky:

Q.2 – Zpočátku byli křesťané za svoji víru pronásledováni, později se křesťanství stalo římským státním náboženstvím, bylo to:

- a) ještě před naším letopočtem   b) koncem 2. století
c) koncem 1. století   d) **koncem 4. století**

Q.3 – Za svá hlásání byl Ježíš ukřižován. K tomuto trestu ho odsoudil zástupce římské moci:

- a) Jan Křtitel   b) Herodes Veliký
c) **Pilát Pontský**   d) Dionysius Exiguus

Q.4 – Ježíš byl ukřižován na:

- a) **Velký pátek**   b) Zelený čtvrtek
c) Bílou sobotu   d) Květnou neděli

Q.5 – Do křesťanských svátků nepatří:

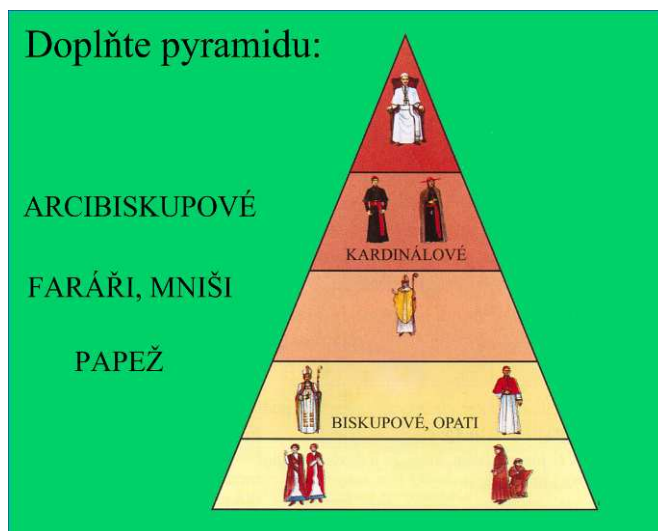
- a) Vánoce   b) **filipojakubská noc (pálení čarodějnic)**
c) Velikonoce   d) svatodušní svátky (letnice)

Křesťanství

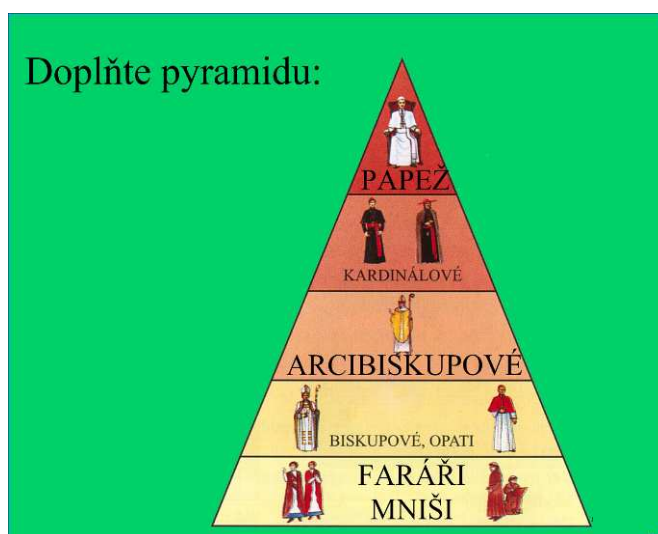
07 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje pyramidu církevní hierarchie
- žák definuje jednotlivé stupně pyramidy

Obrázek č. 75

Obrázek č. 76

Použité zdroje:

1) VYKOUPILO, Libor – ANTONÍN, Robert – FEJFUŠOVÁ, Marie: Dějepis. Středověk a počátky novověku. Brno : Nová Škola, s. r. o., 2008, s. 17.

Křesťanství

07 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák definuje vlastními slovy vylosovaný pojem
- žák diskutuje o vylosovaném pojmu

Obrázek č. 77

Obrázek č. 78

Použité zdroje:

- 1) www.stnicholascenter.org [online]. 2010 [cit. 2010-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.stnicholascenter.org/stnic/images/sy-miter-wmaster.jpg>>.
- 2) www.clker.com [online]. 2010 [cit. 2010-04-19]. Dostupné z WWW: <http://www.clker.com/cliparts/4/6/0/4/11949859461883215793closed_bible_01_01.svg.med.png>.
- 3) upload.wikimedia.org [online]. 2009 [cit. 2010-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f6/Aebtissin.png>>.
- 4) medievaleurope.mrdonn.org [online]. 2010 [cit. 2010-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://medievaleurope.mrdonn.org/popead3.gif>>.

Křesťanství

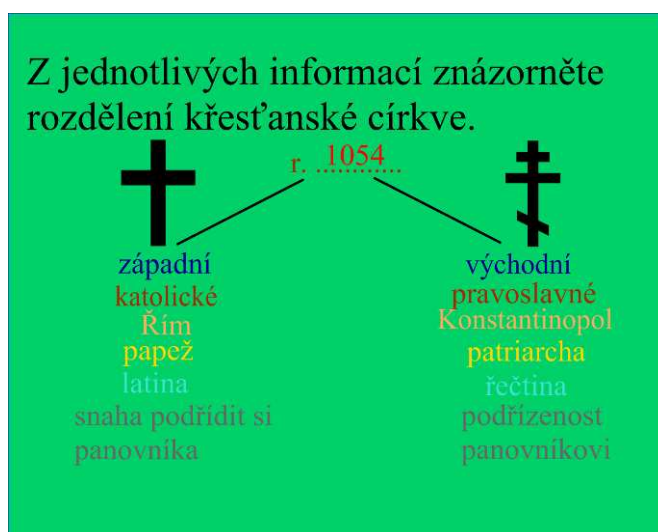
07 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozčleňuje jednotlivé pojmy a znaky do dvou kategorií, znázorňuje charakteristiky církve katolické a pravoslavné

Obrázek č. 79

Obrázek č. 80

Použité zdroje:

1) [wikipedia.org](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Christian_cross.svg) [online]. 2010 [cit. 2010-04-19]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Christian_cross.svg>.

2) [wikipedia.org](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Cross_of_the_Russian_Orthodox_Church_01.svg) [online]. 2010 [cit. 2010-04-19]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Cross_of_the_Russian_Orthodox_Church_01.svg>.

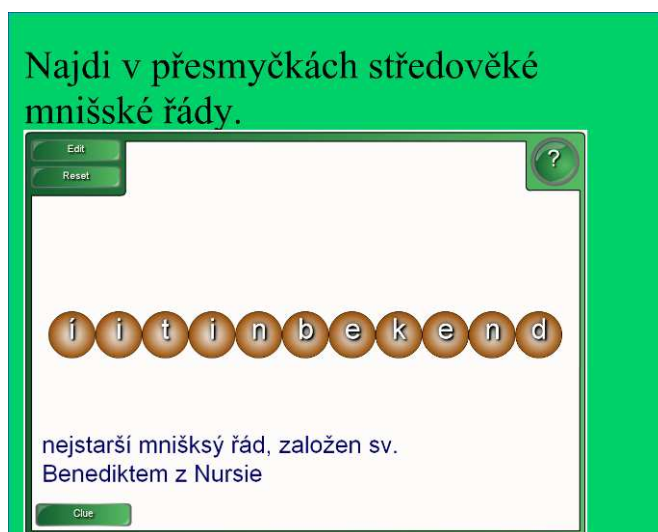

Křesťanství

07 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák seřazuje písmena tak, aby vzniklé slovo označovalo mnišský řád

Obrázek č. 81

Obrázek č. 82

Islám a islámský svět

08 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje slova do textu o dějinách islámu

Doplňte:

Za zakladatele islámu dnes považujeme

.....,

který byl údajně prorokem boha ..... Za své

hlásání byl pronásledován, proto r. .... odešel

z města ..... do Medíny. Tato událost se

nazývá ..... a je považována za počátek
muslimského .....

Obrázek č. 83

Doplňte:

Za zakladatele islámu dnes považujeme

Mohameda .....který byl údajně prorokem boha Alláha ..... Za svéhlásání byl pronásledován, proto r. 622 ..... odešelz města Mekky ..... do Medíny. Tato událost senazývá hidžra ..... a je považována za počátek
muslimského letopočtu .....

Obrázek č. 84

Použité zdroje:

1) www.iclipart.com [online]. 2010 [cit. 2010-04-26]. Dostupné z WWW:
<http://www.iclipart.com/search.php?x=97&y=9&keys=119994&andor=AND&cat=All&tl=clipart&id=111_10_3_17>.

Islám a islámský svět

08 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák definuje vlastními slovy vylosovaný pojem
- žák diskutuje o vylosovaném pojmu

Hod' kostkou a vysvětli pojem.

Obrázek č. 85

Hod' kostkou a vysvětli pojem.

Obrázek č. 86

Použité zdroje:

- 1) files.jassan.cz [online]. 2009 [cit. 2010-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://files.jassan.cz/200000009-31d3032d30/kaligrafie1.gif>>.
- 2) www.polyvore.com [online]. 2010 [cit. 2010-04-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.polyvore.com/cgi/img-thing?.out=jpg&size=l&tid=11017748>>.
- 3) media.photobucket.com [online]. 2010 [cit. 2010-04-26]. Dostupné z WWW: <http://media.photobucket.com/image/kor%25C3%25A1n/tanit_2009/coran2-1.jpg>.
- 4) blog.idnes.cz [online]. 2009 [cit. 2010-04-26]. Dostupné z WWW: <http://blog.idnes.cz/blog/3833/94678/clanok_foto_549.jpg>.

Islám a islámský svět

08 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák označuje na mapě poloostrovy se středověkou muslimskou kulturou
- žák vysvětluje, proč se právě na tyto evropské poloostrovy rozšířil islám

Muslimská kultura se ve středověku nejvýrazněji rozšířila na dvou poloostrovech, na kterých?

Obrázek č. 87

Muslimská kultura se ve středověku nejvýrazněji rozšířila na dvou poloostrovech, na kterých?

Obrázek č. 88

Islám a islámský svět

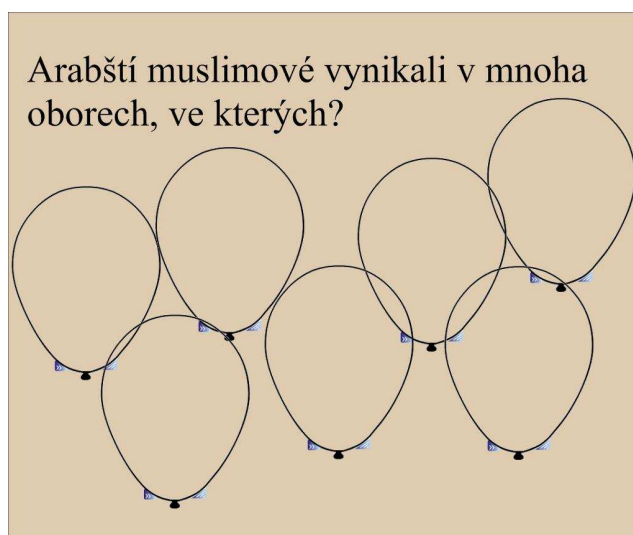
08 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá pojmy související s arabskou kulturou a vědou

Obrázek č. 89

Obrázek č. 90

Vikingové

09 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje do textu základní informace o Vikinzích a jejich životě

Doplňte:

Vikingové pocházeli ze s..... E.....

a patřili ke g..... kmenům.

Proslavili se jako vynikající námořníci.

Se svými loděmi, které nazývali d.....

se stali postrachem řady evropských států.

Frankové říkali Vikingům n.....,

Rusové potom v.....

Obrázek č. 91

Doplňte:

Vikingové pocházeli ze severní Evropy.....

a patřili ke germánským kmenům.

Proslavili se jako vynikající námořníci.

Se svými loděmi, které nazývali drakkary.....

se stali postrachem řady evropských států.

Frankové říkali Vikingům normané.....,

Rusové potom v arjagové.....

Obrázek č. 92

Použité zdroje:

1) images.quickblogcast.com [online]. 2008 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://images.quickblogcast.com/47473-43115/viking.JPG>>.

Vikingové

09 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá státy, ze kterých pocházejí Vikingové
- žák uvádí, jak se tyto státy souhrnně nazývají

Obrázek č. 93

Obrázek č. 94

Vikingové

09 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá obrázek vztahující se k životě Vikingů a vlastními slovy ho definuje, případně uvádí další informace, které se vztahují k danému obrázku

Vyber si číslo, vytáhni příslušný obrázek
a popiš, co na něm vidíš.

1   2   3   4

Obrázek č. 95

Vyber si číslo, vytáhni příslušný obrázek
a popiš, co na něm vidíš.

Obrázek č. 96

Použité zdroje:

- 1) www.drevenemodely.cz [online]. 2008 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <http://www.drevenemodely.cz/modul/galerie/soubory/28/small/medium_drakar_60_d_kom.JPG>.
- 2) www.teara.govt.nz [online]. 2009 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.teara.govt.nz/files/p14552gns.jpg>>.
- 3) www.vikingstickets.com [online]. 2008 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.vikingstickets.com/img/articles/Minnesota%20Vikings.jpg>>.
- 4) www.atarot.cz [online]. 2008 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <http://www.atarot.cz/clanky/Runy/runy_obrazky/futhark.jpg>.
- 5) www.vikingtournament.com [online]. 2009 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.vikingtournament.com/wp-content/uploads/vikingtournament/viking-golf-logo-sm.jpg>>.

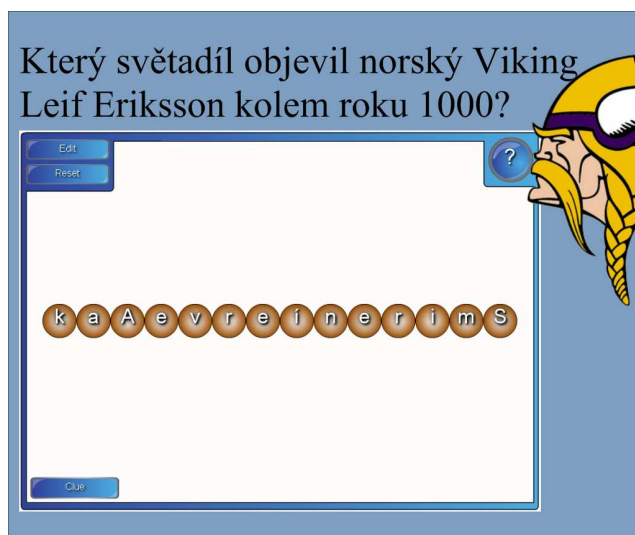

Vikingové

09 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák seřazuje písmena tak, aby vzniklé slovo označovalo světadíl, který objevili Vikingové
- žák uvádí, kdo se většinou udává jako objevitel tohoto světadílu

Obrázek č. 97

Obrázek č. 98

Použité zdroje:

1) www.sterling-hydraulics.co.uk [online]. 2009 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <http://www.sterling-hydraulics.co.uk/images/map_northamerica.gif>.

Počátky středověké Anglie

10 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá a doplňuje správné údaje do textu o počátcích středověké Anglie

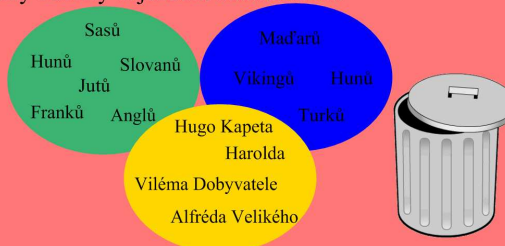
Doplňte:

Po rozpadu římské říše osídlily Británii germánské

kmeny ....., ... a .....

V 9. století se sjednotily pod vládu .....

aby odolaly nájezdům .....

Obrázek č. 99

Doplňte:

Po rozpadu římské říše osídlily Británii germánské

kmeny ..... Anglů, ... Sasů ..... a ..... Jutů .....

V 9. století se sjednotily pod vládu ..... Alfréda Velikého .....

aby odolaly nájezdům ..... Vikingů .....

Obrázek č. 100

Použité zdroje:

1) BUREŠOVÁ, Hana: Flash aplikace, školení AV Media, Praha, 2009.

Počátky středověké Anglie

10 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje názvy budov ke správným obrázkům
- žák uvádí, jakou souvislost mají budovy k osobě anglického panovníka

Obrázek č. 101

Obrázek č. 102

Použité zdroje:

- 1) www.bridgew.edu [online]. 2009 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.bridgew.edu/StudyAbroad/study%20tours%202009/Tower%20of%20London.jpg>>.
- 2) expo2008unitedkingdom.edublogs.org [online]. 2008 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://expo2008unitedkingdom.edublogs.org/files/2008/05/londres-westminster-abbey-westminster-abbey.jpg>>.

Počátky středověké Anglie**10 / 03**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí, jaký vztah byl mezi francouzským králem a Vilémem Dobyvatelem a co bylo příčinou dlouhodobých sporů mezi Anglií a Francií
- žák svá tvrzení kontroluje za pomoci lupy

Francouzský král odmítal uznat anglického panovníka Viléma Dobyvatele rovnocenným partnerem, protože byl zároveň jeho:
(Odpověď ověř lupou.)

Obrázek č. 103

Francouzský král odmítal uznat anglického panovníka Viléma Dobyvatele rovnocenným partnerem, protože byl zároveň jeho:
(Odpověď ověř lupou.)

Obrázek č. 104**Použité zdroje:**

1) www.earlybritishkingdoms.com [online]. 2005 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z WWW: <http://www.earlybritishkingdoms.com/bios/images/urien_rheged.gif>.

Počátky středověké Anglie

10 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje jednotlivé činy ke správnému panovníkovi
- žák uvádí, které další významné počiny obou panovníků zná

Jednotlivé počiny přiřaď
ke správnému panovníkovi.

Obrázek č. 105

Jednotlivé počiny přiřaď
ke správnému panovníkovi.

Obrázek č. 106

Alfred Veliký:

- za hlavní město určil Londýn
- porazil Vikingy a sjednotil Anglii
- podporoval vzdělanost a umění

Vilém Dobyvatel:

- zvítězil v bitvě u Hastingsu
- zároveň byl leníkem francouzského krále
- nechal sepsat pozemkovou knihu Domesday Book

Počátky středověké Francie

11 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se středověké Francie na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

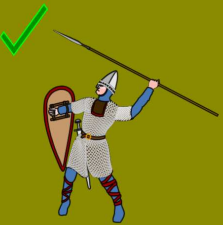
Označte, která tvrzení jsou pravdivá.

Francie vznikla z východofranské říše. ☐

Po vyměření Karlovců se ve Francii ujali vlády Kapetovci. ☐

Část francouzského území - Normandie je nazvána podle vikingů. ☐

Říše západofranská zanikla vyměřením Karlovců. ☐

Obrázek č. 107

Označte, která tvrzení jsou pravdivá.

Francie vznikla z východofranské říše. ☒

Po vyměření Karlovců se ve Francii ujali vlády Kapetovci. ☒

Část francouzského území - Normandie je nazvána podle vikingů. ☒

Říše západofranská zanikla vyměřením Karlovců. ☒

Obrázek č. 108

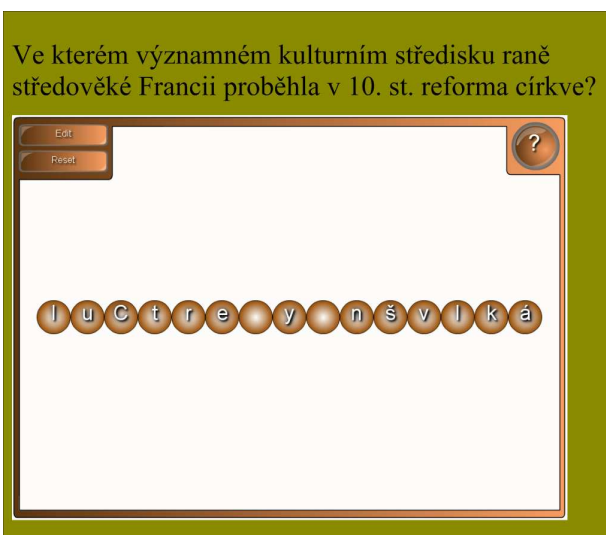
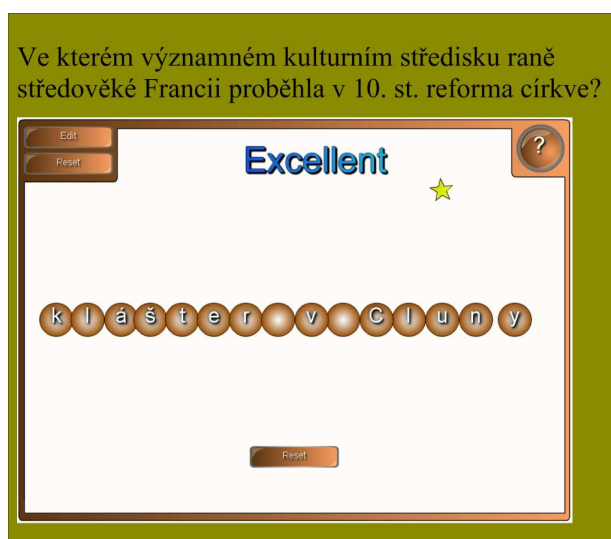
Použité zdroje:

- 1) www.dracidoupe.cz [online]. 2010 [cit. 2010-04-29]. Dostupné z WWW: <http://www.dracidoupe.cz/index.php?rub=galerie_diskuze&id=240&sin=historic&reid=>>.
- 2) www.dracidoupe.cz [online]. 2010 [cit. 2010-04-29]. Dostupné z WWW: <http://www.dracidoupe.cz/index.php?rub=galerie_diskuze&id=380&sin=historic&reid=>>.

Počátky středověké Francie**11 / 02**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák seřazuje písmena tak, aby vzniklé slovo označovalo kulturní středisko raně středověké Francie, kde v 10. století proběhla reforma církve

Obrázek č. 109**Obrázek č. 110**

Počátky středověké Francie

11 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje správná data k jednotlivým událostem týkající se raně středověké Francie

Přiřaď správná data k událostem.

Word	Description
<input type="text"/>	udělení léna vikingskému náčelníkovi fr. králem
<input type="text"/>	rozpad říše západofirské
<input type="text"/>	k moci rod Karlovců
<input type="text"/>	rozdělení franské říše na tři části
<input type="text"/>	k moci rod Kapetovců

Buttons: Edit, Check, Reset, Solve, ?

Options: r. 751, r. 843, r. 987, r. 476, r. 911

Obrázek č. 111

Přiřaď správná data k událostem.

Word	Description
✓ r. 911	udělení léna vikingskému náčelníkovi fr. králem
✓ r. 476	rozpad říše západofirské
✓ r. 751	k moci rod Karlovců
✓ r. 843	rozdělení franské říše na tři části
✓ r. 987	k moci rod Kapetovců

Buttons: Edit, Check, Reset, Solve, ?

Obrázek č. 112

Počátky středověké Francie

11 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí, který z normanských vévodů se stal anglickým králem a vysvětluje, které obtíže tato skutečnost přinesla
- žák svá tvrzení ověřuje za pomoci lupy

Obrázek č. 113

Obrázek č. 114

Použité zdroje:

1) www.mainlesson.com [online]. 2006 [cit. 2010-04-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.mainlesson.com/books/brooks/boys/zpage082.gif>>.

Svatá říše římská

12 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se Svaté říše římské na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

Označte, která tvrzení jsou pravdivá.

Svatá říše římská vznikla na území říše západofranské.

Roku 919 se stal novým králem saský vévoda Jindřich Ptáčník.

Ota I. porazil r. 966 Maďary v bitvě na řece Lechu.

Otoni podporovali umění, kulturu a vzdělanost, proto je období jejich vlády také nazýváno otonská renesance.

Obrázek č. 115

Označte, která tvrzení jsou pravdivá.

Svatá říše římská vznikla na území říše západofranské.

Roku 919 se stal novým králem saský vévoda Jindřich Ptáčník.

Ota I. porazil r. 966 Maďary v bitvě na řece Lechu.

Otoni podporovali umění, kulturu a vzdělanost, proto je období jejich vlády také nazýváno otonská renesance.

Obrázek č. 116

Použité zdroje:

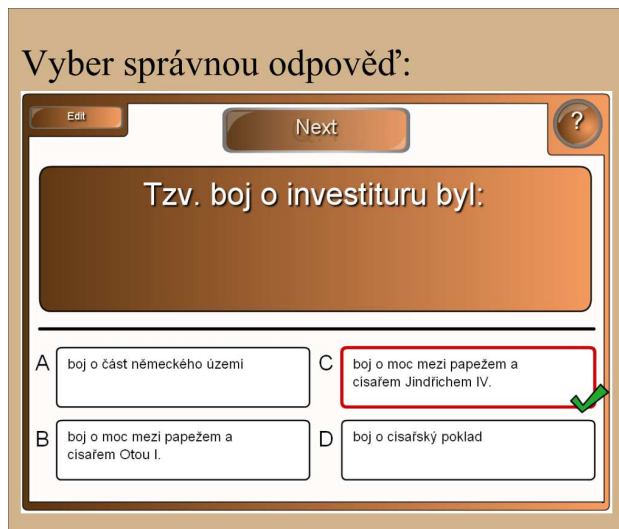
1) *regentsprep.org* [online]. 2003 [cit. 2010-05-01]. Dostupné z WWW: <<http://regentsprep.org/regents/global/themes/interdependence/images/j0230464.gif>>.

Svatá říše římská

12 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá a označuje z nabízených možností správnou odpověď a vlastním slovy vysvětluje okolnosti událostí

Obrázek č. 117

Další otázky:

Q.2 – Spory mezi císařem a papežem skončili až:

- a) r. 1120 konkordátem wormským   b) r. 1122 konkordátem wormským
c) r. 1120 konkordátem kolínským   d) r. 1122 konkordátem kolínským

Q.3 – Boj o investituru skončil:

- a) vítězstvím papeže   b) vítězstvím císaře
c) dohodou, investituru budou provádět papeži a císař společně
d) dohodou, investituru bude provádět šlechta

Q.4 – V boji o investituru podporoval císaře i český kníže, který si tímto vysloužil královskou korunu, byl to:

- a) Břetislav I.   b) Břetislav II.
c) Vladislav I.   d) Vladislav II.

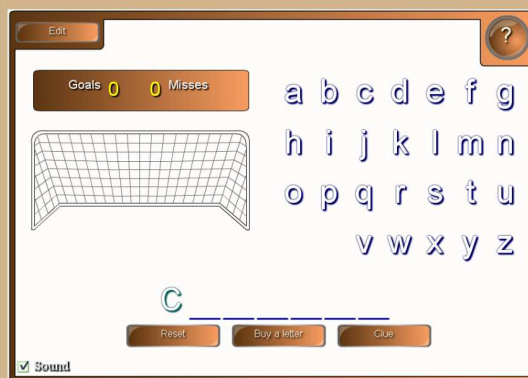
Svatá říše římská

12 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

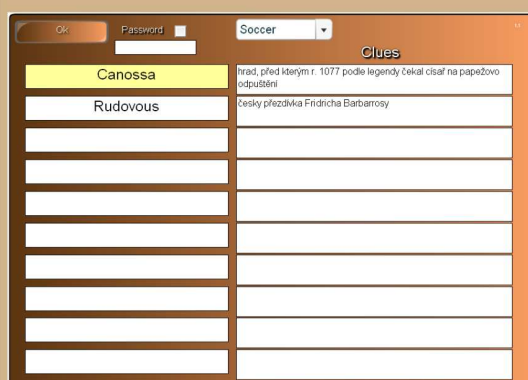
- žák vybírá písmena, ze kterých skládá slova týkající se Svaté říše římské

Zahrejte si slovní fotbal, pokud nebudete vědět tajenku, můžete si zobrazit nápovědu.

Obrázek č. 118

Zahrejte si slovní fotbal, pokud nebudete vědět tajenku, můžete si zobrazit nápovědu.

Obrázek č. 119

Svatá říše římská

12 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje správné letopočty k událostem
- žák svými slovy definuje jednotlivé události

Přiřaď k událostem správný letopočet:

Word	Description
<input type="text"/>	udělení královského titulu Vladislavu II. r. 1085
<input type="text"/>	bitva na Lechu r. 1155
<input type="text"/>	konkordát wormský r. 955
<input type="text"/>	udělení královského titulu Vratislavu II. r. 1122
<input type="text"/>	tažení Fridricha Barbarossy na Milán r. 1158

Obrázek č. 120

Přiřaď k událostem správný letopočet:

Word	Description
✓ r. 1158	udělení královského titulu Vladislavu II.
✓ r. 955	bitva na Lechu
✓ r. 1122	konkordát wormský
✓ r. 1085	udělení královského titulu Vratislavu II.
✓ r. 1155	tažení Fridricha Barbarossy na Milán

Obrázek č. 121

Svatá říše římská

12 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá události, které nesouvisí s Fridrichem Barbarossou a uvádí, ke kterému jinému panovníkovi je můžeme přiřadit

Obrázek č. 122

Obrázek č. 123

Čechy v době knížecí

13 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák chronologicky seřazuje dané panovníky
- žák uvádí významné činy jednotlivých panovníků
- žák kontroluje správnost svého řešení pomocí rodokmenu Přemyslovců

Obrázek č. 124

Obrázek č. 125

Použité zdroje:

1) <http://old.hrad.cz> [online]. 2005 [cit. 2010-05-08]. Dostupné z WWW: <<http://old.hrad.cz/castle/historie/rodokmen2.html>>.

Čechy v době knížecí

13 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí jména manželek přemyslovských panovníků
- žák kontroluje správnost svého řešení

Ke jménům panovníků přiřaďte jména jejich manželek.

Bořivoj	←
Vratislav	←
Oldřich	←
Břetislav	←

zpět

Obrázek č. 126

Ke jménům panovníků přiřaďte jména jejich manželek.

Bořivoj	←	Ludmila
Vratislav	←	Drahomíra
Oldřich	←	Božena
Břetislav	←	Jitka

zpět

Obrázek č. 127

Použité zdroje:

1) mylivepage.com [online]. 2010 [cit. 2010-05-08]. Dostupné z WWW: <http://image057.mylivepage.com/chunk57/2105295/1567/Oldrich_Bozena.jpg>.

Čechy v době knížecí

13 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje příslušná jména do pověsti o založení rodu Přemyslovců

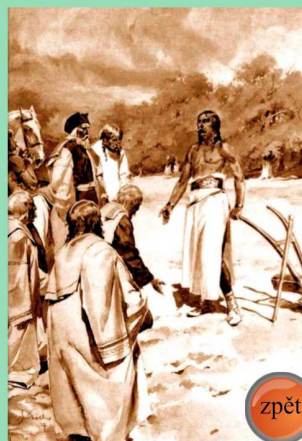
Doplň:

Podle pověsti byl zaklada-
telem rodu Přemyslovců

.....
kterého si za manžela

vzala .....

nejmladší dcera .....

Obrázek č. 128

Doplň:

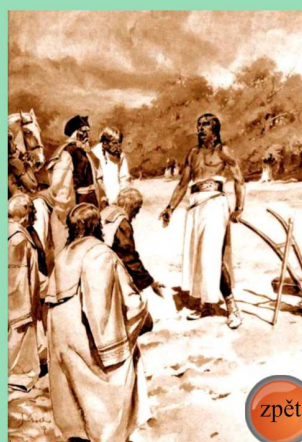
Podle pověsti byl zaklada-
telem rodu Přemyslovců

.....
Přemysl Oráč .....

kterého si za manžela

vzala ..... **kněžna Libuše** .....

nejmladší dcera ..... **Krokova** .....

Obrázek č. 129

Použité zdroje:

1) malotridka.ic.cz [online]. 2008 [cit. 2010-05-08]. Dostupné z WWW: <<http://malotridka.ic.cz/gallery/historie11.jpg>>.

Čechy v době knížecí

13 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí jméno panovníka, kterému odpovídá daná charakteristika
- žák své tvrzení kontroluje za pomoci lupy

Urči, kdo jsem:

(Odpověď ověř lupou.)

Byl jsem knížetem a vládl jsem v druhé polovině 9. století. Na Velké Moravě jsem přijal křest z rukou Metoděje. Moji manželku nechala zavraždit snacha Drahomíra.

zpět

Obrázek č. 130

Urči, kdo jsem:

(Odpověď ověř lupou.)

Byl jsem knížetem a vládl jsem v druhé polovině 9. století. Na Velké Moravě jsem přijal křest z rukou Metoděje. Moji manželku nechala zavraždit snacha Drahomíra.

zpět

Obrázek č. 131

Použité zdroje:

1) www.moraviamagna.cz [online]. 2006 [cit. 2010-05-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.moraviamagna.cz/povesti/images/veliborv.jpg>>.

Čechy v době knížecí

13 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje správná jména přemyslovských panovníků k jednotlivým činům a vlastními slovy vyjadřuje okolnosti daných událostí

Přiřaďte panovníky k jednotlivým činům

Word	Description
<input type="text"/>	založení Pražského hradu
<input type="text"/>	vyvraždění Slavníkovců
<input type="text"/>	placení tributu Jindřichu Ptáčníkovi
<input type="text"/>	zavedení stařešinského řádu
<input type="text"/>	ražba prvních českých mincí

Bořivoj
Břetislav I.
Boleslav I.
Boleslav II.
Václav

zpět

Obrázek č. 132

Přiřaďte panovníky k jednotlivým činům

Word	Description
✓ Bořivoj	založení Pražského hradu
✓ Boleslav II.	vyvraždění Slavníkovců
✓ Václav	placení tributu Jindřichu Ptáčníkovi
✓ Břetislav I.	zavedení stařešinského řádu
✓ Boleslav I.	ražba prvních českých mincí

zpět

Obrázek č. 133

Čechy v době knížecí

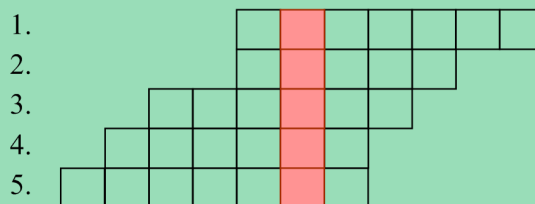
13 / 06

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje příslušné informace týkající se přemyslovských knížat
- žák vlastními slovy definuje pojem „Tetín“ a uvádí, jaké informace o pojmu ví

Vylušti křížovku a vysvětli tajenku.

1. Obec, ze které pocházel Přemysl Oráč.
2. Stříbrná mince ražená za vlády Boleslava I.
3. Slavníkovec, druhý pražský biskup, za mučnickou smrt svatořečen.
4. Hora, pod kterou odpočívá vojsko, které vyjede, až bude českému národu nejhůře.
5. Přídomek Boleslava I.

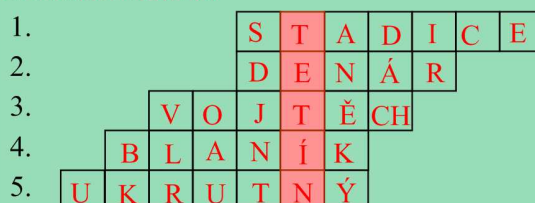

zpět

Obrázek č. 134

Vylušti křížovku a vysvětli tajenku.

1. Obec, ze které pocházel Přemysl Oráč.
2. Stříbrná mince ražená za vlády Boleslava I.
3. Slavníkovec, druhý pražský biskup, za mučnickou smrt svatořečen.
4. Hora, pod kterou odpočívá vojsko, které vyjede, až bude českému národu nejhůře.
5. Přídomek Boleslava I.

zpět

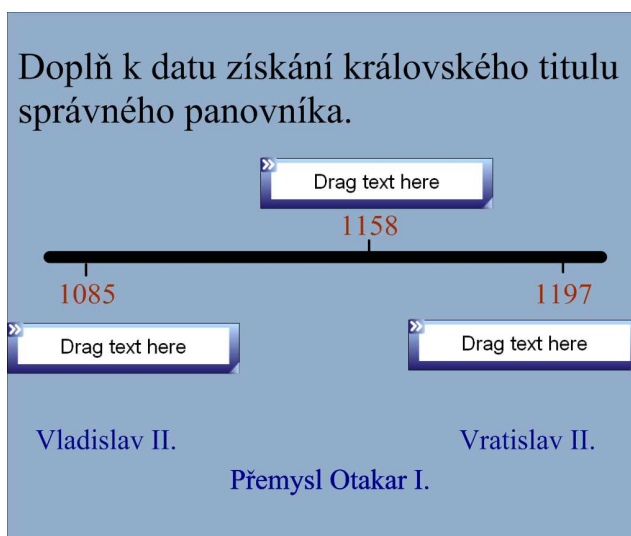
Obrázek č. 135

První čeští králové

14 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá a přiřazuje správné jméno panovníka na časovou osu

Obrázek č. 136

Obrázek č. 137

První čeští králové

14 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje jméno panovníka k činu, za který získal královský titul

Doplň, díky čemu získali královský titul:

Word	Description
<input type="text"/>	stál po boku Fridricha Barbarossy při tažení na Milán
<input type="text"/>	stál na straně císaře v bojích o investituru
<input type="text"/>	v nástupnických bojích podpořil syna Fridricha Barbarossy

Obrázek č. 138

Doplň, díky čemu získali královský titul:

Word	Description
✓ Vladislav II.	stál po boku Fridricha Barbarossy při tažení na Milán
✓ Vratislav II.	stál na straně císaře v bojích o investituru
✓ Přemysl Ot ...	v nástupnických bojích podpořil syna Fridricha Barbarossy

Obrázek č. 139

První čeští králové

14 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

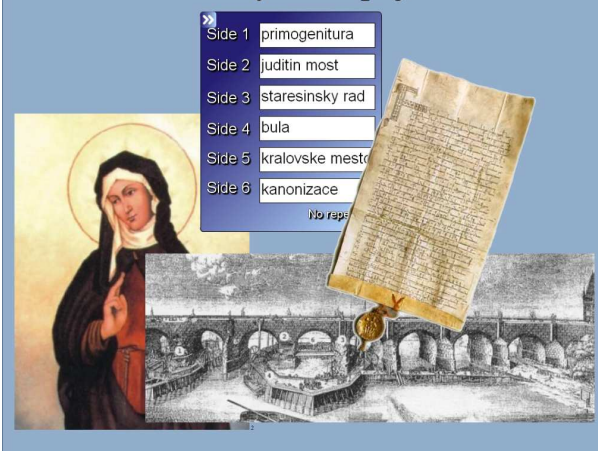
- žák vlastními slovy definuje vylosovaný pojem
- žák diskutuje o vylosovaném pojmu

Hod' kostkou a vysvětli pojem.

Obrázek č. 140

Hod' kostkou a vysvětli pojem.

Obrázek č. 141

Použité zdroje:

- 1) www.zlate-mince.cz [online]. 2010 [cit. 2010-05-09]. Dostupné z WWW: <http://www.zlate-mince.cz/CRM_Korunovace_Premysla_Otakara_I_kralem_Ag.htm>.
- 2) www.navstevapapeze.cz [online]. 2009 [cit. 2010-05-09]. Dostupné z WWW: <http://www.navstevapapeze.cz/_d/sv-anezka-1.jpg>.
- 3) karluvmost.cvut.cz [online]. 2004 [cit. 2010-05-09]. Dostupné z WWW: <http://karluvmost.cvut.cz/inc/img/publikace/publ4_3.gif>.

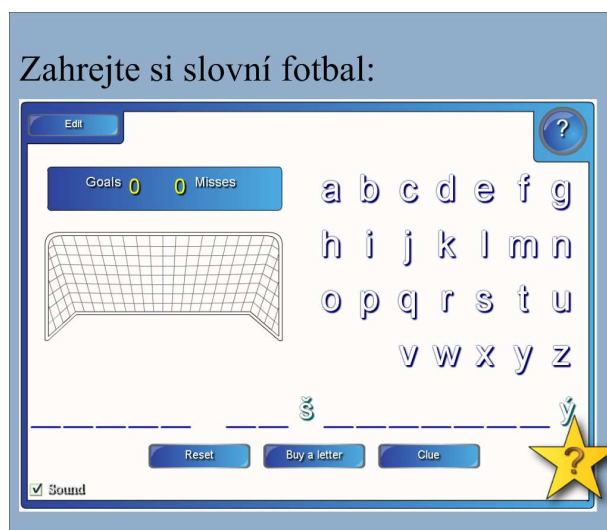

První čeští králové

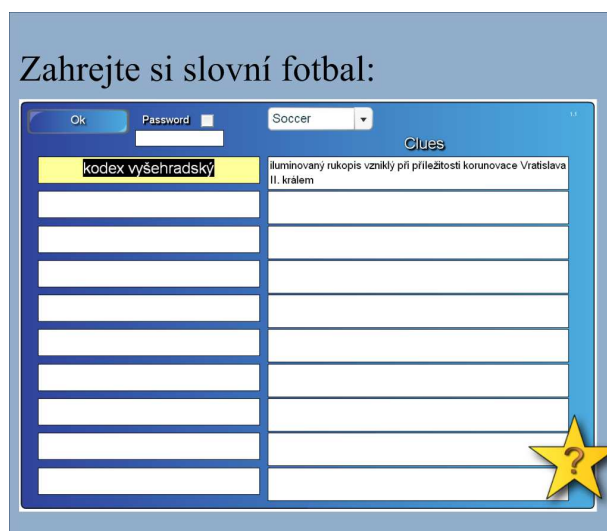
14 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá písmena, ze kterých skládá slova týkající se korunovace Vratislava II. králem
- žák definuje pojmy iluminace, kodex
- žák popisuje obrázek kodexu vyšehradského

Obrázek č. 142

Obrázek č. 143

Použité zdroje:

1) www.ikaros.cz [online]. 2009 [cit. 2010-05-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.ikaros.cz/images/200311/bible5.jpg>>.

První čeští králové

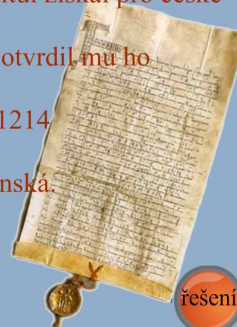
14 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje text a nachází faktografické chyby
- žák opravuje faktografické chyby za správná řešení

Najdi faktografické chyby a nad ně napiš správná řešení.

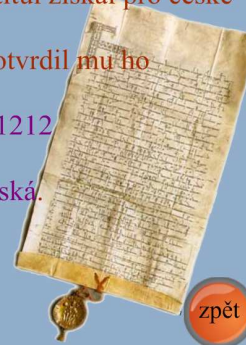
Definitivní dědičný královský titul získal pro české panovníky Přemysl Otakar II. Potvrdil mu ho císař Fridrich Barbarossa roku 1214 listinou zvanou Zlatá bula milánská.

Obrázek č. 144

Najdi faktografické chyby a nad ně napiš správná řešení.

Definitivní dědičný královský titul získal pro české panovníky Přemysl Otakar I. Potvrdil mu ho císař Fridrich II. Sicilský roku 1212 listinou zvanou Zlatá bula sicilská.

Obrázek č. 145

Použité zdroje:

1) www.zlate-mince.cz [online]. 2010 [cit. 2010-05-09]. Dostupné z WWW: <http://www.zlate-mince.cz/CRM_Korunovace_Premysla_Otakara_I_kralem_Ag.htm>.

Poslední Přemyslovci

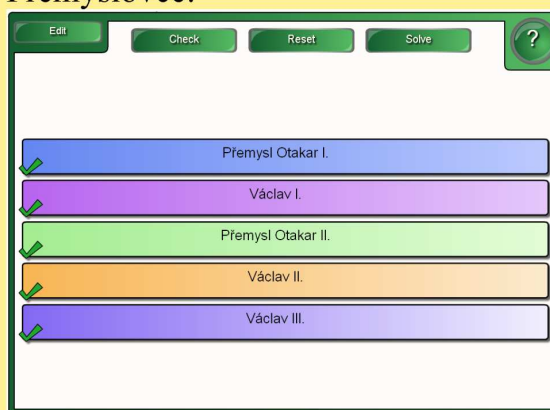
15 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák seřazuje chronologicky vládu jednotlivých panovníků
- žák uvádí významné činy panovníků

Srovnej chronologicky poslední
Přemyslovce:

Obrázek č. 146

Srovnej chronologicky poslední
Přemyslovce:

Obrázek č. 147

Poslední Přemyslovci

15 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje správná jména panovníků k činům

K jednotlivým činům přiřaďte
správného panovníka

Word	Description
<input type="text"/>	těžba stříbra v Jihlavě
<input type="text"/>	ražba pražského groše
<input type="text"/>	jeho osobou vymřeli Přemyslovci po meči
<input type="text"/>	rozšíření českého státu až k Jaderskému moři

Buttons: Přemysl Ot. ..., Václav I., Václav III., Václav II.

Obrázek č. 148

K jednotlivým činům přiřaďte
správného panovníka

Word	Description
✓ Václav III.	jeho osobou vymřeli Přemyslovci po meči
✓ Václav I.	těžba stříbra v Jihlavě
✓ Václav II.	ražba pražského groše
✓ Přemysl Ot. ...	rozšíření českého státu až k Jaderskému moři

Obrázek č. 149

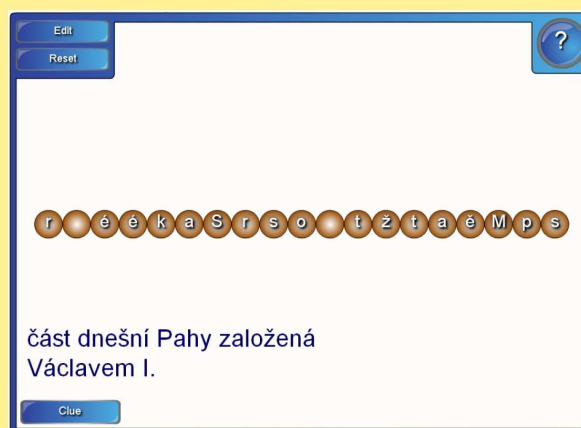
Poslední Přemyslovci

15 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

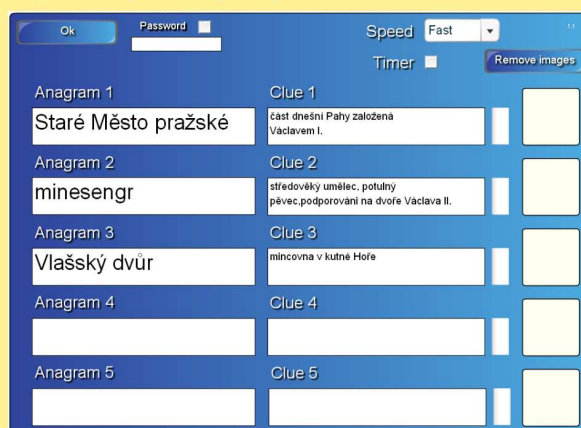
- žák seřazuje písmena tak, aby vytvořil pojem související s posledními přemyslovskými panovníky

Vylušti přesmyčky:

Obrázek č. 150

Vylušti přesmyčky:

Obrázek č. 151

Poslední Přemyslovci

15 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá pojmy související s Václavem II.
- žák uvádí, s kterými panovníky souvisejí zbylé pojmy

Obrázek č. 152

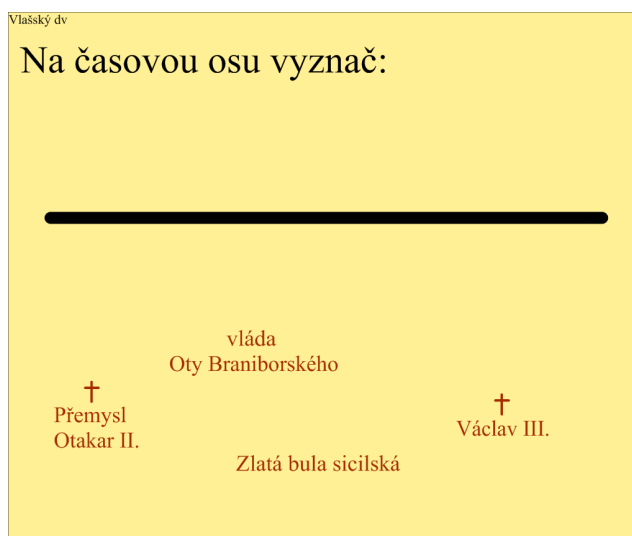
Obrázek č. 153

Poslední Přemyslovci

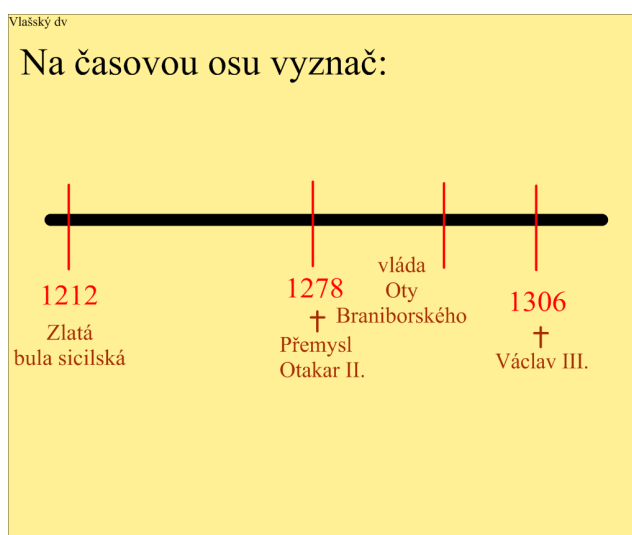
15 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák chronologicky seřazuje události na časovou osu

Obrázek č. 154

Obrázek č. 155

Poslední Přemyslovci

15 / 06

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje potřebné informace do výroků o svaté Anežce

Anežka Česká:

- byla dcerou .....
a ..... Václava I.
- založila klášter v Praze a stala se
jeho první .....
- pro svoji víru a dobročinnost byla .....
- je vyobrazena na bankovce v hodnotě .....

Obrázek č. 156

Anežka Česká:

- byla dcerou Přemysla Otakara I.
a ~~sestrou~~ ..... Václava I.
- založila klášter v Praze a stala se
jeho první ~~abatyši~~ .....
- pro svoji víru a dobročinnost byla ~~svatořečena~~ .....
- je vyobrazena na bankovce v hodnotě ~~50 Kč~~ .....

Obrázek č. 157

Použité zdroje:

- 1) www.farnost-zizkov.cz [online]. 2007 [cit. 2010-05-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.farnost-zizkov.cz/obrazky/11-13--Anezka-0000-Newsaints.jpg>>.
- 2) upload.wikimedia.org [online]. 2009 [cit. 2010-05-10]. Dostupné z WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/94/Praha_%C5%A0tef%C3%A1nik%C5%AFv_most,_Ane%C5%BESk%C3%BD_kl%C3%A1%C5%A1ter_small.jpg>.
- 3) upload.wikimedia.org [online]. 2010 [cit. 2010-05-10]. Dostupné z WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/6/68/Czech_50_koruny.jpg>.

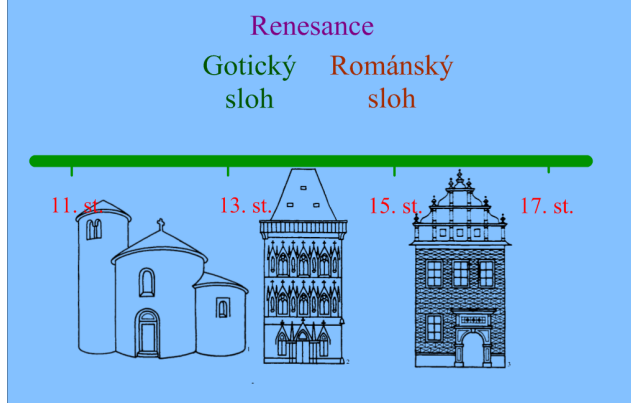
Románský a gotický sloh

16 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

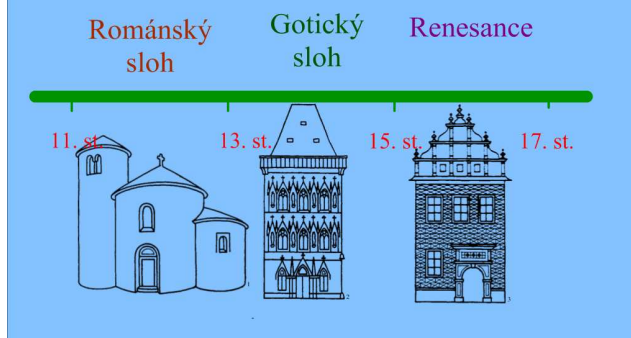
- žák analyzuje časovou osu a obrázky a na základě toho seřazuje na osu jednotlivé umělecké slohy

Vyznač na časové ose, jak následovaly jednotlivé slohy.

Obrázek č. 158

Vyznač na časové ose, jak následovaly jednotlivé slohy.

Obrázek č. 159

Použité zdroje:

- 1) PETRÁŇOVÁ, Lydie – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách - středověk, raný novověk. Pracovní sešit. Praha : Fortuna, 1997, s. 6.
- 2) PETRÁŇOVÁ, Lydie – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách - středověk, raný novověk. Pracovní sešit. Praha : Fortuna, 1997s.17.
- 3) PETRÁŇOVÁ, Lydie – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách - středověk, raný novověk. Pracovní sešit. Praha : Fortuna, 1997s. 23.

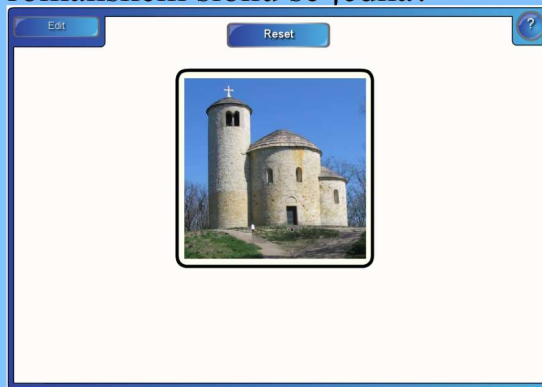
Románský a gotický sloh

16 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

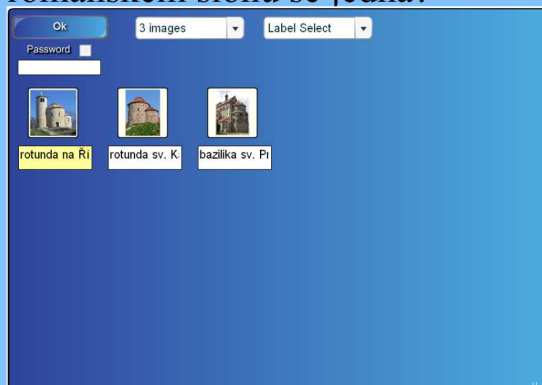
- žák pojmenovává vylosovanou stavbu a uvádí, kde ji můžeme vidět

O jakou památku postavenou v
románském slohu se jedná?

Obrázek č. 160

O jakou památku postavenou v
románském slohu se jedná?

Obrázek č. 161

Použité zdroje:

- 1) .info [online]. 2010 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z WWW: <<http://juracka.info/view.php?cisloclanku=2006032501>>.
- 2) picasaweb.google.com [online]. 2010 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z WWW: <<http://picasaweb.google.com/lh/photo/NfTk3KRdRmgtAsHwI-JxMg>>.
- 3) www.alena.ilcik.cz [online]. 2010 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.alena.ilcik.cz/0707telc.php>>.

Románský a gotický sloh

16 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje k obrázkům názvy staveb a uvádí, kde tyto stavby můžeme vidět

O jakou památku postavenou ve slohu gotickém se jedná?

Obrázek č. 162

O jakou památku postavenou ve slohu gotickém se jedná?

Obrázek č. 163

Použité zdroje:

- 1) cestovani.jeteL.cz [online]. 2010 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z WWW: <<http://cestovani.jeteL.cz/hrad-kost.php>>.
- 2) www.kudyznudy.cz [online]. 2010 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.kudyznudy.cz/cs/soutez/kviz11.html>>.
- 3) www.jsc.cz [online]. 2010 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.jsc.cz/vyletni-mista/ceska-republika/kutna-hora/>>.

Románský a gotický sloh

16 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá pojmy z architektury, které nesouvisejí s románským slohem a uvádí, ke kterému jinému slohu pojmy náležejí

Obrázek č. 164

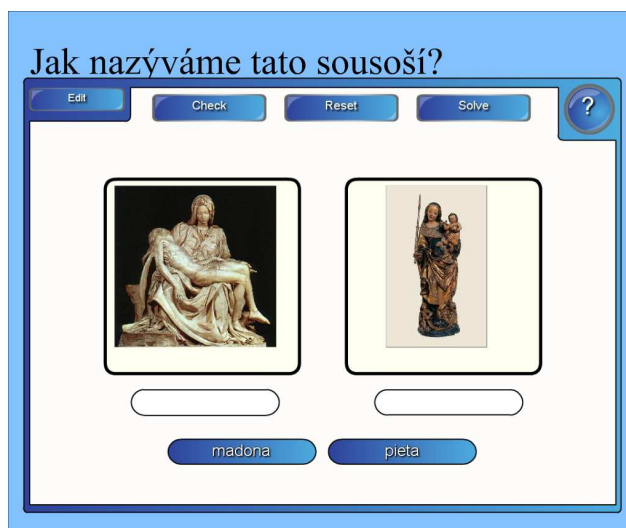
Obrázek č. 165

Románský a gotický sloh

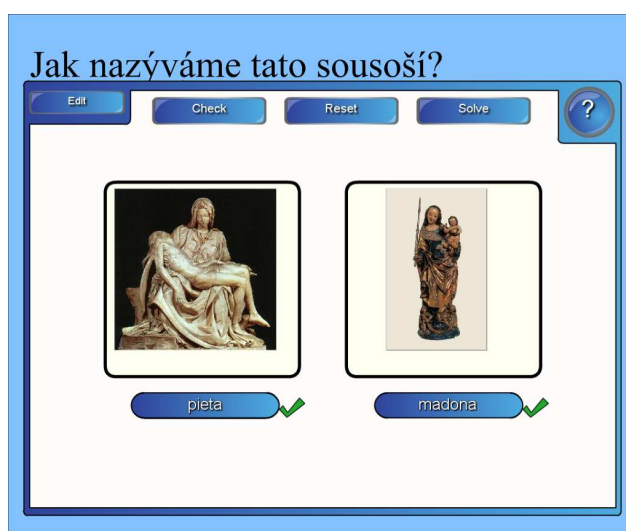
16 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje pojmy k obrázkům
- žák vlastními slovy vysvětluje, jaký je rozdíl mezi sochami

Obrázek č. 166

Obrázek č. 167

Použité zdroje:

- 1) *gardenofpraise.com* [online]. 2010 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z WWW: <<http://gardenofpraise.com/art50.htm>>.
- 2) *www.domazlice.info* [online]. 2010 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.domazlice.info/o-domazlicich/pamatky/domazlice/klasterni-kostel-nanebevzeti-panny-marie.html>>.

Křížové výpravy

17 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozhoduje, zda jsou jednotlivá tvrzení pravdivá, nebo nepravdivá a svá rozhodnutí kontroluje stiskem příslušného tlačítka

Urči, která tvrzení jsou pravdivá?

Křížové výpravy byly vojenské výpravy,
které vyhlášoval papež proti muslimům,
kacířům nebo pohanům.

ANO

NE

Křížové výpravy se dříve nazývali kruciáty.

ANO

NE

Účastníci výpravy byly označeni znamením
kříže našitým na šatech,
proto se nazývají křižáci.

ANO

NE

Obrázek č. 168

Urči, která tvrzení jsou pravdivá?

Křížové výpravy byly vojenské výpravy,
které vyhlášoval papež proti muslimům,
kacířům nebo pohanům.

ANO

NE

Křížové výpravy se dříve nazývali kruciáty.

ANO

NE

Účastníci výpravy byly označeni znamením
kříže našitým na šatech,
proto se nazývají křižáci.

ANO

NE

Obrázek č. 169

Křížové výpravy

17 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje správné údaje do textu o první křížové výpravě

Doplň:

První křížovou výpravu vyhlásil

papež ..... v roce .....

Jejím cílem bylo dobýt

.....
a osvobodit místa posvátná pro

křesťany z rukou .....

Obrázek č. 170

Doplň:

První křížovou výpravu vyhlásil

papež **Urbanem II.** v roce **1095**

Jejím cílem bylo dobýt

Jeruzalém

a osvobodit místa posvátná pro

křesťany z rukou **muslimů**

Obrázek č. 171

Použité zdroje:

1) www.assassins-creed.de [online]. 2008 [cit. 2010-05-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.assassins-creed.de/images/artikel/kreuzritter/191.jpg>>.

Křížové výpravy

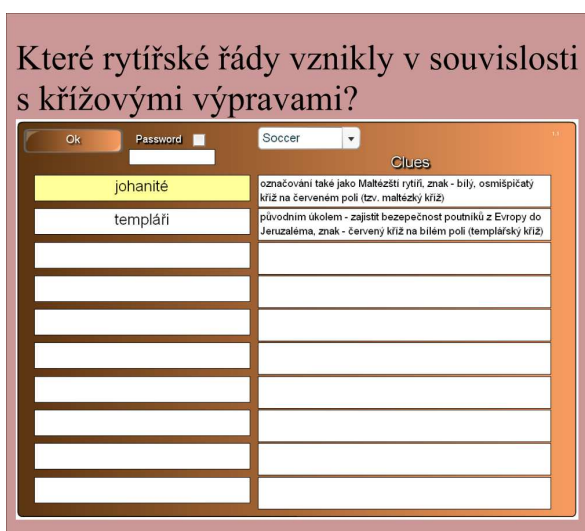
17 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá písmena, ze kterých skládá názvy rytířských řádů vzniklých v souvislosti s křížovými výpravami
- žák uvádí, které další rytířské řád zná

Obrázek č. 172

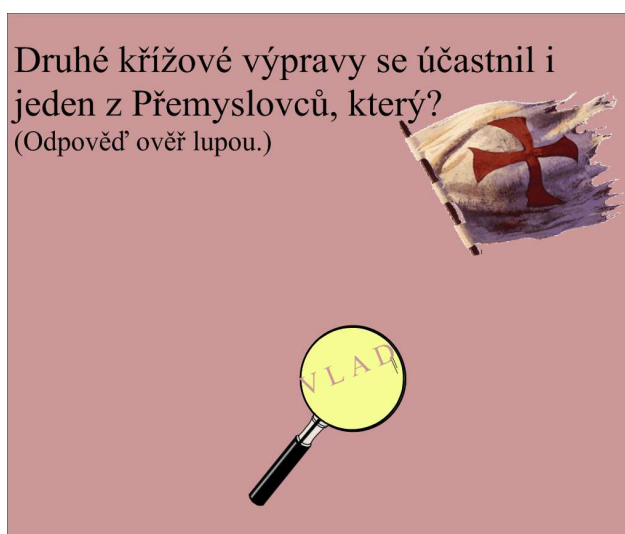

Obrázek č. 173

Křížové výpravy**17 / 04**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí, který příslušník z rodu Přemyslovců se účastnil druhé křížové výpravy a své tvrzení ověřuje lupou

Obrázek č. 174**Obrázek č. 175****Použité zdroje:**

1) shop.strato.de [online]. 2008 [cit. 2010-05-18]. Dostupné z WWW:
<<http://shop.strato.de/WebRoot/Store15/Shops/61351912/4816/11CA/819E/7C69/2C73/C0A8/28B9/DF7E/Standarte-5k5.gif>>.

Karel IV.**18 / 01**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje do textu o Karlu IV. správné údaje

Doplňte:

Karel IV. byl synem .....

a ..... Zasloužil se o

rozkvět českých zemí, proto se mu přezdívalo

..... O svém životě napsal

vlastní životopis .....

Zemřel v roce .....

Obrázek č. 176**Doplňte:**Karel IV. byl synem ..... **Jana Lucemburského** .....a ..... **Elišky Přemyslovny** ..... Zasloužil se o

rozkvět českých zemí, proto se mu přezdívalo

..... **Otec vlasti** ..... O svém životě napsalvlastní životopis ..... **Vita Caroli** .....Zemřel v roce ..... **1378** .....**Obrázek č. 177**

Karel IV.

18 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje názvy staveb a institucí založených Karlem IV. k jednotlivým obrázkům

Obrázek č. 178

Obrázek č. 179

Použité zdroje:

- 1) www.zamkyahrady.cz [online]. 2008 [cit. 2010-05-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.zamkyahrady.cz/wp-content/uploads/2008/08/hrad-karlstejn.jpg>>.
- 2) cs.wikipedia.org [online]. 2010 [cit. 2010-05-22]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Katedrala_svateho_Vita_pruceli.jpg>.
- 3) www.mediafax.cz [online]. 2010 [cit. 2010-05-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.mediafax.cz/domaci/2951963-Karlova-univerzita-obsadila-ve-svetovem-zebricku-univerzit-259-misto>>.
- 4) www.euroagentur.com [online]. 2009 [cit. 2010-05-22]. Dostupné z WWW: <http://www.euroagentur.com/img/_/100/karluv-most2.jpg>.

Karel IV.

18 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá a chronologicky přiřazuje jména manželek Karla IV.

Které 4 ženy měl Karel IV. za manželky?
Srovnajte chronologicky.

Anna Falcká

Anna Svídnická

Anna Přemyslovna

Eliška Přemyslovna   Blanka z Valois

Alžběta Pomořanská

Obrázek č. 180

Které 4 ženy měl Karel IV. za manželky?
Srovnajte chronologicky.

Blanka z Valois

Anna Falcka

Anna Svidnicka

Alzbeta Pomorans

Eliška Přemyslovna   Blanka z Valois

Alžběta Pomořanská

Obrázek č. 181

Karel IV.**18 / 04**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák identifikuje postupně se odkrývajcí obrázek

Co je na obrázku?

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

Obrázek č. 182

Co je na obrázku?

Obrázek č. 183**Použité zdroje:**1) www.vesmir.cz [online]. 2010 [cit. 2010-05-23]. Dostupné z WWW: <http://www.vesmir.cz/files/obr/nazev/2000_018_02.jpg/type/html>.

Karel IV.**18 / 05**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí, které královské a císařské tituly získal Karel IV.
- žák stručně definuje vlastními slovy jednotlivé tituly

Které královské a císařské tituly získal Karel IV.?

.....

.....

.....

Obrázek č. 184

Které královské a císařské tituly získal Karel IV.?

..... král římský .....

..... král český .....

..... císař římský .....

Obrázek č. 185**Použité zdroje:**

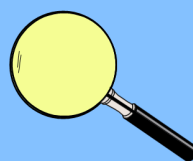
1) www.pribeh-hradu.cz [online]. 2007 [cit. 2010-05-23]. Dostupné z WWW: < <http://www.pribeh-hradu.cz/data/viteze/karelrodokmen.jpg> >.

Karel IV.**18 / 06**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí divadelní hru zpracovávající pověst o hradě Karlštejně, pojmenovává jejího autora
- žák svá tvrzení zkontroluje lupou

Kdo napsal divadelní hru, která líčí údajnou pověst, že na Karlštejn nesměla vstoupit žádná žena? Jak se hra jmenuje? (Odpověď ověř lupou.)

Obrázek č. 186

Kdo napsal divadelní hru, která líčí údajnou pověst, že na Karlštejn nesměla vstoupit žádná žena? Jak se hra jmenuje? (Odpověď ověř lupou.)

J
A
R
O
S
L
A
VRCHLICKÝ

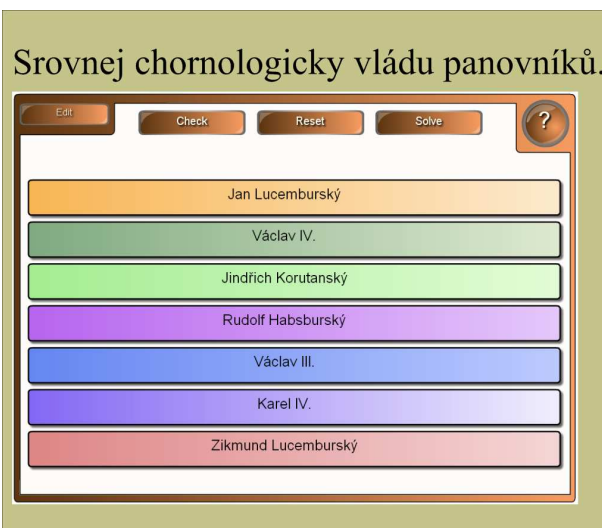
Obrázek č. 187

Lucemburkové

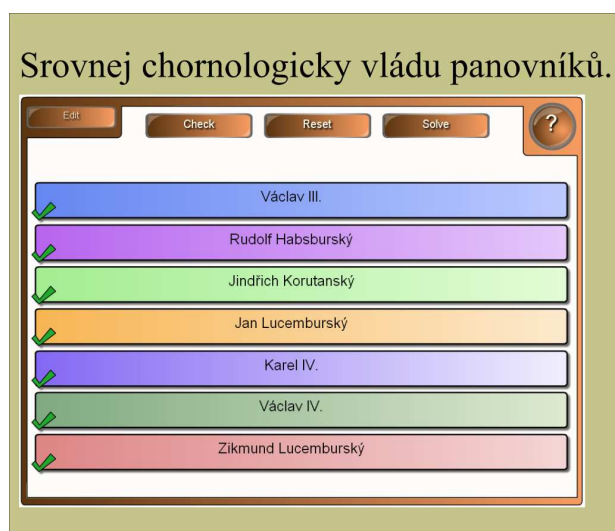
19 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák seřazuje chronologicky panovníky podle doby jejich vlády a uvádí jejich významné počiny

Obrázek č. 188

Obrázek č. 189

Lucemburkové

19 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje jména panovníků k přezdívkám a vysvětluje proč jim lid začal takto říkat

Přiřaď k panovníkům jejich přezdívky a vysvětli, proč se jim tak říkalo.

Word	Description
<input type="text"/>	Otec vlasti Jan Lucemb...
<input type="text"/>	Liška ryšavá Karel IV.
<input type="text"/>	Král cizinec Zikmund

Obrázek č. 190

Přiřaď k panovníkům jejich přezdívky a vysvětli, proč se jim tak říkalo.

Word	Description
✓ Karel IV.	Otec vlasti
✓ Zikmund	Liška ryšavá
✓ Jan Lucemb...	Král cizinec

Obrázek č. 191

Lucemburkové

19 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje chybějící informace do textu o Janu Lucemburském

Doplňte:

Jan Lucemburský získal českou korunu díky sňatku
 s ..... - sestrou .....
 - posledního panovníka z rodu .....
 V r. .... padl v bitvě .....
 která byla součástí tzv. .... války.

Obrázek č. 192

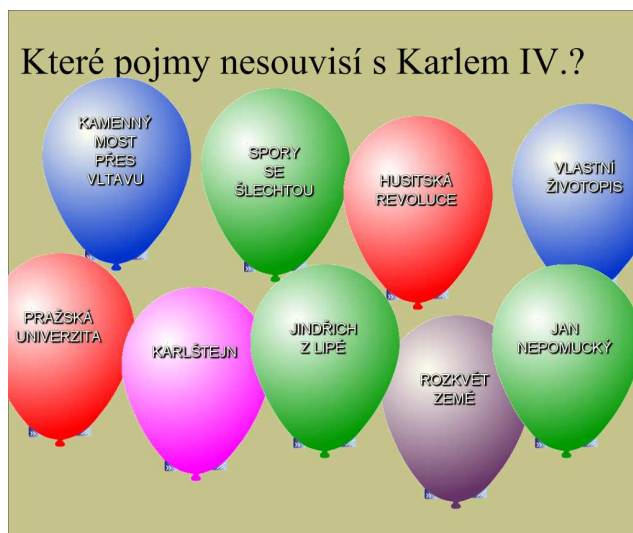
Doplňte:

Jan Lucemburský získal českou korunu díky sňatku
 s Eliškou Přemyslovnou - sestrou Václava III.....
 - posledního panovníka z rodu Přemyslovců.....
 V r. 1346..... padl v bitvě u Kresčaku.....
 která byla součástí tzv. stoleté..... války.

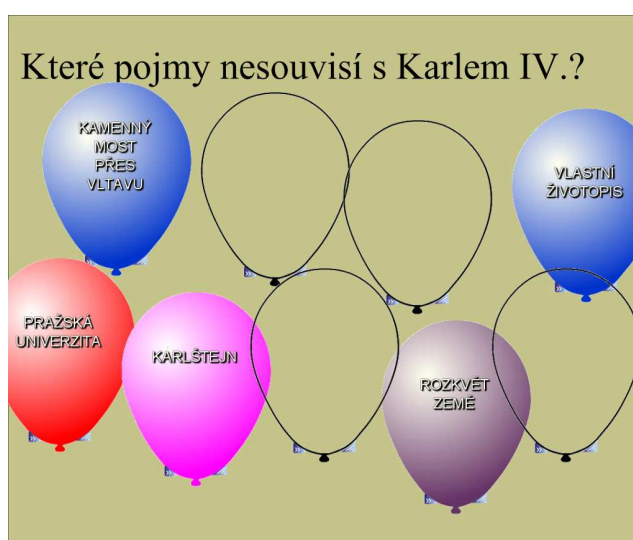
Obrázek č. 193

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá pojmy, které nesouvisí s osobou Karla IV. a uvádí, s kterým jiným panovníkem jsou tyto údaje spojeny

Obrázek č. 194

Obrázek č. 195

Lucemburkové

19 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se panovníků z rodu Lucemburků na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

Která tvrzení jsou správná?

Roku 1409 vydal Karel IV. tzv. Dekret kutnohorský.

Jan Nepomucký byl svržen z Karlova mostu do Vltavy na příkaz Václava IV.

Karel IV. byl nejen český král, ale i císař Svaté říše římské.

Karel IV. byl vychováván na francouzském královském dvoře.

Obrázek č. 196

Která tvrzení jsou správná?

Roku 1409 vydal Karel IV. tzv. Dekret kutnohorský.

Jan Nepomucký byl svržen z Karlova mostu do Vltavy na příkaz Václava IV.

Karel IV. byl nejen český král, ale i císař Svaté říše římské.

Karel IV. byl vychováván na francouzském královském dvoře.

Obrázek č. 197

Lucemburkové

19 / 06

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

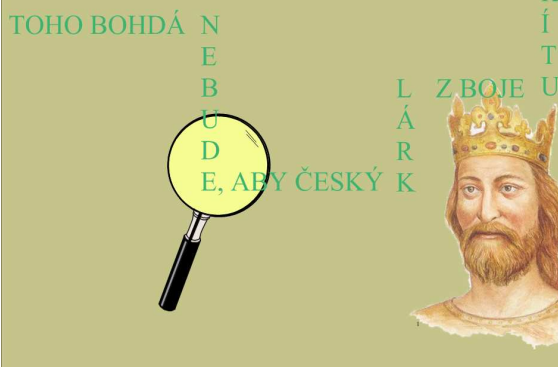
- žák uvádí, jak zněla poslední slova Jana Lucemburského
- žák své tvrzení kontroluje za pomoci lupy

Znáte údajná poslední slova Jana
Lucemburského?
(Odpověď ověř lupou.)

Obrázek č. 198

Znáte údajná poslední slova Jana
Lucemburského?
(Odpověď ověř lupou.)

Obrázek č. 199

Použité zdroje:

1) info-koktejl.cz [online]. 2010 [cit. 2010-05-25]. Dostupné z WWW: <<http://info-koktejl.cz/gallery/1200440970.jpg>>.

Stoletá válka**20 / 01**

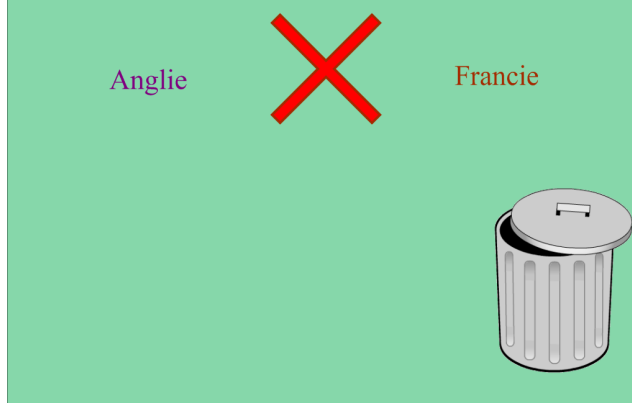
Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá a graficky znázorňuje, které dva státy proti sobě bojovali ve stoleté válce

Stoletá válka byla konfliktem mezi:

Obrázek č. 200

Stoletá válka byla konfliktem mezi:

Obrázek č. 201**Použité zdroje:**

1) BUREŠOVÁ, Hana: Flash aplikace, školení AV Media, Praha, 2009.

Stoletá válka

20 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje správné informace do opakovacího textu o příčinách dlouhodobých sporů mezi Anglií a Francií

Doplň:

Soupeření Anglie s Francií započalo již v 11. století,

kdy n..... vévoda

V..... D..... získal moc

nad A..... Francouzský král ho ale odmítl

uznat rovnocenným partnerem, považoval ho stále

za svého l.....

Obrázek č. 202

Doplň:

Soupeření Anglie s Francií započalo již v 11. století,

kdy n~~ormanský~~..... vévodaV~~ilém~~..... D~~obývateľ~~..... získal mocnad A~~nglií~~..... Francouzský král ho ale odmítl

uznat rovnocenným partnerem, považoval ho stále

za svého l~~eníka~~.....

Obrázek č. 203

Stoletá válka

20 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správné odpovědi
- žák uvádí doplňující informace k jednotlivým odpovědím

Vyber správnou odpověď:

Edit

Next

?

Příčinou stoleté války bylo:

A	spor anglického a francouzského krále o užívání průlivu La Manche	C	neshody anglikánskou a katolickou církví
B	odmitnutí anglického krále jako nástupníka Kapetovců na fr.	D	spor o španělské dědictví

Obrázek č. 204

Další otázky:

Q.2 – Stoletá válka trvala:

a) přesně sto let	b) méně než sto let
c) více než sto let	d) trvá dodnes

Q.3 – V jedné z bitev stoleté války padl i český panovník, byl to:

a) Václav III. v bitvě u Azincourtu
b) Jan lucemburský v bitvě u Azincourtu
c) Václav III. v bitvě u Kresčaku
d) Jan Lucemburský v bitvě u Kresčaku

Stoletá válka

20 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí jméno francouzské hrdinky stoleté války
- žák své tvrzení kontroluje za pomoci lupy

Urči, kdo jsem:

(Odpověď ověř lupou.)

Byla jsem obyčejná venkovská dívka, které Boží hlas přikázal, aby se postavila do čela francouzských vojsk. Nad Angličany jsem zvítězila v mnoha bitvách, avšak v jedné z nich mě nepřátelé zajali a později upálili jako čarodějnici.

Obrázek č. 205

Urči, kdo jsem:

(Odpověď ověř lupou.)

Byla jsem obyčejná venkovská dívka, které Boží hlas přikázal, aby se postavila do čela francouzských vojsk. Nad Angličany jsem zvítězila v mnoha bitvách, avšak v jedné z nich mě nepřátelé zajali a později upálili jako čarodějnici.

Obrázek č. 206

Stoletá válka

20 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se stoleté války na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

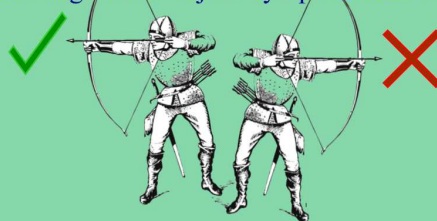
Urči, která tvrzení jsou pravdivá:

Ve stoleté válce zvítězili Angličané.

Francouzští králové byli korunováni v Remeši.

Na francouzském území zůstal po stoleté válce pod nadvládou Angličanů pouze přístav Calais.

Oporou anglického vojska byli především lučištníci.

Obrázek č. 207

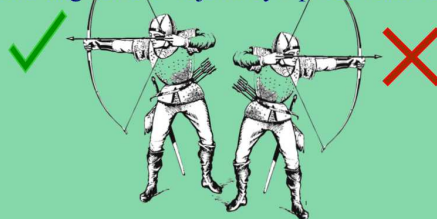
Urči, která tvrzení jsou pravdivá:

Ve stoleté válce zvítězili Angličané. X

Francouzští králové byli korunováni v Remeši. ✓

Na francouzském území zůstal po stoleté válce pod nadvládou Angličanů pouze přístav Calais. ✓

Oporou anglického vojska byli především lučištníci. ✓

Obrázek č. 208

Použité zdroje:

1) www.edupics.com [online]. 2010 [cit. 2010-05-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.edupics.com/archer-t13281.jpg>>.

Jan Hus

21 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje text o Janu Husovi a doplňuje do něj správné informace
- žák navrhuje jiná možná doplnění

Doplňte:

Jan Hus byl ..... požadující
 nápravu poměrů v ..... Kritizoval
 zejména prodej ..... Všichni věřící,
 tedy i duchovní, měli žít podle zásad .....
 Církev by neměla lpět na .....,
 ale měla by se věnovat výhradně službě věřícím.

Obrázek č. 209

Doplňte:

Jan Hus byl ..... požadující
 nápravu poměrů v ..... Kritizoval
 zejména prodej ..... Všichni věřící,
 tedy i duchovní, měli žít podle zásad .....
 Církev by neměla lpět na .....,
 ale měla by se věnovat výhradně službě věřícím.

Obrázek č. 210

Jan Hus

21 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

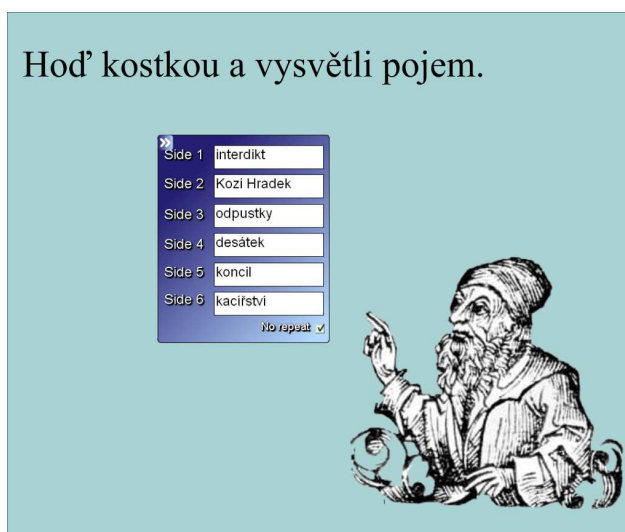
- žák vlastními slovy definuje vylosovaný pojem
- žák diskutuje o vylosovaném pojmu

Hod' kostkou a vysvětli pojem.

Obrázek č. 211

Hod' kostkou a vysvětli pojem.

Obrázek č. 212

Použité zdroje:

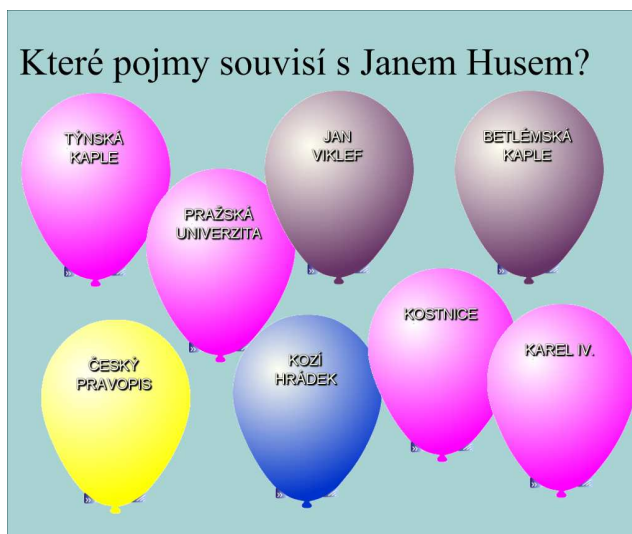
1) *bohemia.free.fr* [online]. 2007 [cit. 2010-05-17]. Dostupné z WWW: <<http://bohemia.free.fr/images/portraits/hus6.jpg>>.

Jan Hus

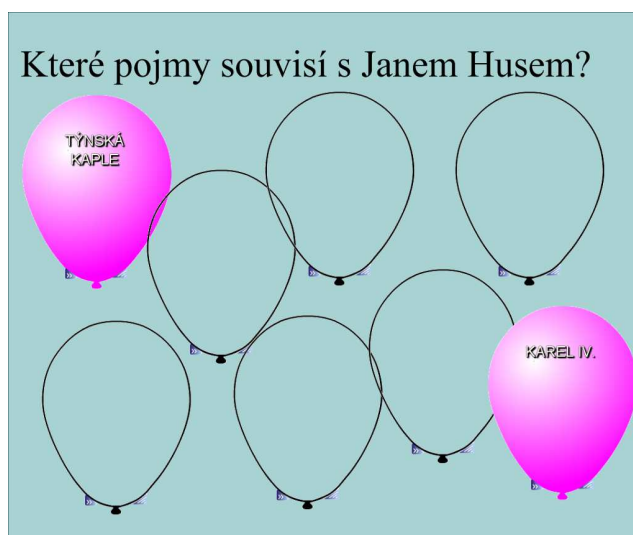
21 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá pojmy související s osobou Jana husa

Obrázek č. 213

Obrázek č. 214

Jan Hus

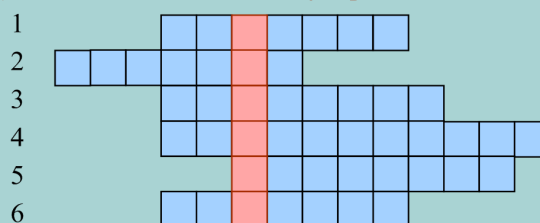
21 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje příslušné informace související s osobou Jana Husa
- žák vlastními slovy definuje pojem „klatba“ a uvádí ho do souvislosti s Janem Husem

Doplň křížovku a vysvětli tajenku:

- 1) Český král, nástupce Václava IV.
- 2) soubor Husových kázání
- 3) hrad, místo působení Jana Husa
- 4) dekret z r. 1409 omezující vliv cizinců na uni
- 5) jméno jezera, na jehož břehu leží Kostnice
- 6) stavba ze dřeva, na které byl upálen Jan Hus

Obrázek č. 215

Doplň křížovku a vysvětli tajenku:

- 1) Český král, nástupce Václava IV.
- 2) soubor Husových kázání
- 3) hrad, místo působení Jana Husa
- 4) dekret z r. 1409 omezující vliv cizinců na uni
- 5) jméno jezera, na jehož břehu leží Kostnice
- 6) stavba ze dřeva, na které byl upálen Jan Hus

Obrázek č. 216

Jan Hus

21 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správné odpovědi, případně doplňuje další informace k jednotlivým odpovědím

Vyber správnou odpověď.

Edit

Next

?

Jan Hus nenapsal:

A

C

B

D

Obrázek č. 217

Další otázky:

Q.2 – Ochranný glejt vystavil Janu husovi na cestu do Kostnice:

a) Zikmund Lucemburský	b) Václav IV.
c) papež	d) arcibiskup

Q.3 – Kromě Jana Husa byl koncilem k trestu smrti upálením odsouzen i jeho přívrženec:

a) Jakoubek ze Stříbra	b) Jan Želivský
c) Petr Chelčický	d) Jeroným Pražský

Husitství

22 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje text o Janu Husovi a husitství a doplňuje správné informace

Doplňte:

Upálení ..... dne .....

vyvolalo v českých zemích hnutí odporu.

Husovým stoupencům se začalo

říkat .....

Jejich spolčeným symbolem

se stal .....

Obrázek č. 218

Doplňte:

Upálení ..... Jana Husa ..... dne ..... 6. 7. 1415 .....

vyvolalo v českých zemích hnutí odporu.

Husovým stoupencům se začalo

říkat ..... husité .....

Jejich spolčeným symbolem

se stal ..... kalich .....

Obrázek č. 219

Použité zdroje:

1) www.quido.cz [online]. 2005 [cit. 2010-05-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.quido.cz/osobnosti/images/hus.jpg>>.

Husitství

22 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správné odpovědi na otázky týkající se počátku husitské revoluce

Vyber správnou odpověď:

Edit

Next

?

Za počátek husitské revoluce se považuje:

A

smrt Jana Husa

B

založení Tábora

C

první pražská defenestrace

D

nástup Zikmunda Lucemburského na český trůn

Obrázek č. 220

Další otázky:

Q.2 – První pražská defenestrace proběhla 30. července roku:

a) 1418	b) 1419
c) 1420	d) 1421

Q.3 – V čele davu, který stál za vyhozením konšelů z okna, byl kazatel:

a) Jakoubek ze Stříbra	b) Jeroným Pražský
c) Petr Payne	d) Jan Želivský

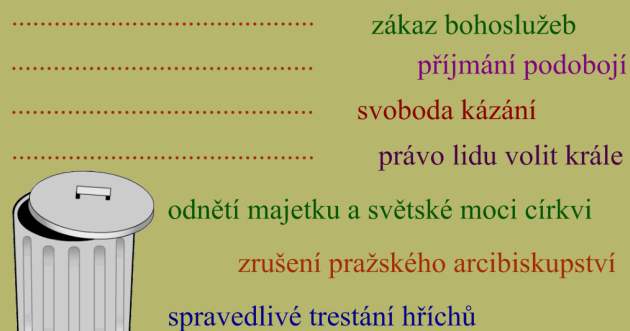
Husitství

22 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

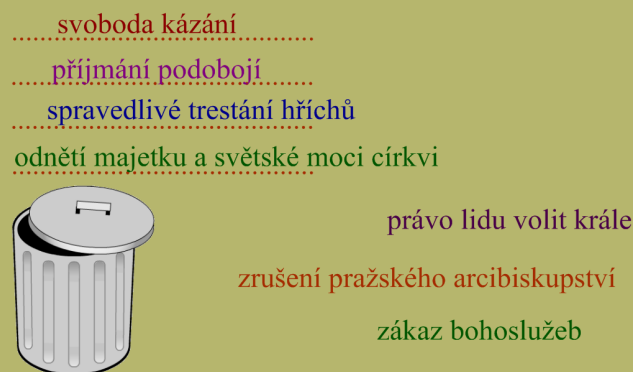
- žák vybírá a doplňuje správné body tzv. čtyř artikul pražských a vlastními slovy je vysvětluje

Které body obsahovaly tzv. čtyři pražské artikuly?

Obrázek č. 221

Které body obsahovaly tzv. čtyři pražské artikuly?

Obrázek č. 222

Použité zdroje:

1) BUREŠOVÁ, Hana: Flash aplikace, školení AV Media, Praha, 2009.

Husitství

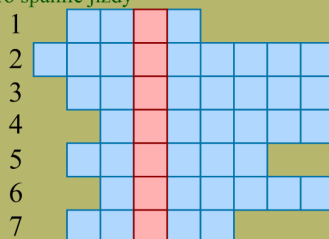
22 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje příslušné informace související s husitstvím
- žák vlastními slovy definuje pojem „Basilej“ a uvádí ho do souvislosti s husitstvím

Doplň křížovku a vysvětli tajenku:

- 1) hrad, při jehož obléhání přišel Žižka o oko
- 2) město, od kterého utekli křižáci, když slyšeli husitský zpěv
- 3) město, kde byl odsouzen k smrti Jan Hus
- 4) jak se nazývali východočeští husité po smrti Žižky?
- 5) město, kde se konal r. 1421 sněm
- 6) velitel husitských vojsk
- 7) jiný název pro spanilé jízdy

Obrázek č. 223

Doplň křížovku a vysvětli tajenku:

- 1) hrad, při jehož obléhání přišel Žižka o oko
- 2) město, od kterého utekli křižáci, když slyšeli husitský zpěv
- 3) město, kde byl odsouzen k smrti Jan Hus
- 4) jak se nazývali východočeští husité po smrti Žižky?
- 5) město, kde se konal r. 1421 sněm
- 6) velitel husitských vojsk
- 7) jiný název pro spanilé jízdy

Obrázek č. 224

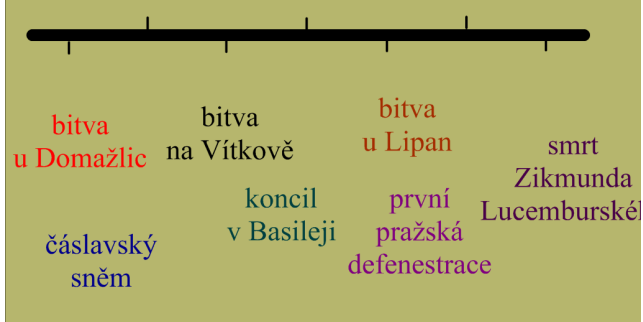
Husitství

22 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák zařazuje chronologicky jednotlivé události husitské revoluce na časovou osu a doplňuje příslušná data

Doplň na časovou osu následující události:

Obrázek č. 225

Doplň na časovou osu následující události:

Obrázek č. 226

Husitství

22 / 06

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí jméno významného velitele husitských vojsk
- žák své tvrzení kontroluje za pomoci lupy

Kdo jsem?

(Odpověď ověř lupou.)

Byl jsem významným velitelem husitských vojsk. Svedl jsem několik vítězných bitev, avšak bitva u Lipan se mi stala osudnou. Své přízvisko jsem získal díky neoblíbenému plnovousu, který v mé době nosila většina táborských kazatelů.

Obrázek č. 227

Kdo jsem?

(Odpověď ověř lupou.)

Byl jsem významným velitelem husitských vojsk. Svedl jsem několik vítězných bitev, avšak bitva u Lipan se mi stala osudnou. Své přízvisko jsem získal díky neoblíbenému plnovousu, který v mé době nosila většina táborských kazatelů.

Obrázek č. 228

Husitství

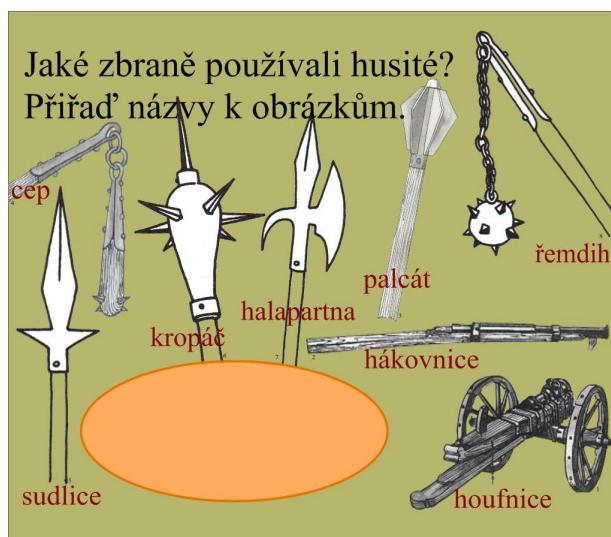
22 / 07

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje názvy jednotlivých husitských zbraní ke správným obrázkům

Obrázek č. 229

Obrázek č. 230

Použité zdroje:

- 1) www.husitstvi.cz [online]. 2010 [cit. 2010-06-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.husitstvi.cz/vyzbroj4.php>>.
- 2) www.husitstvi.cz [online]. 2010 [cit. 2010-06-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.husitstvi.cz/vyzbroj9.php>>.
- 3) wagner.bitva.cz [online]. 2010 [cit. 2010-06-01]. Dostupné z WWW: <<http://wagner.bitva.cz/images/wag05-18.jpg>>.
- 4) wagner.bitva.cz [online]. 2005 [cit. 2010-06-01]. Dostupné z WWW: <<http://wagner.bitva.cz/images/wag05-38.jpg>>.
- 5) PETRÁNOVÁ, Lydie – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách - středověk, raný novověk. Pracovní sešit. Praha : Fortuna, 1997s. 19.

Husitství

22 / 08

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje text, vybírá správné možnosti a doplňuje jimi jednotlivé výroky

Doplň vhodnými výrazy:

Dohoda mezi husity a basilejským koncilem

byla vyhlášena r.

Drag text here

v

Drag text here

Chebu
Jihlavě Olomouci
Praze

1436 1433
1466 1463

Obrázek č. 231

Doplň vhodnými výrazy:

Dohoda mezi husity a basilejským koncilem

byla vyhlášena r.

1436

v

Jihlavy

Chebu
Jihlavě Olomouci
Praze

1436 1433
1466 1463

Obrázek č. 232

Doba Poděbradská**23 / 01**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák seřazuje chronologicky vládu jednotlivých panovníků
- žák uvádí zda a čím byli panovníci významní

Srovnej chronologicky vládu těchto panovníků:

The screenshot shows a digital interface for a timeline activity. At the top, there are four buttons: 'Edit', 'Check', 'Reset', and 'Solve', followed by a question mark icon. Below these buttons is a large empty rectangular area for the timeline. At the bottom of this area, there are four horizontal bars representing rulers, each with a name and a colored background: ZIKMUND LUCEMBURSKÝ (blue), JIŘÍ Z PODĚBRAD (orange), ALBRECHT HABSBURSKÝ (purple), and LADISLAV POHROBEK (green).

Obrázek č. 233

Srovnej chronologicky vládu těchto panovníků:

This screenshot shows the same digital interface as the previous one, but the rulers are now sorted chronologically. The bars are ordered from top to bottom as: ZIKMUND LUCEMBURSKÝ (blue), ALBRECHT HABSBURSKÝ (purple), LADISLAV POHROBEK (green), and JIŘÍ Z PODĚBRAD (orange). Each bar has a small green checkmark on its left side, indicating that the sorting is correct.

Obrázek č. 234

Doba Poděbradská

23 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správné odpovědi na otázky týkající se vlády Ladislava Pohrobka

Vyberte správnou odpověď:

Edit

Next

?

Za nezletilého Ladislava Pohrobka vládl v Čechách Jiří z Poděbrad, v Uhrách se stal(a) správcem země:

A Alžběta Lucemburská

C Jan Jiskra z Brandýsa

B Jan Hunyadi

D Fridrich III. Habsburský

Obrázek č. 235

Další otázky:

Q.2 – Jiří z Poděbrad byl zvolen králem až po smrti Ladislava Pohrobka. Bylo to v roce:

a) 1458	b) 1438
c) 1478	d) 1498

Q.3 – V Uhrách byl po smrti Ladislava pohrobka zvolen králem:

a) Vladislav Jagellonský	b) Matyáš Korvín
c) Jiří z Poděbrad	d) Fridrich III. Habsburský

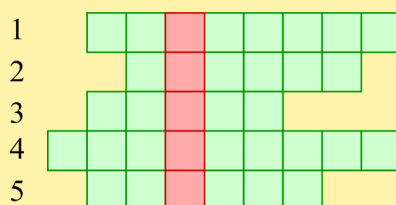
Doba Poděbradská**23 / 03**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje příslušné informace související s obdobím života Jiřího z Poděbrad
- žák odhaduje, proč se Ladislavu Pohrobkovi říkalo „holec“

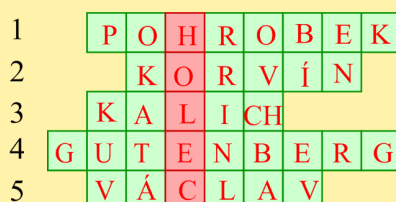
Vyluštěte křížovku a vysvětlete tajenku.

- 1) ten, kdo se narodí po smrti otce
- 2) zeť Jiřího z Poděbrad - Matyáš...
- 3) symbol husitů
- 4) vynálezce knihtisku
- 5) jméno staršího bratra Zikmunda Lucemburského

Obrázek č. 236

Vyluštěte křížovku a vysvětlete tajenku.

- 1) ten, kdo se narodí po smrti otce
- 2) zeť Jiřího z Poděbrad - Matyáš...
- 3) symbol husitů
- 4) vynálezce knihtisku
- 5) jméno staršího bratra Zikmunda Lucemburského

Obrázek č. 237

Doba Poděbradská

23 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá a přiřazuje správné pojmy do textu o vládě Jiřího z Poděbrad

Doplň z nabídky:

Proti vládě Jiřího z Poděbrad se postavil .....,

který zrušil platnost .....,

dal Jiřího do ..... a vyhlásil proti

Čechům ..... Tu vedl další

odpůrce Jiřího - ..... král Matyáš Korvín.

Obrázek č. 238

Doplň z nabídky:

Proti vládě Jiřího z Poděbrad se postavil ... papež .....,

který zrušil platnost ..... jihlavských kompaktát .....,

dal Jiřího do ..... klatby ..... a vyhlásil proti

Čechům ..... křížovou výpravu ..... Tu vedl další

odpůrce Jiřího - ..... uherský ..... král Matyáš Korvín.

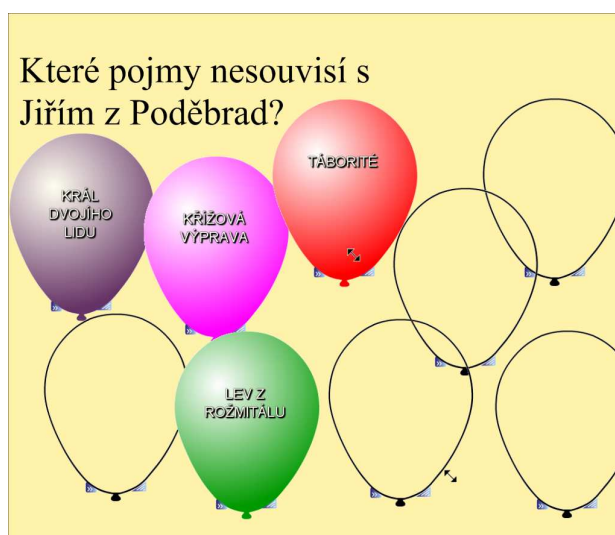

Obrázek č. 239

Doba Poděbradská**23 / 05**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá pojmy, které přímo nesouvisí s osobou Jiřího z Poděbrad

Obrázek č. 240**Obrázek č. 241**

Jagellonci na českém trůně

24 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se Jagellonců na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

Která tvrzení jsou pravdivá?

Vladislav Jagellonský byl synem Jiřího z Poděbrad.

Vladislav Jagellonský se musel o vládu dělit s Matyášem Korvínem.

Vladislav Jagellonský odmítal tolerovat kališníky.

Po smrti Matyáše Korvína vzniklo česko-uherské soustátí pod vládou Jagellonců.

Obrázek č. 242

Která tvrzení jsou pravdivá?

Vladislav Jagellonský byl synem Jiřího z Poděbrad.

Vladislav Jagellonský se musel o vládu dělit s Matyášem Korvínem.

Vladislav Jagellonský odmítal tolerovat kališníky.

Po smrti Matyáše Korvína vzniklo česko-uherské soustátí pod vládou Jagellonců.

Obrázek č. 243

Použité zdroje:

1) www.zelenahora.cz [online]. 2007 [cit. 2010-06-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenahora.cz/jiri.jpg>>.

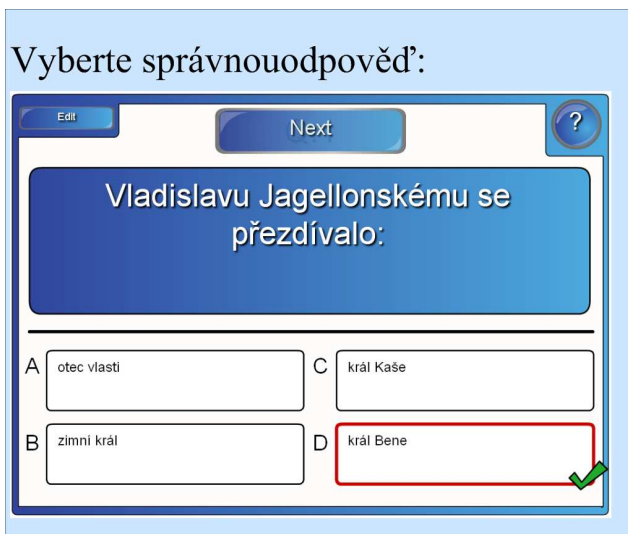
Jagellonci na českém trůně

24 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správné odpovědi, případně je vlastními slovy vysvětluje

Vyberte správnou odpověď:

Vladislavu Jagellonskému se přezdívalo:

A otec vlasti   C král Kaše

B zimní král   D král Bene

Obrázek č. 244

Další otázky:

Q.2 – V roce 1485 byl uzavřen kutnohorský mír, který:

a) urovnal spory mezi panovníkem a šlechtou	b) zakazoval katolictví
c) zrovnoprávňoval kališnictví a katolictví	d) zakazoval kališnictví

Q.3 – Zákoník vydaný za Vladislava Jagellonského se nazývá:

a) Zemský zákoník	b) České zřízení zemské
c) Vladislavův zákoník	d) Vladislavské zřízení zemské

Jagellonci na českém trůně

24 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje do textu správné odpovědi

Doplň:

Po smrti Vladislava Jagellonského nastoupil na trůn
jeho syn ....., který musel
svoji zemi chránit před nájezdy .....
Roku ..... zemřel v bitvě .....
a na český trůn usedli panovníci z rodu .....

Obrázek č. 245

Doplň:

Po smrti Vladislava Jagellonského nastoupil na trůn
jeho syn .....**Ludvík Jagellonský**....., který musel
svoji zemi chránit před nájezdy .....**Turků**.....
Roku ...**1526**... zemřel v bitvě .....**u Moháče**.....
a na český trůn usedli panovníci z rodu ...**Habsburků**...

Obrázek č. 246

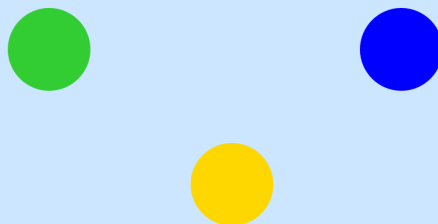
Jagellonci na českém trůně

24 / 04

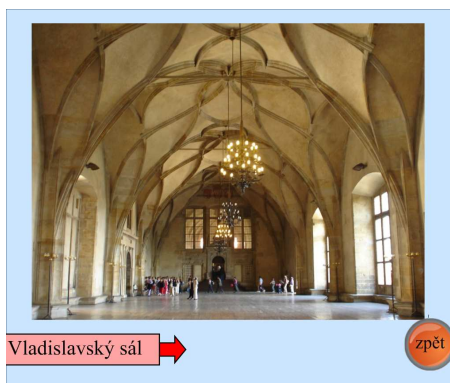
Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák si náhodně vybírá obrázek a uvede, která památka z doby jagellonské je na něm zobrazena
- žák popíše typické prvky gotického slohu

Umělecký sloh v době vlády Jagellonců se nazývá jagellonská gotika, poznáš typické památky této doby?

Obrázek č. 247

Vladislavský sál →

zpět

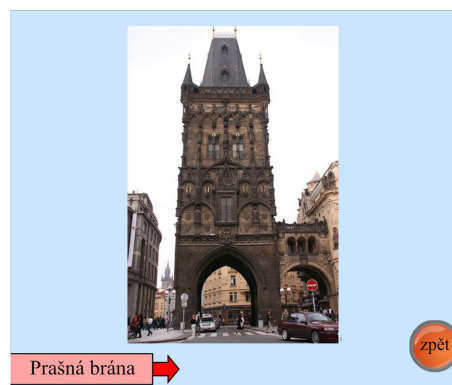
Obrázek č. 248

chrám sv. Barbory v Kutné Hoře →

zpět

Obrázek č. 249

Prašná brána →

zpět

Obrázek č. 250

Použité zdroje:

- 1) [wikimedia](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/60/Pra%C5%BEsk%C3%BD_hrad_Vladislavsk%C3%BD_s%C3%A1l_01.jpg) [online]. 2008 [cit. 2010-06-03]. Dostupné z WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/60/Pra%C5%BEsk%C3%BD_hrad_Vladislavsk%C3%BD_s%C3%A1l_01.jpg>.
- 2) [leto.in-pocasi.eu](http://leto.in-pocasi.eu/kutna-hora/barbory.jpg) [online]. 2010 [cit. 2010-06-03]. Dostupné z WWW: <<http://leto.in-pocasi.eu/kutna-hora/barbory.jpg>>.
- 3) [www.azylpromilence.com.cz](http://www.azylpromilence.com.cz/obrazky/brana.jpg) [online]. 2009 [cit. 2010-06-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.azylpromilence.com.cz/obrazky/brana.jpg>>.

Jagellonci na českém trůně

24 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje jednotlivé činy ke správným panovníkům

Přiřaď fakta ke správnému panovníkovi:

Obrázek č. 251

Přiřaď fakta ke správnému panovníkovi:

Obrázek č. 252

Vladislav Jagellonský:

- Kutnohorský sněm
- Vladislavský sál
- zapsání zemského práva r. 1500
- první Jagellovec na č. trůně

Ludvík Jagellonský:

- poslední Jagellovec na č. trůně
- bitva u Moháče
- boje s Turky

Renesance a humanismus

25 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se renesance a humanismu na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

Urči, která tvrzení jsou pravdivá:

Renesance vycházela z antické kultury.

Humanismus je jeden z uměleckých slohů a následoval po renesanci.

Kolébku renesance a humanismu se stala Itálie.

Středem zájmu humanistů je Bůh.

Obrázek č. 253

Urči, která tvrzení jsou pravdivá:

Renesance vycházela z antické kultury.

Humanismus je jeden z uměleckých slohů a následoval po renesanci.

Kolébku renesance a humanismu se stala Itálie.

Středem zájmu humanistů je Bůh.

Obrázek č. 254

Použité zdroje:

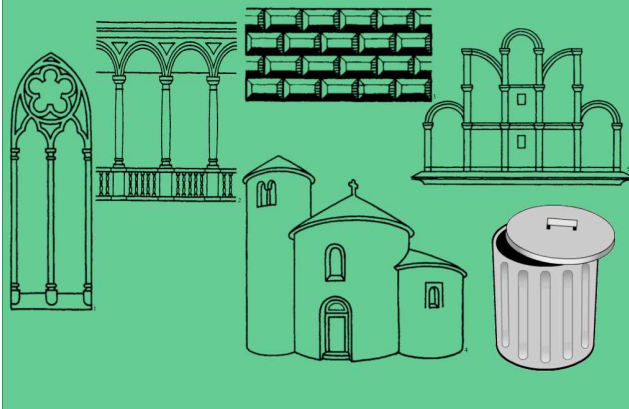
1) www.ahoffmann-illustration.de [online]. 2008 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ahoffmann-illustration.de/archives/Figur-Ronald-R.jpg>>.

Renaissance a humanismus**25 / 02**

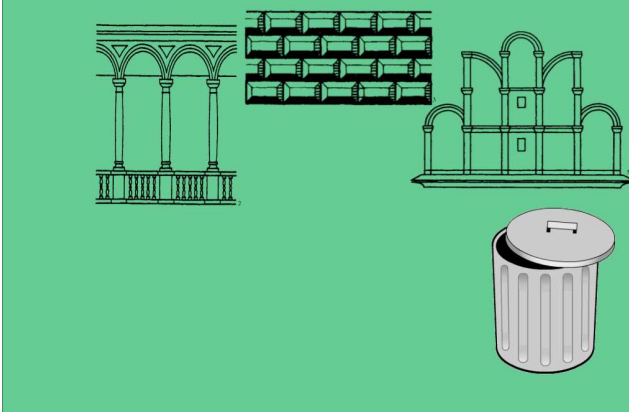
Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá architektonické prvky, které nejsou typické pro období renesance

Které architektonické prvky nepatří do renesančního slohu?

Obrázek č. 255

Které architektonické prvky nepatří do renesančního slohu?

Obrázek č. 256**Použité zdroje:**

- 1) Lidé v dějinách PS, s. 235) PETRÁŇOVÁ, Lydie – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách - středověk, raný novověk. Pracovní sešit. Praha : Fortuna, 1997s. 17.
- 2) Lidé v dějinách PS, s. 235) PETRÁŇOVÁ, Lydie – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách - středověk, raný novověk. Pracovní sešit. Praha : Fortuna, 1997s. 23.
- 3) Lidé v dějinách PS, s. 235) PETRÁŇOVÁ, Lydie – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách - středověk, raný novověk. Pracovní sešit. Praha : Fortuna, 1997s. 23.
- 4) Lidé v dějinách PS, s. 235) PETRÁŇOVÁ, Lydie – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách - středověk, raný novověk. Pracovní sešit. Praha : Fortuna, 1997s. 6.
- 5) Lidé v dějinách PS, s. 235) PETRÁŇOVÁ, Lydie – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách - středověk, raný novověk. Pracovní sešit. Praha : Fortuna, 1997s. 19.
- 6) BUREŠOVÁ, Hana: Flash aplikace, školení AV Media, Praha, 2009.

- žák rozlišuje jednotlivé osobnosti období humanismu podle oborů, ve kterých vynikali

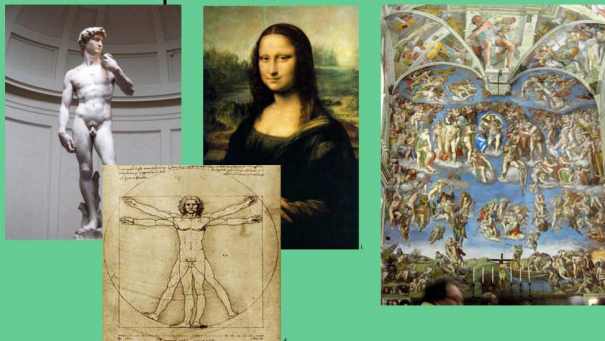
Renesance a humanismus

25 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje jména umělců ke správným dílům

Přiřaďte správného autora k dílu:

Donatello

Leonardo da Vinci

Sandro Botticelli

Michalengelo Buonarroti

Obrázek č. 259

Přiřaďte správného autora k dílu:

Donatello

Leonardo da Vinci

Sandro Botticelli

Michalengelo Buonarroti

Obrázek č. 260

Použité zdroje:

- 1) www.artnewsblog.com [online]. 2009 [cit. 2010-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.artnewsblog.com/famous-paintings/mona-lisa/index.htm>>.
- 2) www.travelpod.com [online]. 2010 [cit. 2010-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.travelpod.com/travel-photo/jasonandsarah/1/1208117760/michelangeloxs-david.jpg/tpod.html>>.
- 3) cs.wikipedia.org [online]. 2010 [cit. 2010-06-22]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Rome_Sistine_Chapel_01.jpg>.
- 4) www.elhistoriador.es [online]. 2010 [cit. 2010-06-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.elhistoriador.es/leonardodavinci.htm>>.

Renesance a humanismus

25 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správné jméno
- žák uvádí, čím se zabývali ostatní osobnosti období humanismu

Vyber správné jméno:

Obrázek č. 261

Další otázky:

Q.2 – Nejvýznamnějším českým humanistickým nakladatelem byl:

a) Jan z Rabštejna	b) Řehoř Hrubý z Jelení
c) Daniel Adam z Veleslavína	d) Václav Hájek z Libočan

První habsburští králové na českém trůně

26 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák seřazuje chronologicky habsburské panovníky podle období jejich vlády

Srovnej chronologicky vládu panovníků:

MAXMILIÁN II.

RUDOLF II.

MATYÁŠ

FERDINAND I.

Obrázek č. 262

Srovnej chronologicky vládu panovníků:

FERDINAND I.

MAXMILIÁN II.

RUDOLF II.

MATYÁŠ

Obrázek č. 263

První habsburští králové na českém trůně

26 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události týkající se Ferdinanda I. Habsburského na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

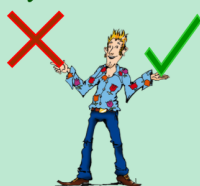
Urči, která tvrzení jsou pravdivá:

Habsburkové nastoupili na český trůn v roce 1526.

Ferdinand I. byl zastáncem katolicismu.

Území pod vládou Ferdinanda I. se nazývala evropská unie.

Proti Ferdinandu I. bylo vedeno stavovské povstání.

Obrázek č. 264

Urči, která tvrzení jsou pravdivá:

Habsburkové nastoupili na český trůn v roce 1526.

Ferdinand I. byl zastáncem katolicismu.

Území pod vládou Ferdinanda I. se nazývala evropská unie.

Proti Ferdinandu I. bylo vedeno stavovské povstání.

Obrázek č. 265

Použité zdroje:

1) www.ahoffmann-illustration.de [online]. 2008 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ahoffmann-illustration.de/archives/Figur-Ronald-R.jpg>>.

První habsburští králové na českém trůně

26 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje do textu správné informace

Doplňte:

Po smrti Ferdinanda I. nastoupil na český trůn

..... Přestože byl

sám katolík, byl nakloněn i .....

Ústně potvrdil dohodu o náboženském smíru

nazvanou ..... Za to

přijali čeští stavové jeho syna .....

za českého krále.

Obrázek č. 266

Doplňte:

Po smrti Ferdinanda I. nastoupil na český trůn

.....**Maxmilián II.**..... Přestože bylsám katolík, byl nakloněn i .....**protestantismu**.....

Ústně potvrdil dohodu o náboženském smíru

nazvanou .....**Česká konfese**..... Za topřijali čeští stavové jeho syna .....**Rudolfa II.**.....

za českého krále.

Obrázek č. 267

První habsburští králové na českém trůně

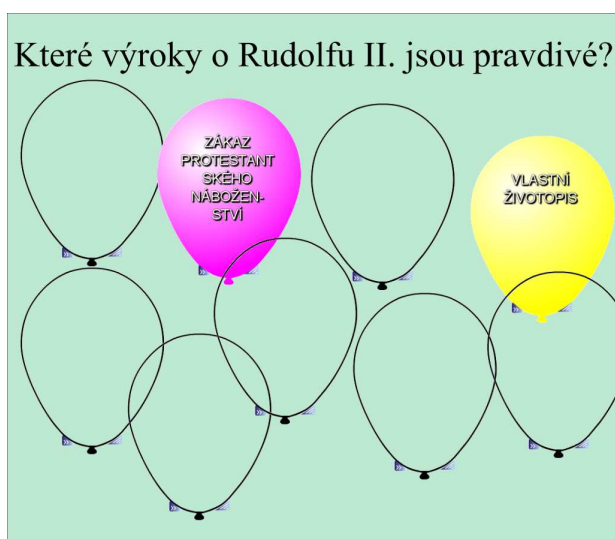
26 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá výroky související s osobou Rudolfa II.
- žák uvádí, se kterými jinými panovníky souvisí zbylé pojmy

Obrázek č. 268

Obrázek č. 269

První habsburští králové na českém trůně

26 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje jednotlivé činy ke správným panovníkům

Přiřaď fakta ke správnému panovníkovi:

Ferdinand I.	Rudolf II.	Matyáš

jezuité   pražská de ...   personální ...
Majestát n ...   zákaz sjez ...   podpora umělců

Obrázek č. 270

Přiřaď fakta ke správnému panovníkovi:

Ferdinand I.	Rudolf II.	Matyáš
jezuité ✓	Majestát n ... ✓	
personální ... ✓	podpora umělců ✓	
		pražská de ... ✓ zákaz sjez ... ✓

Obrázek č. 271

Ferdinand I.

- povolal do Prahy jezuity
- personální unie

Rudolf II.

- Majestát na náboženskou svobodu
- podpora umělců

Matyáš:

- pražská defenestrace
- zákaz sjezdu nekatolíků

Doba rudolfínská

27 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí malíře – autora portrétu
- žák popisuje obraz

Kdo je autorem nejznámějšího portrétu Rudolfa II.?

Obrázek č. 272

Kdo je autorem nejznámějšího portrétu Rudolfa II.?

Giuseppe Arcimboldo

Obrázek č. 273

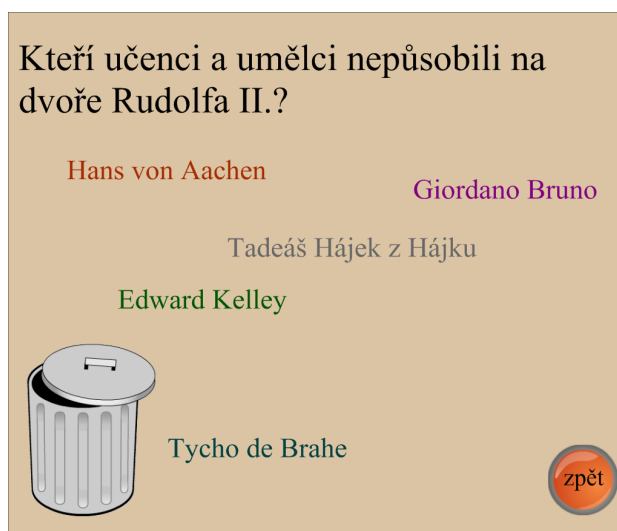
Použité zdroje:

1) upload.wikimedia.org [online]. 2008 [cit. 2010-06-17]. Dostupné z WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4d/Arcimboldo_Rudolf_II.JPG>.

Doba rudolfínská**27 / 02**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá osobnosti a umělce, kteří nemohli působit na dvoře Rudolfa II.

Obrázek č. 274**Obrázek č. 275****Použité zdroje:**

1) BUREŠOVÁ, Hana: Flash aplikace, školení AV Media, Praha, 2009.

Doba rudolfínská**27 / 03**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí jméno židovského rabína, údajného stvořitele golema
- žák své tvrzení kontroluje za pomoci lupy

V rudolfínské Praze žilo mnoho významných Židů, nejznámějším z nich je rabín, který údajně stvořil golema. Kdo je to?
(Odpověď ověř lupou.)

Obrázek č. 276

V rudolfínské Praze žilo mnoho významných Židů, nejznámějším z nich je rabín, který údajně stvořil golema. Kdo je to?
(Odpověď ověř lupou.)

Obrázek č. 277

Doba rudolfínská

27 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák pojmenovává pražskou uličku typickou pro období rudolfínské

Podobu rudolfínské Prahy dodnes
nejlépe připomíná jedna pražská ulička,
která?

Obrázek č. 278

Podobu rudolfínské Prahy dodnes
nejlépe připomíná jedna pražská ulička,
která?

Obrázek č. 279

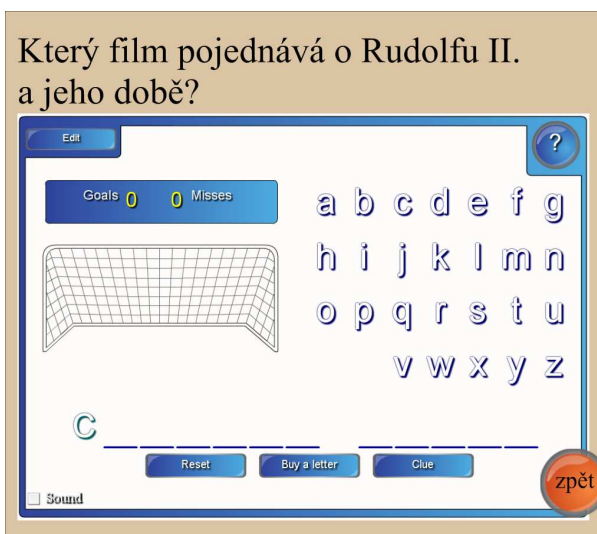
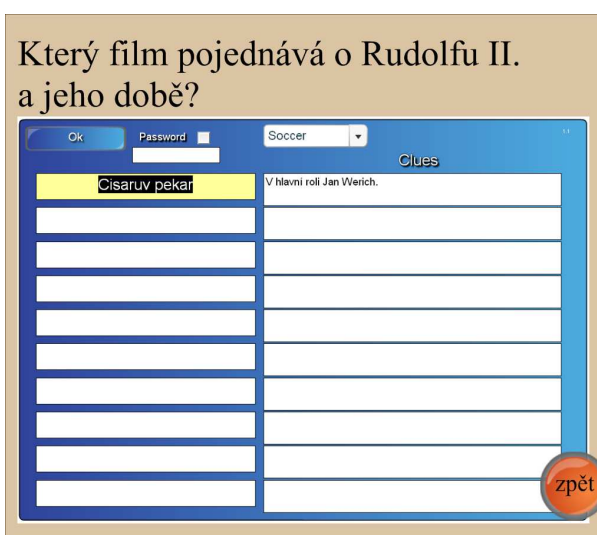
Použité zdroje:

1) regiony.ic.cz [online]. 2007 [cit. 2010-06-17]. Dostupné z WWW: <http://regiony.ic.cz/clanky/praha/zlata_v.jpg>.

Doba rudolfínská**27 / 05**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá písmena a hádá název filmu o době rudolfínské

Obrázek č. 280**Obrázek č. 281**

Doba rudolfínská

27 / 06

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák definuje vylosovaný pojem
- žák diskutuje o vylosovaném pojmu

Obrázek č. 282

Obrázek č. 283

Použité zdroje:

- 1) nd01.blog.cz [online]. 2007 [cit. 2010-06-17]. Dostupné z WWW: <http://nd01.blog.cz/921/704/bd842bec15_10414178_o2.jpg>.
- 2) [4.bp.blogspot.com](http://4.bp.blogspot.com/_F9G7Ziw7gZQ/SmN20KcuYel/AAAAAAAAAAtA/brgQgpGhb-8/s320/1+Sigil+of+Ameth+-Heptagon.gif) [online]. 2010 [cit. 2010-06-17]. Dostupné z WWW: <http://4.bp.blogspot.com/_F9G7Ziw7gZQ/SmN20KcuYel/AAAAAAAAAAtA/brgQgpGhb-8/s320/1+Sigil+of+Ameth+-Heptagon.gif>.
- 3) [upload.wikimedia.org](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/50/Clay-golem.jpg) [online]. 2008 [cit. 2010-06-17]. Dostupné z WWW: <<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/50/Clay-golem.jpg>>.
- 4) [i99.photobucket.com](http://i99.photobucket.com/albums/t310/PlayerEntity/Alchemy/alchemy-symbols.gif) [online]. 2006 [cit. 2010-06-17]. Dostupné z WWW: <<http://i99.photobucket.com/albums/t310/PlayerEntity/Alchemy/alchemy-symbols.gif>>.

Zámořské objevy

28 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správnou odpověď

Vyberte správnou odpověď:

Kryštof Kolumbus doplul ke břehům nového světadíla roku:

A 1429	C 1425
B 1492	D 1452

☒

Obrázek č. 284

Další otázky:

Q.2 – Kryštof Kolumbus se plavil ve službách:

a) anglické královny	b) španělské královny
c) portugalského krále	d) nizozemského krále

Q.2 – Lodě Kolumbovy výpravy se jmenovaly:

a) Pinta + Nina + Queen Mary	b) Queen Mary + Santa Maria + Nina
c) Pinta + Nina + Santa Lucia	d) Pinta + Nina + Santa Maria

Zámořské objevy

28 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje jména mořeplavců ke správným činům

Přiřaďte správná jména k činům:

Word	Description
<input type="text"/>	jako první obeplul mys Dobré naděje
<input type="text"/>	byl první, kdo se vydal do indie směrem na západ
<input type="text"/>	nově objevený kontinent byl nazván podle jeho jména
<input type="text"/>	jako první obeplul Afriku a přistál u břehu Indie
<input type="text"/>	obeplul zeměkouli kolem J.Ameriky a doplul do Indie

Buttons: Edit, Check, Reset, Solve, ?

Options: A. Vespucci, B. Diaz, Vasco da Gama, F. Magalhaes, K. Kolumbus

Obrázek č. 285

Přiřaďte správná jména k činům:

Word	Description
✓ K. Kolumbus	byl první, kdo se vydal do indie směrem na západ
✓ Vasco da Gama	jako první obeplul Afriku a přistál u břehu Indie
✓ F. Magalhaes	obeplul zeměkouli kolem J.Ameriky a doplul do Indie
✓ A. Vespucci	nově objevený kontinent byl nazván podle jeho jména
✓ B. Diaz	jako první obeplul mys Dobré naděje

Buttons: Edit, Check, Reset, Solve, ?

Obrázek č. 286

Zámořské objevy

28 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje mapu světa
- žák demonstruje cestu vybraných mořeplavců

Naznačte, kudy se plavili
B. Diaz, K. Columbus, F. Magalhaes.

Obrázek č. 287

Naznačte, kudy se plavili
B. Diaz, K. Columbus, F. Magalhaes.

Obrázek č. 288

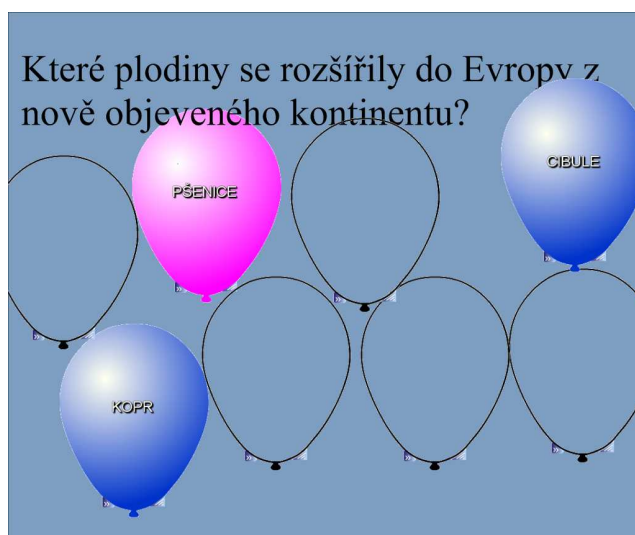
Použité zdroje:

- 1) www.globalculturaltours.com [online]. 2010 [cit. 2010-07-06]. Dostupné z WWW: <http://www.globalculturaltours.com/Tours/06_Fairy_Tale.php>.
- 2) www.homeschooled-kids.com [online]. 2007 [cit. 2010-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.homeschooled-kids.com/images/columbus6.jpg>>.

Zámořské objevy**28 / 04**

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá z nabídky ty plodiny, které byly do Evropy dovezeny z Ameriky

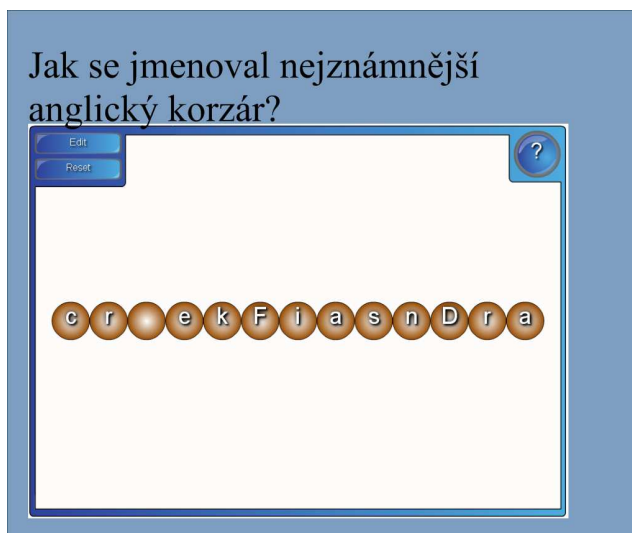
Obrázek č. 289**Obrázek č. 290**

Zámořské objevy

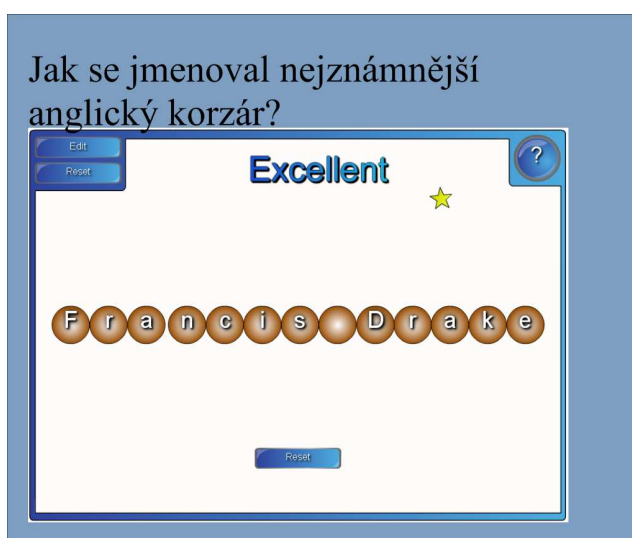
28 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá písmena a uvádí jméno nejznámějšího anglického korzára
- žák charakterizuje pojem „korzár“

Obrázek č. 291

Obrázek č. 292

Zámořské objevy

28 / 06

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák uvádí indiánské kmeny jižní a střední Ameriky
- žák vlastními slovy popíše, jaký vliv mělo objevení Ameriky na tyto kmeny a uvádí příčinné souvislosti

Které indiánské kmeny jižní a střední Ameriky znáš?

Obrázek č. 293

Které indiánské kmeny jižní a střední Ameriky znáš?

Mayové
Aztékové
Inkové

Obrázek č. 294

Použité zdroje:

- 1) www.marcel-kid-crafts.com [online]. 2007 [cit. 2010-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.marcel-kid-crafts.com/images/aztec6.jpg>>.
- 2) www.marcel-kid-crafts.com [online]. 2007 [cit. 2010-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.marcel-kid-crafts.com/images/aztec5.jpg>>.

Třicetiletá válka

29 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá správnou odpověď

Vyber správnou odpověď:

Q.1

Za počátek třicetileté války považujeme:

A vydání Obnoveného zřízení zemského

B Popravu 27 panů na Staroměstském náměstí

C Bitvu na Bílé hoře

D České stavovské povstání

Obrázek č. 295

Vyber správnou odpověď:

Finish

Za počátek třicetileté války považujeme:

A vydání Obnoveného zřízení zemského

B Popravu 27 panů na Staroměstském náměstí

C Bitvu na Bílé hoře

D České stavovské povstání

Obrázek č. 296

Třicetiletá válka

29 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje vhodné informace
- žák vysvětluje pojem defenestrace

Doplň:

České stavovské povstání v letech .....
 bylo povstáním českých ..... proti
 panování .....
 Povstání začalo .....
 a vyvrcholilo bitvou .....
 roku ....., ve které byly stavy .....

Obrázek č. 297

Doplň:

České stavovské povstání v letech ..... 1618 - 1620 .....
 bylo povstáním českých ..... stavů ..... proti
 panování ..... Habsburků .....
 Povstání začalo ..... defenestrací .....
 a vyvrcholilo bitvou ..... na Bílé hoře .....
 roku ..... 1620 ....., ve které byly stavy ..... poraženy .....

Obrázek č. 298

Třicetiletá válka

29 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje uvedené události třicetileté války na pravdivé a nepravdivé a označuje je příslušnými symboly, u nesprávných tvrzení vysvětluje, z jakého důvodu je nelze zařadit ke správným

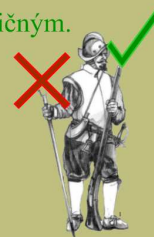
Která tvrzení jsou pravdivá?

Třicetiletá válka zachvátila téměř polovinu Evropy.

Odbojným stavům byl konfiskován majetek.

V třicetileté válce byl poprvé do bojů nasazen tank.

Český trůn se stal pro Habsburky dědičným.

Obrázek č. 299

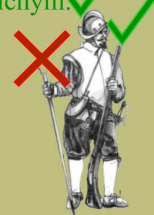
Která tvrzení jsou pravdivá?

Třicetiletá válka zachvátila téměř polovinu Evropy.

Odbojným stavům byl konfiskován majetek.

V třicetileté válce byl poprvé do bojů nasazen tank.

Český trůn se stal pro Habsburky dědičným.

Obrázek č. 300

Použité zdroje:

1) www.mortaigne.com [online]. 2010 [cit. 2010-06-29]. Dostupné z WWW: <http://www.mortaigne.com/upload/clanky/19_musketyr/musketyr1.jpg>.

Třicetiletá válka

29 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák seřazuje jednotlivé události tak, jak šly za sebou

Srovnaj chronologicky tyto události:

Edit Check Reset Solve ?

Poprava 27 českých pánů na Staroměstském náměstí

Fridrich Falcký uprchl ze země

Evangelíci zvolili za českého krále Fridricha Falckého

Dva královské místodržící vyhodili z oken

Stavové byli poraženi v bitvě na Bílé hoře

Obrázek č. 301

Srovnaj chronologicky tyto události:

Edit Check Reset Solve ?

✓ Dva královské místodržící vyhodili z oken

✓ Evangelíci zvolili za českého krále Fridricha Falckého

✓ Stavové byli poraženi v bitvě na Bílé hoře

✓ Fridrich Falcký uprchl ze země

✓ Poprava 27 českých pánů na Staroměstském náměstí

Obrázek č. 302

Třicetiletá válka

29 / 05

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje číslice tak, aby byl text pravdivý

Doplňte správné číslice:

Ferdinand ..... nechal na Staroměstském náměstí
dne ..... popravit celkem .....
účastníků stavovského povstání.

Obrázek č. 303

Doplňte správné číslice:

Ferdinand ..... nechal na Staroměstském náměstí
dne ..... popravit celkem .....
účastníků stavovského povstání.

Obrázek č. 304

Použité zdroje:

1) *ao-institut.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-29]. Dostupné z WWW: <<http://ao-institut.cz/texty/Ceske-dejiny/img/poprawy-ceskych-panu-na-staromestskem-namesti.jpg>>.

Třicetiletá válka

29 / 06

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje text a přiřazuje k němu správné jméno osobnosti období třicetileté války

Přiřaď jméno osobnosti:

Byl jsem český teolog, pedagog, spisovatel a poslední biskup Jednoty bratrské. Za třicetileté války jsem odešel do exilu - do polského Lešna, kde jsem napsal část svých děl.

Drag text here

Albrecht z Valdštejna   Fridrich Falcký
Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic
Jan Amos Komenský   Jan Jesenský
Jan Blahoslav

Obrázek č. 305

Přiřaď jméno osobnosti:

Byl jsem český teolog, pedagog, spisovatel a poslední biskup Jednoty bratrské. Za třicetileté války jsem odešel do exilu - do polského Lešna, kde jsem napsal část svých děl.

Jan Amos Komen: ✓

Albrecht z Valdštejna   Fridrich Falcký
Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic
Jan Amos Komenský   Jan Jesenský
Jan Blahoslav

Obrázek č. 306

Použité zdroje:

1) nd03.blog.cz [online]. 2010 [cit. 2010-06-29]. Dostupné z WWW: <http://nd03.blog.cz/549/229/96d6d9d6c9_56366408_o2.jpg>.

Třicetiletá válka

29 / 07

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje text a přiřazuje k němu správné jméno osobnosti období třicetileté války

Přiřaď jméno osobnosti:

Byl jsem český vojevůdce, za stavovského povstání jsem bojoval na straně Habsburků. Za to jsem byl odměněn rozsáhlými statky v severních a severovýchodních Čechách. Roku 1634 jsem byl v Chebu úkladně zavražděn.

Drag text here

Albrecht z Valdštejna   Fridrich Falcký
 Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic
 Jan Amos Komenský   Jan Jesenský
 Jan Blahoslav

Obrázek č. 307

Přiřaď jméno osobnosti:

Byl jsem český vojevůdce, za stavovského povstání jsem bojoval na straně Habsburků. Za to jsem byl odměněn rozsáhlými statky v severních a severovýchodních Čechách. Roku 1634 jsem byl v Chebu úkladně zavražděn.

Albrecht z Valdste

Albrecht z Valdštejna   Fridrich Falcký
 Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic
 Jan Amos Komenský   Jan Jesenský
 Jan Blahoslav

Obrázek č. 308

Použité zdroje:

1) www.zlate-mince.cz [online]. 2010 [cit. 2010-06-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.zlate-mince.cz/i/F390.jpg>>.

Třicetiletá válka

29 / 08

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák analyzuje text a přiřazuje k němu správné jméno osobnosti období třicetileté války

Přiřaď jméno osobnosti:

Byl jsem lékařem, provedl jsem první veřejnou pitvu. 21. 6. 1621 jsem na Staroměstském náměstí přišel o hlavu.

Drag text here

Albrecht z Valdštejna   Fridrich Falcký
Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic
Jan Amos Komenský   Jan Jesenský
Jan Blahoslav

Obrázek č. 309

Přiřaď jméno osobnosti:

Byl jsem lékařem, provedl jsem první veřejnou pitvu. 21. 6. 1621 jsem na Staroměstském náměstí přišel o hlavu.

Jan Jesenský

Albrecht z Valdštejna   Fridrich Falcký
Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic
Jan Amos Komenský   Jan Jesenský
Jan Blahoslav

Obrázek č. 310

Použité zdroje:

1) www.curiousexpeditions.org [online]. 2009 [cit. 2010-06-29]. Dostupné z WWW: <http://www.curiousexpeditions.org/jesensky_jan1.jpg>.

Třicetiletá válka

29 / 09

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje jednotlivá data ke správným událostem třicetileté války

Přiřaďte data ke správným událostem:

Word	Description
<input type="text"/>	pražská defenestrace 1621
<input type="text"/>	poprava 27 českých pánů 1627
<input type="text"/>	bitva na Bílé hoře 1618
<input type="text"/>	obnovené zřízení zemské 1648
<input type="text"/>	vestfálský mír 1620

Obrázek č. 311

Přiřaďte data ke správným událostem:

Word	Description
✓ 1618	pražská defenestrace
✓ 1621	poprava 27 českých pánů
✓ 1620	bitva na Bílé hoře
✓ 1627	obnovené zřízení zemské
✓ 1648	vestfálský mír

Obrázek č. 312

Třicetiletá válka

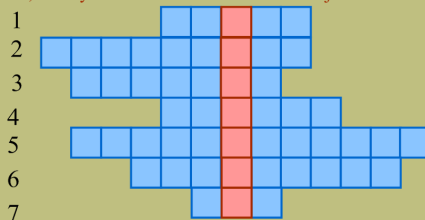
29 / 10

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák doplňuje příslušné informace související s třicetiletou válkou
- žák vlastními slovy vysvětluje, jak tajenka souvisí s obdobím třicetileté války

Doplňte křížovku a vysvětlete, co má tajenka společného s českými zeměmi za třicetileté války.

- 1) polské město, místo pobytu J. A. Komenského
- 2) vystěhovat se do zahraničí
- 3) námezdný voják
- 4) jméno kata, který vykonal popravu 27 českých pánů
- 5) obrácení na katolickou víru
- 6) jak se nazývalo povstání, které bylo počátkem třicetileté války
- 7) město, kde byl zavražděn Albrecht z Valdštejna

Obrázek č. 313

Doplňte křížovku a vysvětlete, co má tajenka společného s českými zeměmi za třicetileté války.

- 1) polské město, místo pobytu J. A. Komenského
- 2) vystěhovat se do zahraničí
- 3) námezdný voják
- 4) jméno kata, který vykonal popravu 27 českých pánů
- 5) obrácení na katolickou víru
- 6) jak se nazývalo povstání, které bylo počátkem třicetileté války
- 7) město, kde byl zavražděn Albrecht z Valdštejna

Obrázek č. 314

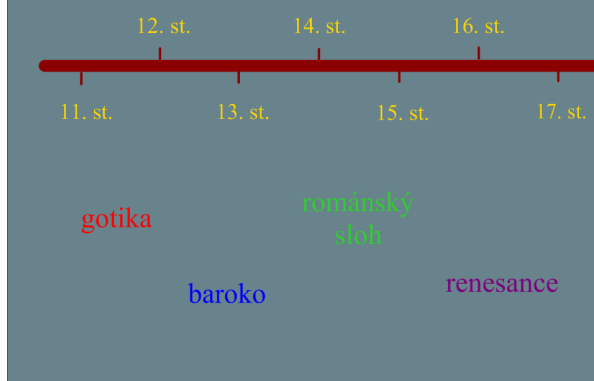
Baroko a osvícenství

30 / 01

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

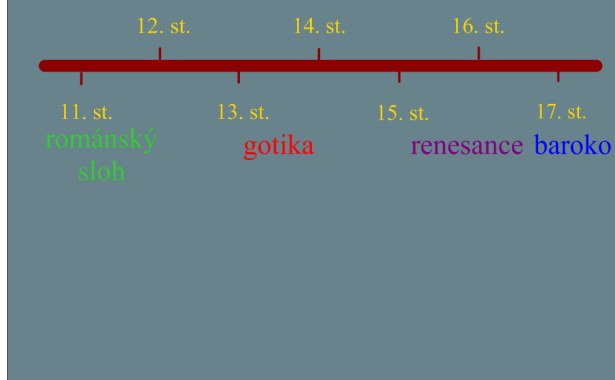
- žák analyzuje časovou osu a zařazuje na ní jednotlivé umělecké slohy

Seřad'te chronologicky umělecké styly:

Obrázek č. 315

Seřad'te chronologicky umělecké styly:

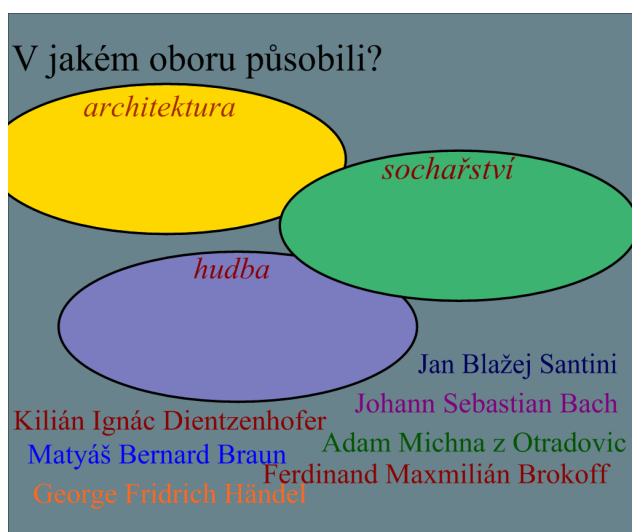
Obrázek č. 316

Baroko a osvícenství

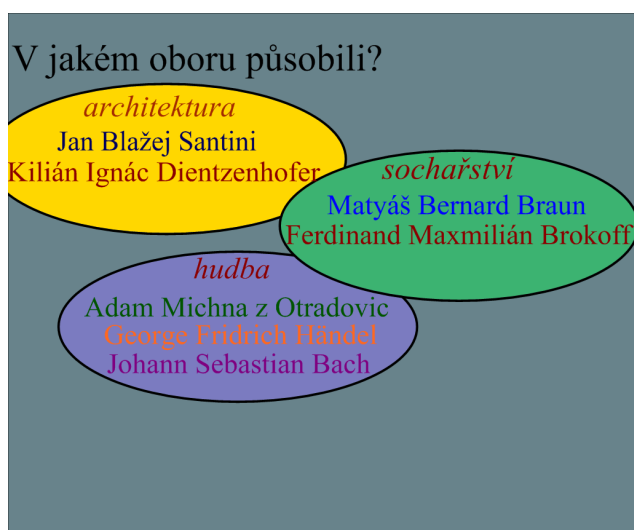
30 / 02

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák rozlišuje jména osobností podle oboru, ve kterém vynikali

Obrázek č. 317

Obrázek č. 318

Baroko a osvícenství

30 / 03

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák přiřazuje autora ke správným sochám
- žák upřesňuje, kde jednotlivá díla můžeme vidět

Obrázek č. 319

Obrázek č. 320

Použité zdroje:

1) kocna.webzdarma.cz [online]. 2006 [cit. 2010-07-13]. Dostupné z WWW: <<http://kocna.webzdarma.cz/priv/kronika2.htm>>.

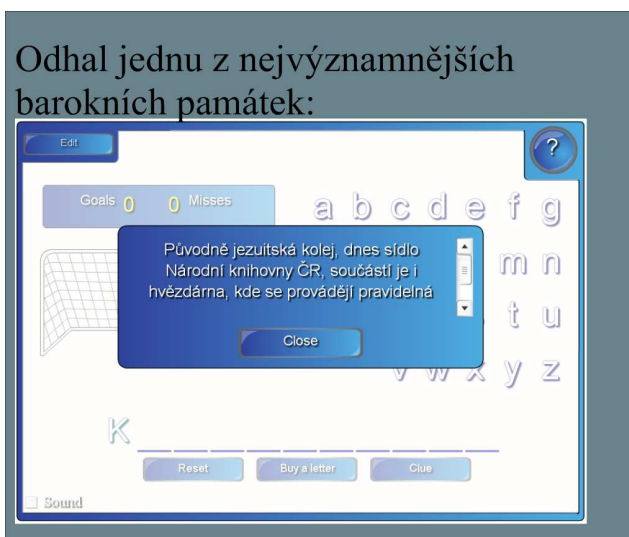
2) www.praguewelcome.cz [online]. 2010 [cit. 2010-07-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.praguewelcome.cz/cs/informace/o-praze/pamatky/top-10-prazskych-pamatek/2-karluv-most.shtml>>.

Baroko a osvícenství

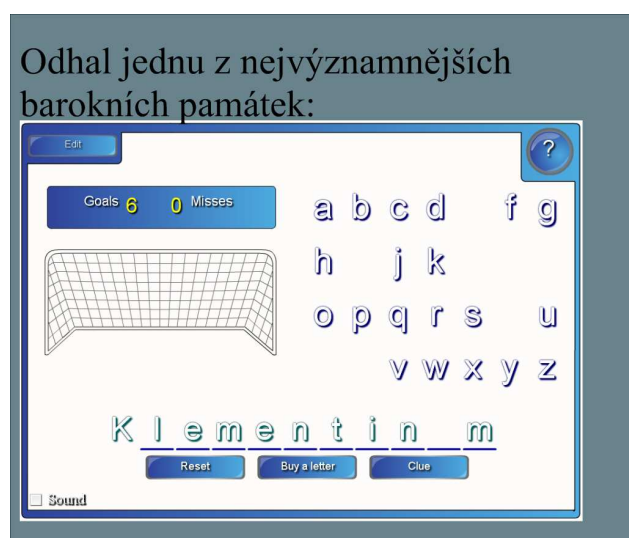
30 / 04

Vymezení cílů dle Bloomovy taxonomie:

- žák vybírá písmena a hádá jednu z nejvýznamnějších pražských barokních památek

Obrázek č. 321

Obrázek č. 322

Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo vytvořit elektronický pracovní sešit pro interaktivní tabuli SMARTBoard™ pro dva tématické celky vzdělávacího oboru Dějepis, a sice pro: Křesťanství a středověká Evropa; Objevy a dobývání. Počátky nové doby. Zároveň byly vytyčeny další dva body, které měly doplnit hlavní část diplomové práce. Prvním z nich bylo prakticky vyzkoušet pracovní sešit ve vyučování a mezi žáky provést šetření, které reflektuje názory žáků na mnou vytvořený pracovní sešit i na využívání interaktivní tabule obecně. Druhým doplňujícím bodem potom bylo vytvoření teoretické stati, která shrnuje nejdůležitější poznatky potřebné k sestavení pracovního sešitu a k práci s interaktivní tabulí.

Obsah elektronického pracovního sešitu vychází z učiva a očekávaných výstupů definovaných v RVP ZV pro stanovené tématické celky. Všechna cvičení v rámci možností rozvíjejí jednotlivé klíčové kompetence a celkově přihlíží k cílům základního vzdělávání, které uvádí RVP ZV. Při výběru učiva jsem se inspirovala souborem učebnic, které jsou v současnosti na trhu (učebnice zpracované v souladu s RVP, např. od nakladatelství SPN, Fraus, Nová škola, Scientia).

Interaktivní pracovní sešit byl vyzkoušen v praktickém vyučování ve třech třídách. Všichni žáci už někdy s interaktivní tabulí pracovali, což bylo znát na jistotě, se kterou tabuli ovládali. V žádné třídě jsem nepozorovala ani větší potíže spojené s formální stránkou pracovního sešitu, jako je např. čitelnost písma nebo porozumění zadání. Z toho tedy usuzuji, že se žáci mohli plně soustředit na vypracovávání jednotlivých cvičení.

Pozorováním žáků při práci s pracovním sešitem jsem chtěla zjistit několik důležitých informací. především mě zajímalo, zda náročnost cvičení odpovídá schopnostem žáků. Vzhledem k tomu, že věk jednotlivců testujících pracovní sešit byl v poměrně širokém rozpětí (12 – 15 let), pozorovala jsem v různých ročnících mírně rozdílnou úroveň schopností s cvičeními pracovat. Vesměs ale žáci nakonec všechny úlohy vyřešili bez větších problémů. Jen v 7. a 8. třídě se objevily drobné potíže u otázek založených na slovním řešení, například když žáci měli vysvětlit vylosovaný pojem a společně o něm hovořit. Často nebyli schopni plně formulovat své myšlenky, ani rozvinout smysluplnější diskuzi. Nemyslím si ale, že by to bylo dané příliš těžkým zadáním. Podle

mého názoru žáci ve většině případů řešení zadání znají, jen ho neumí nahlas vyjádřit. Může to být dáno nedostatečnou slovní zásobou, nezvykem vyjadřovat vlastní myšlenky před třídou apod. Záleží už jen na pedagogovi, jak se slovními úlohami bude pracovat, z mého pohledu však do pracovního sešitu určitě patří, právě proto, aby donutily žáky zlepšovat se v mluveném projevu.

Dalším výrazným poznatkem pozorování je míra zaujetí a aktivity žáků. Při práci s interaktivním pracovním sešitem jsem zaznamenala vyšší ochotu žáků aktivně se zapojit do vyučování, než v případě práce s klasickým pracovním sešitem během mé předchozí praxe. I žáci, kteří zrovna nepracovali s tabulí, ochotněji sledovali dění u tabule, případně radili, jaký postup je vhodné zvolit, nebo jak by úlohu řešili. Příčinu vyššího zaujetí žáků vidím především v neokoukanosti a relativní novosti, kterou interaktivní tabule do výuky přináší. Žáci nadšeně využívali právě interaktivních možností, které tabule nabízí, např. přesouvání objektů, mizení špatných odpovědí apod. Díky praktickému vyzkoušení elektronického pracovního sešitu jsem byla schopná utvořit si i reálnější představu o časové náročnosti jednotlivých cvičení. Přestože žáci nemusejí v případě interaktivních cvičení psát dlouhé odpovědi, většinou jen klikají na tlačítka nebo různě posouvají a přiřazují objekty, trvá jim vypracování delší dobu, než v případě stejného (nebo podobného) cvičení v klasickém pracovním sešitě. Tento úkaz přičítám větší nepřehlednosti cvičení na tabuli než v pracovním sešitě. Aby úloha byla čitelná pro celou třídu, je třeba vytvořit všechny objekty i písmo v dostatečné velikosti a rozmístit je po celé ploše tabule. Tím žákovi stojícímu blízko projekční plochy trvá déle, než se zorientuje. Je tedy potřeba pro práci s interaktivními cvičeními vyčlenit dostatečně dlouhou dobu v rámci vyučovací hodiny.

Výsledky mého pozorování ve velké míře potvrdily i výsledky dotazníkového šetření, které proběhlo mezi testujícími žáky v závěru praktického výstupu. Sami žáci uvedli, že neměli problémy s přečtením textu na tabuli, ani s porozuměním zadání jednotlivých cvičení. Za nejtěžší typ cvičení označilo nejvíce žáků slovní úlohy, prokázali tak mé domněnky, že mají problémy s formulováním promluv a že tento typ cvičení jim dělá největší problémy.

V druhé části dotazníku vyjádřili žáci své názory na užívání interaktivní tabule ve výuce obecně. Souhrnně lze říci, že cvičení pro interaktivní tabuli jim připadají zábavnější a pro mnoho z nich i lehčí, než cvičení v běžném pracovním sešitě, a že si velká část

studentů umí představit využití interaktivní tabule při většině činností vyučovacího procesu.

Poslední částí diplomové práce je teoretická stat', ve které jsou shrnuty poznatky potřebné k úspěšnému tvoření interaktivního pracovního sešitu. Je zde popsáno, co je interaktivita, jak funguje interaktivní tabule, jaké jsou výhody a nevýhody jejího využívání ve výuce a jaké potřebuje mít učitel kompetence, aby mohl s interaktivní tabulí pracovat. Dále jsou zde představeny nejčastější organizační formy vyučování s uvedením příkladů k využití interaktivní tabule a části RVP ZV, které je potřeba brát v úvahu při tvorbě cvičení.

Do této části jsem se sice snažila promítnout své praktické poznatky, ale často jsem narážela na nedostatečnou pedagogickou zkušenost. Z tohoto důvodu nakonec zůstala tato část práce více teoretická, než bylo původním záměrem.

Ověřením pracovního sešitu v praxi jsem došla k závěru, že cvičení splňují vše potřebné k využívání ve vyučovacím procesu a tím splňují cíl diplomové práce. Z formální stránky jsou jednotlivá cvičení dostatečně čitelná a barevná, zadání je pro žáky srozumitelné. Požadavky na znalosti a dovednosti jsou přiměřené průměrnému žákovi 6. – 7. třídy, cvičení jsou dostatečně atraktivní, aby žáky aktivovala.

Interaktivní pracovní sešit se může stát odrazovým můstkem pro učitele, kteří zatím vlastní interaktivní pomůcky nepřipravují. V počátcích z něj mohou čerpat hotová cvičení, později si je upravit podle potřeb svých žáků a nakonec tvořit vlastní úlohy a jiné výukové materiály. V pracovním sešitě jistě najdou inspiraci na inovaci cvičení i pedagogové, kteří s tabulí běžně pracují.

Seznam použité literatury:

- BERTRAND, Yves: Soudobé teorie vzdělávání, Praha : Portál, 1998, 247 s.
- KALHOUS, Zdeněk – OBST, Otto a kol.: Školní didaktika, Praha : Portál, 2009, 447 s.
- KASÍKOVÁ, Hana: Kooperativní učení, kooperativní škola, Praha : Portál, 1997, 147 s.
- LOKŠA, Jozef - LOKŠOVÁ, Irena: Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole, Praha : Portál, 1999, 199 s.
- PRŮCHA, Jan – WALTEROVÁ, Eliška – MAREŠ, Jiří: Pedagogický slovník, Praha : Portál, 1995, 292 s.
- SAK, Petr a kol.: Člověk a vzdělání v informační společnosti, Praha : Portál, 2007, 290 s.
- SKALKOVÁ, Jarmila: Obecná didaktika, Praha : Grada, 2007, 322 s.
- SOLFRONK, Jan: Organizační formy vyučování, Praha : SPN, 1991, 67 s.
- ČAPKA, František - LUNEROVÁ, Jitka: Dějepis I.: inspirace a projekty; náměty pro tvořivou výuku, Praha : Scientia, 2008, 164 s.
- VYKOUPIIL, Libor – ANTONÍN, Robert – FEJFUŠOVÁ, Marie: Dějepis. Středověk a počátky novověku, Brno : Nová škola, 2008, 139 s.
- PETRÁŇOVÁ, Lydia – KRYL, Antonín: Lidé v dějinách: středověk, raný novověk. Pracovní sešit, Praha : Fortuna, 1997, 31 s.
- Kolektiv autorů: Dějepis 7: Středověk a počátky nové doby. Učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia, Plzeň : Fraus, 2009, 160 s.
- Kolektiv autorů: Dějepis 7. Pracovní sešit pro základní školy a víceletá gymnázia, Plzeň : Fraus, 2009, 64 s.
- VÁLKOVÁ, Veronika: Dějepis 7: středověk a raný novověk, Praha : SPN, 2007, 152 s.
- PARKAN, František a kol.: Dějepis 7: středověk a raný novověk. Pracovní sešit, Praha : SPN, 2007, 54 s.

Seznam použitých pramenů:

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha : VÚP, 2007 [cit. 2010-12-08]. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

Seznam použitých zdrojů:

veskole.cz [online]. 2006 [cit. 2010-10-24]. Inspirace pro vaši interaktivní výuku. Dostupné z WWW: <www.veskole.cz/download/0060ef47b12160b9198302ebdb144dcf>.

DOSTÁL, Jiří [on-line]. 2009 [cit. 2010-10-24]. Interaktivní tabule ve výuce. Dostupné z WWW: <http://www.jtie.upol.cz/clanky_3_2009/dostal.pdf>.

MW Screens [online]. 2008 [cit. 2010-10-24]. Typy projekčních povrchů. Dostupné z WWW: <http://www.mw-screens.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=78&Itemid=99>.

VMS [online]. 2007 [cit. 2010-10-24]. Interaktivní tabule ekoTAB projection. Dostupné z WWW: <<http://www.vms.cz/produkty/interaktivni-tabule-1/interaktivni-tabule-ekotab-projection/>>.

Ontec Group [online]. 2007 [cit. 2010-10-24]. ONfinity CM2 MAX. Dostupné z WWW: <http://www.onfinity.com/Products_Show_05.asp>.

UJEP [online]. 2010-02-10 [cit. 2010-10-24]. Co je interaktivní tabule. Dostupné z WWW: <<http://pf.ujep.cz/attachments/article/3177/interaktivn%C3%AD%20tabule.ppt>>.

uiv.cz [online]. 2009 [cit. 2010-06-26]. Rychlá šetření 2/2009. Dostupné z WWW: <<http://www.uiv.cz/clanek/422/1644>>.

spomocnik.cz [online]. 2010 [cit. 2010-07-02]. Vizualizace dat jako výukový prostředek budoucnosti. Dostupné z WWW: <http://www.spomocnik.cz/index.php?id_document=2430>.

chytretabule.cz [online]. 2010 [cit. 2010-07-16]. Interaktivní tabule rozvíjí kreativitu žáků .Dostupné z WWW: <<http://www.chytretabule.cz/interaktivni-tabule-rozviji-kreativitu-zaku.a5.html>>.

NEUMAJER, Ondřej [on-line]. 2010 [cit. 2010-09-12]. Interaktivní tabule – vzdělávací trend i módní záležitost. Dostupné z WWW: <<http://ondrej.neumajer.cz/?item=interaktivni-tabule-vzdelavaci-trend-i-modni-zalezitost>>.

VLČKOVÁ, Kateřina [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-08]. Pedagogické zásady. Dostupné z WWW: <http://www.google.cz/url?sa=t&source=web&cd=1&ved=0CBcQFjAA&url=http%3A%2F%2Fis.muni.cz%2Fportal%2Fstud%2Fflf%2Fps05%2Fmpmp071%2Fped_zasad.y.doc&rct=j&q=pedagogick%C3%A9%20z%C3%A1sady%20kate%C5%99ina%20vl%C4%8Dkov%C3%A1&ei=tGz_TKXNIMEv8QPdGMCw&usq=AFQjCNGEmr8Quq5EKzBb4wl_iRkr79R-UA&cad=rja>.

infogram.cz [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-09]. Didaktické zásady. Dostupné z WWW: <<http://www.infogram.cz/article.do?articleId=1613>>.

uspesnaprezentace.cz [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-21]. Pravidla tvorby elektronické prezentace. Dostupné z WWW: <<http://www.uspesnaprezentace.cz/tvorba-prezentace/ms-powerpoint/pravidla-pro-tvorbu-snimku>>.

akela.mendelu.cz [on-line]. 2010 [cit. 2010-10-22]. Prezentace informací. Dostupné z WWW: <<http://akela.mendelu.cz/~rybicka/prez/ie1/predn2tisk.pdf>>.

TUPÝ, Jan [on-line]. 2010 [cit. 2010-11-21]. Vzdělávací oblasti. Dostupné z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/336/vzdelavaci-oblasti-vzdelavaci-obsah-.html>>.

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník

Příloha č. 2 – Elektronický pracovní sešit na CD

Příloha č. 1

Jsem chlapec x dívka

Věk: .....

*U otázek s nabídkou odpovědí zakroužkujte pouze **jednu** odpověď (pokud není v závorce uvedeno jinak), která podle Vás nejvíce vyhovuje otázce.*

U otevřených otázek vypište vše, co Vás k danému dotazu napadne.

- 1) Byla zadání jednotlivých cvičení srozumitelná?
  - a) ano
  - b) většinou ano
  - c) spíše ne
  - d) vůbec ne
- 2) Byla velikost písma a obrázků dostatečná?
  - a) ano
  - b) většinou ano
  - c) spíše ne
  - d) vůbec ne
- 3) Který typ cvičení byl pro vás nejzajímavější?
  - a) doplňovačky
  - b) srovnávání, přiřazování a třídění možných odpovědí
  - c) slovní (vysvětlování pojmů, ověřování lupou apod.)
  - d) zábavní (přesmyčky, slovní fotbal, křížovky, odkrývání obrázků apod.)
- 4) Který typ cvičení byl pro vás nejtěžší?
  - a) doplňovačky
  - b) srovnávání, přiřazování a třídění možných odpovědí
  - c) slovní (vysvětlování pojmů, ověřování lupou apod.)
  - d) zábavní (přesmyčky, slovní fotbal, křížovky, odkrývání obrázků apod.)

- 5) Cvičení ve SMART Boardu jsou oproti cvičení ve vašem pracovním sešitě:
- a) o hodně zábavnější
  - b) o trochu zábavnější
  - c) stejně zábavná
  - d) o trochu nudnější
  - e) o hodně nudnější
- 6) Uveďte, proč si myslíte, že jsou cvičení zábavnější/nudnější než v pracovním sešitě:
(V případě, že si myslíte, že jsou cvičení ve SMART Boardu i pracovním sešitě stejně zábavná, na otázku neodpovídejte.)
- .....
- .....
- .....
- 7) Cvičení ve SMART Boardu jsou oproti cvičení ve vašem pracovním sešitě:
- a) o hodně lehčí
  - b) o trochu lehčí
  - c) stejně těžká
  - d) o trochu těžší
  - e) o hodně těžší
- 8) Uveďte, proč si myslíte, že jsou cvičení lehčí/těžší než v pracovním sešitě:
(V případě, že si myslíte, že jsou cvičení ve SMART Boardu i pracovním sešitě stejně těžká, na otázku neodpovídejte.)
- .....
- .....
- .....
- 9) Jak moc jsou pro vás důležité tématické obrázky u jednotlivých cvičení?
- a) hodně důležité
  - b) spíše důležité
  - c) spíše nedůležité
  - d) vůbec nejsou důležité

10) Jak moc je pro vás důležitý doplňující komentář učitele k jednotlivým cvičením?
(Upřesnění zadání, uvedení do kontextu apod.)

- a) hodně důležitý
- b) spíše důležitý
- c) spíše nedůležitý
- d) vůbec není důležité

11) Ke kterým aktivitám se podle vás SMART Board hodí?

(Můžete zaškrtnout více možností.)

- a) k výkladu
- b) k procvičování
- c) ke zkoušení
- d) k soutěžím a hrám

12) Pokud by byl SMART Board využitý ke zkoušení, myslíte si, že by pro vás
výsledná známka měla:

- a) větší hodnotu než při ústním či písemném zkoušení
- b) stejnou hodnotu jako při ústním či písemném zkoušení
- c) menší hodnotu než při ústním či písemném zkoušení

Místo pro vaše poznámky a připomínky:

.....

.....

.....

.....

.....